

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ - ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Έτος 2^ο - Τεύχος 5^ο (Α' Τρίμηνο 1987: Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος)

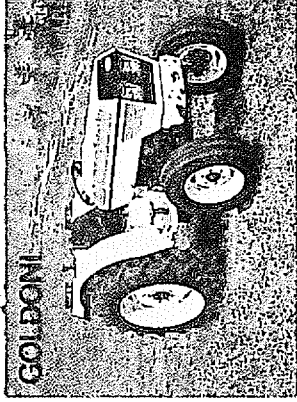
ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

• Το περιοδικό μας	1
• Π. Α. Θεοδοσίου, «Εμπειρίες από την εφαρμογή του Νόμου 1541/85 στους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς»	3
• Γ. Μέργου, «Ο Συνεταιρισμός του ANAND της Ινδίας»	9
• Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου, «Η αντιμετώπιση της έννοιας και των Αρχών του Συνεταιρισμού από τη Δικαστική και Νομοθετική εξουσία»	17
• Νέες τροποποιήσεις του Νόμου 1541/1985	25
• Το Ευρωπαϊκό Συνέδριο των Οργανισμών Συνεταιριστικού, Αλληλοβοηθητικού και μη Κερδοσκοπικού Τομέα	29
• Εκείνοι που φεύγουν: Σπύρος Τρυφωνόπουλος	32
• Θέσεις - Απόψεις	33
• Η Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ - Θέσεις και Προοπτικές	35
• Γ. Μουζακίτη, «Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα»	42
• Κ. Αρχοντάκη, «Η συγχώνευση των Ενώσεων Συνεταιρισμών»	44
• Η Συνεταιριστική Σχολή Θεσσαλονίκης κατά το 1986	46
• Εκδόσεις - Νέα βιβλία	49
• Η δραστηριότητα της ΚΥΔΕΠ	53
• Νέα Νομοθεσία Αστικών Συνεταιρισμών - Νόμος 1667/86	55
• Ειδήσεις: Αγροτικές - Συνεταιριστικές	61
• Υποδείξεις από την πείρα της Αγροτικής ζωής	63

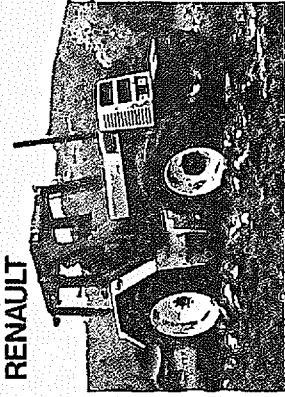
20.000 τρακτέρ

έχουν πουληθεί από τη
ΣΠΕΚΑ
και οργώνουν σήμερα
την Ελληνική γη

120
εξουσιοδοτημένοι
αντιπρόσωποι της ΣΠΕΚΑ
είναι στη διάθεσή σας
για κάθε εξυπηρέτηση.

Επισκεφθείτε την Έκθεσή μας.
Εκεί, θα μπορείτε να διαλέξετε από τις
4 μαρκες τρακτέρ που αντιπροσωπεύουμε.
Το τρακτέρ που θα καλυπτει τις δικές σας
ανάγκες.

Με την εγγύηση της ΣΠΕΚΑ
της μεγαλύτερης Ελληνικής
Εμπορικής και Τεχνικής
Συνεταιριστικής Επιχείρησης.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΙ ΕΙΣΑΓΡΓΕΙΣ

ΣΠΕΚΑ Α.Ε.

ΑΘΗΝΑ - Σολωμού 55-57. Τηλ. 51 45 913
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Γιαννιτσών 113 Τηλ. 515 880
ΛΑΡΙΣΑ - Τέρμα οδού Σωκράτους. Τηλ. 237.268

σέβεται τον αγρότη

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τεύχος 5 (Α' Τρίμηνο 1987: Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος)

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

Με το τεύχος αυτό η «ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ» εισέρχεται στο δεύτερο χρόνο της έκδοσής της.

Από τα μηνύματα που δεχτήκαμε, μας δημιουργείται η ικανοποίηση, ότι το περιεχόμενό της ανταποκρίθηκε στους σκοπούς της έκδοσης και κατά κοινή αναγνώριση κράτησε τη στάση του στο επιστημονικό και ιδεολογικό επίπεδο, ότι δηλαδή επιδιώχθηκε ως σκοπός της έκδοσης του περιοδικού.

Η ευνοϊκή κριτική των αναγνωστών, η πρόθυμη συνεργασία εκλεκτών επιστημόνων, η βοήθεια Συνεταιριστικών Οργανώσεων και συνεταιριστών για ενίσχυση και διάδοση του περιοδικού, είναι στοιχεία που μας ικανοποιούν και δικαιώνουν την απόφασή μας για έκδοση. Όλους αυτούς τους ευχαριστούμε και δίνουμε την υπόσχεση ότι μέσα στις σελίδες του, θα εξακολουθήσει η αντικειμενική έρευνα και μελέτη - προβολή των συνεταιριστικών και συναφών θεμάτων, η ανεπηρέαστη και αντικειμενική εμφάνιση γεγονότων και η έκφραση απόψεων. Η άσκηση κριτικής με ζυγισμένη κρίση, καθώς και ο διάλογος έχουν κίνητρο την πίστη και αγάπη προς το συνεταιριστικό θεσμό. Αυτό άλλως τε επισφραγίζεται με την παρουσίαση αντιτιθεμένων απόψεων.

Στο εισαγωγικό κείμενο του 1ου τεύχους, το σχετικό με την έκδοσή μας, αναγνωρίσαμε τις δυσκολίες της προσπάθειας και τις ανησυχίες μας για την κάλυψη των δαπανών. Βασίζαμε τις ελπίδες μας στο ενδιαφέρον όσων διακονούν το Συνεργατισμό και ενδιαφέρονται για τη συνεταιριστική ανάπτυξη. Η κορυφαία Συνεταιριστική Οργάνωση ΠΑΣΕΓΡΕΣ και αξιόλογος αριθμός Συνεταιριστικών Οργανώσεων, καθώς και εκλεκτοί συνεταιριστές ως άτομα, συμπαραστάθηκαν με ικανό αριθμό συνδρομών και διαφημιστικές ενισχύσεις.

Προς όλους εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας. Και θέλουμε να πιστεύουμε, ότι το ενδιαφέρον από Ενώσεις και Συνεταιρισμούς θ' απλωθεί το 1987 με την εγγραφή και καταβολή της εισφοράς στο περιοδικό, ώστε να καλύπτονται οι δαπάνες έκδοσής του, αφού η Εταιρεία μας δεν διαθέτει, όπως είναι γνωστό, άλλους πόρους.

Ελπίζουμε ότι η αναγνώριση της χρησιμότητας του περιοδικού, θα κινήσει το ενδιαφέρον όλων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Αγροτικών και Αστικών), του συνεταιριστικού προσωπικού τους και γενικότερα όλων των συνεταιριστών, για την εγγραφή νέων συνδρομητών, καθώς και για προβολή και διαφήμιση των εργασιών των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Ιδιαίτερα παρακαλούμε τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τους ιδιώτες που δεν ανταποκρίθηκαν στις υποχρεώσεις τους για το 1986 να μας εμβάσουν τα οφειλόμενα ποσά ή να επιστρέψουν τα τεύχη που έλαβαν.

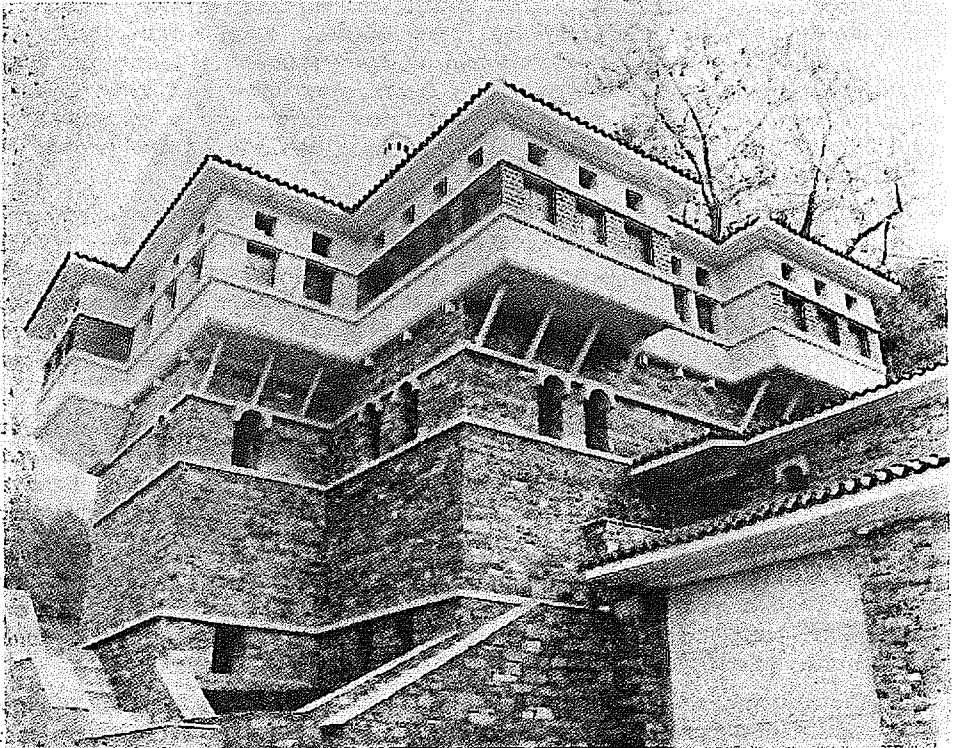
Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, αποφάσισε τη διατήρηση των εισ-

φορών 1987 στο ίδιο επίπεδο με το 1986, παρά την αύξηση των δαπανών που συνθέτουν το κόστος του περιοδικού.

Η συνεταιριστική μόρφωση και ενημέρωση, που η ανάγκη της αναγνωρίζεται από όλους, έχει ανάγκη από πνευματικό υλικό και τέτοιο προσπαθεί να προσφέρει το περιοδικό μας.

Παράλληλα επαναλαμβάνουμε την πρόσκληση προς τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις να ενημερώνουν το περιοδικό για τα επιτεύγματά τους και για θέματα που τις ενδιαφέρουν να παρουσιαστούν από τις στήλες του, καθώς και προς τους αναγνώστες για ήρεμο, δημοκρατικό, αντικειμενικό διάλογο πάνω σε συνεταιριστικά θέματα.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΦΙΛΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Λιπελάκια: Το κτίριο που έχτισε και δώρισε η ΚΥΔΕΠ. (Βλ. στη σελ. 27)

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1541/85 ΣΤΟΥΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ

Όπως είναι γνωστό ο νέος νόμος για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, δηλ. ο Ν. 1541) 85, ισχύει από τις 18.4.1985. Πολλά έχουν ειπωθεί και έχουν γραφεί πριν την ψήφιση αυτού του νόμου. Καλό όμως είναι να αφουγκραστούμε και το «σφυγμό» των συνεταιρισμένων αγροτών μας και μετά την ψήφιση του νόμου τούτου, δηλαδή στην εφαρμογή του και μάλιστα στη διαδικασία προσαρμογής όλων των καταστατικών των συνεταιρισμών μας στις νέες διατάξεις.

Είναι γεγονός ότι υπάρχει μια κάποια διστακτικότητα, απροθυμία θα λέγαμε ή ένας μεγάλος προβληματισμός στους συνεταιρισμένους αγρότες τώρα που καλούνται μέσα από τις Γενικές τους Συνελεύσεις, να τροποποιήσουν τα παλιά καταστατικά των Οργανώσεων και να αποδεχθούν νέα, που συντάχτηκαν με βάση τις διατάξεις του Ν. 1541) 85.

Παρόλο ότι έγινε μεγάλη προσπάθεια (από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ΠΑΣΕΓΕΣ, Ενώσεις, Επιστεία κλπ.) να γίνει γνωστό το περιεχόμενο του νόμου στους αγρότες μας, φαίνεται τώρα πως στην πράξη ότι υπάρχουν διάφορα σημεία - διατάξεις του νέου νόμου, που ή δεν τις κατανοήσαν πλήρως ή δεν τις αποδέχονται. Αυτό προκύπτει από τις διάφορες τροποποιήσεις που έγιναν με νεώτερα νομοθετήματα και από εισηγήσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ προς την Κυβέρνηση (όπως αναγράφεται σε διάφορα έντυπα). Και αν τελικά θα τις αποδεχθούν θα το κάνουν κάτω από την υποχρέωση του νόμου και μπροστά στο φάσμα διάλυσης του συνεταιρισμού τους, με το σκεπτικό ότι μελλοντικά δεν θα τις εφαρμόσουν.

Ένα επίμαχο σημείο στο οποίο μπορούμε να σταθούμε (και όχι το μόνο) είναι η διάταξη που προκαθορίζει ελάχιστο ύψος - ποσό συνεταιριστικής μερίδας 25.000 δρχ. Τούτο γιατί η διάταξη αυτή έχει άμεση σχέση με την οικονομική αντότητα του συνεταιρισμού, καθώς και με το συνταίρο.

Όμως αν πάρουμε τα πράγματα με τη σειρά τους και να εξετάσουμε τη σκοπιμότητα προκαθορισμού αξίας συνεταιριστικής μερίδας καθώς και το δικαιολογημένο ή όχι της άρνησης των αγροτών στο σημείο αυτό.

Ο Νόμος 602) 14 «Περί Συνεταιρισμών» δεν καθόριζε ελάχιστο ποσό συνεταιριστικής μερίδας. Το ύψος της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας ήταν θέμα απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των μελών. Ο Νόμος 921) 79 καθόρισε ελάχιστο ύψος μερίδας 5.000 δρχ. και ο νέος Νόμος 1541) 85 καθορίζει ελάχιστο ύψος 25.000 δρχ.

Ο συνεταιρισμός είναι μία οικονομική μονάδα και σαν τέτοια διέπεται από όλους τους νόμους της Οικονομίας και στην ύπαρξη και στην λειτουργία και στην προοπτική ανάπτυξης. Έτσι λοιπόν, για να σταθεί οικονομικά μια συνεταιριστική μονάδα, έχει ανάγκη κεφαλαίων. Πώς όμως σχηματίζονται τα κεφάλαια αυτά;

Κατ' αρχή θα πρέπει να πούμε ότι το κεφάλαιο ενός συνεταιρισμού έχει δύο μορφές: α) την πραγματική μορφή, που την αποτελεί η συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων και τα διάφορα αποθεματικά και β) της εγγύησης από μέρους των συνταίρων για τις υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού, το λεγόμενο κεφάλαιο από συνεταιριστική ευθύνη.

Έτσι π.χ. σ' ένα συνεταιρισμό μπορεί να υπάρχει καθορισμένη συνεταιριστική

μερίδα του συνεταίρου χιλίων δραχμών και συνεταιρική ευθύνη του που αντιστοιχεί σε ποσό πολλαπλάσιο της μερίδας (50.000 δρχ., 100.000 δρχ. και περισσότερο). Με τον τρόπο αυτό ο Νόμος 602) 14 έδινε δυνατότητα συμμετοχής των αγροτών στο συνεταρισμό με καταβολή ενός μικρού ποσού αναλογικά με το σύνολο της περιουσίας κάθε συνεταίρου και την ευχέρεια εγγύησης μ' ένα πολύ μεγαλύτερο ποσό. Μ' αυτά όλα τα δεδομένα οι συνεταιρισμοί δανείζονταν και συνεχίζουν να δανείζονται από την ΑΤΕ για την πραγματοποίηση των διαφόρων σκοπών τους και των επενδύσεών τους. Και η φερεγγυότητά τους δεν ήταν κατώτερη αλλά πολλές φορές ανώτερη από άλλες οικονομικές μονάδες.

Στο ζήτημα του καθορισμού από το νόμο της νέας μεγάλης αξίας της μερίδας και της νέας καταβολής, πρέπει να έχουμε υπόψη ότι γύρω στο 1925 και μετά, άρχισε μια επενδυτική δραστηριότητα των συνεταιρισμών σε ελαιουργεία, τυροκομεία και άλλες αξιόλογες μονάδες μεταποίησης. Τότε οι συνεταίροι καταβάλλανε ένα αξιόλογο ποσό σε συνεταιρικές μερίδες προκειμένου να δημιουργηθεί ένα χρήσιμο έργο παγίου κεφαλαίου. Ύπήρξαν περιπτώσεις σε πολλούς συνεταιρισμούς που έγινε καταβολή ως μερίδων πολλών τότε χιλιάδων ισχυρών δραχμών από μέρους των συνεταίρων. Όμως, μετά τον πόλεμο και την κατοχή η αξία της δραχμής εξανημιστήρισε και έτσι φαίνεται — λογιστικά — να είναι μικρά μέχρι ασήμαντα τα πραγματικά κεφάλαια των συνεταιριστικών οργανώσεων. Δηλαδή, ενώ προπολεμικά υπήρχε συνεταιριστικό κεφάλαιο π.χ. 100.000 δρχ., μετακατοχικά (με το κόψιμο των τριών μηδενικών) το κεφάλαιο αυτό γίνεται 100 δραχμές. Δηλαδή, συνεταίρος που είχε καταβάλλει 5.000, 10.000, ή και περισσότερες γερές δραχμές φαίνεται πια στα βιβλία του συνεταρισμού να έχει καταβάλλει 5 ή 10 δραχμές ως μερίδα. Όμως από την άλλη μεριά η επένδυση που είχε γίνει, π.χ. το εργοστάσιο, παρέμεινε και λειτουργούσε κανονικά, ανεξάρτητα αν μέσα στα βιβλία του συνεταρισμού παρουσιάζεται λογιστικά με μια μηδενική σχεδόν αξία. Και τούτο επειδή στους συνεταιρισμούς δεν έγινε ανασύνταξη των κεφαλαίων με βάση την πραγματική αξία των ακινήτων τους όπως έγινε στις ανώνυμες εταιρείες κλπ.

Το γεγονός όμως αυτό, διαμόρφωσε και νέες συνθήκες οικονομικής επιφάνειας του συνεταρισμού στις σχέσεις του με τους τρίτους ή την ΑΤΕ και τούτο φάνηκε καθαρά όταν χρειάστηκε ο συνεταιρισμός να δανειστεί κεφάλαια νέα. Τότε (μεταπολεμικά) όταν οι συνεταιρισμοί, για να κάνουν μια επένδυση, καταφεύγανε στην ΑΤΕ, η Τράπεζα εξετάζοντας τα κεφάλαια του συνεταρισμού όπως αυτά φαινόταν στους ισολογισμούς του, εύρισκε ότι ήταν μηδαμικά (δηλαδή κεφάλαια 100 δρχ., 200 δρχ. κλπ.), ενώ στην ουσία υπήρχε μια τεράστια περιουσία που λογιστικά δεν φαινόταν. Τότε οι συνεταιρισμοί αναγκάστηκαν να κάνουν νέα αύξηση της συνεταιρικής μερίδας σε 1.000 δρχ. (συνήθως), κλήθηκαν δε οι συνεταίροι να εξακαταβάλουν την αξία της νέας συνεταιρικής μερίδας (μειόν την προηγούμενη εξανημισμένη λογιστικά καταβολή, δηλαδή, των 5 ή 10 πια δραχμών όπως φαινόταν στα βιβλία). Οι περισσότεροι συνεταίροι κατέβαλαν την αξία αυτή. Υπάρχουν όμως και πολλοί, ιδιαίτερα παλιοί συνεταίροι, πρωτεργάτες, που δυσπρόπησαν ή και αρνήθηκαν να καταβάλουν ξανά την αξία της νέας συνεταιρικής μερίδας με το σωστό ισχυρισμό ότι κατέβαλαν την αξία αυτή σε ισχυρές δραχμές τότε για να γίνουν και να υπάρχουν ακόμη και σήμερα τα έργα υποδομής του συνεταρισμού. Και μάλιστα, σε πολλές περιπτώσεις με απόφαση της Πενικής Συνέλευσης, θεσπιζόταν δικαίωμα εγγραφής των νέων συνεταίρων αρχικά μεγάλο για να καλύψει κάπως τη διαφορά της αξίας της μερίδας των παλιών με τη μικρή αξία (συγκρι-

τικά) των νεοεγγραφέντων. Ακόμα, οι συνεταιρισμοί προκειμένου να δημιουργήσουν ταμειακή ρευστότητα και οικονομική πιστωτική επιφάνεια, άρχισαν να αποθεματοποιούν τα περιουσιακά που σχηματίζονταν στο τέλος κάθε χρήσης.

Με το Νόμο 921) 79 θεσπίστηκε κατώτερο όριο συνεταιρικής μερίδας 5.000 δρχ. και για τις παραμεθόριες περιοχές 2.500 δρχ. Ο Νόμος 1541) 85 περί αγροτικών συνεταιρισμών, θεσπίζει συνεταιρική μερίδα 25.000 δρχ. Βέβαια για να σταθούν οικονομικά οι συνεταιρισμοί μας μέσα σε συνθήκες καπιταλισμού και μάλιστα για να μπορέσουν να ξεφύγουν απ' αυτή την «κακομοιριά» τους και να σταθούν στα πλαίσια του ελεύθερου ανταγωνισμού, έχουν ανάγκη από κεφάλαια. Το μεγάλο όμως πρόβλημα που γεννιέται, είναι πώς θα βρεθούν με δίκαιο τρόπο και πώς θα αξιοποιηθούν καλύτερα τα κεφάλαια αυτά.

Σήμερα, το σύνολο των συνεταιρισμένων παραγωγών στη χώρα μας, είναι 800.000 περίπου. Η αξία των συνεταιρικών μεριδίων που καθορίζεται στα καταστατικά των συνεταιρισμών μας κυμαίνεται (συνήθως) από 20 δρχ. έως 5.000 δρχ. και σε πολύ ελάχιστες περιπτώσεις παραπάνω. Αν υποθέσουμε ότι όλοι οι συνεταιρισμοί, έχουν αξία συνεταιρικής μερίδας 1.000 δρχ. (κατά μέσο όρο) και ότι έχουν καταβληθεί οι μερίδες απ' όλους του συνεταιρούς, τότε το σύνολο των συνεταιρικών κεφαλαίων (πρωτοβάθμιων) είναι 800.000.000 δρχ. Με το Ν. 1541) 85 καθορίστηκε ποσό κατώτερο συνεταιρικής μερίδας 25.000 δρχ. και κλήθηκαν οι αγρότες μας να τις καταβάλλουν σε πέντε χρόνια (άρθρο 16). Θεωρούμε ότι όλοι οι συνεταιρείοι έχουν από μία μερίδα. Έτσι, θα κληθούν οι συνεταιρισμένοι αγρότες μας να καταβάλλουν κατ' ελάχιστο ως συμπλήρωμα 19.200.000.000 δρχ.

Και γεννιούνται τα μεγάλα ερωτήματα: Τί θα κάνουν σήμερα (ή έστω σε πέντε χρόνια που υποχρεώνονται να καταβάλλουν) τα κεφάλαια αυτά; Ποιά η σημασία της συγκέντρωσης του ποσού τούτου στους συνεταιρισμούς; Από τί κινδυνεύει το κεφάλαιο τούτο; Ποιάς οι προοπτικές αξιοποίησης και πώς μπορεί να μεθοδευτεί και η καταβολή και η αξιοποίησή του καλύτερα;

Παραδίδουμε το γεγονός ότι ο νέος νόμος στο σημείο αυτό έχει κεφαλαιοκρατική φιλοσοφία και χαρακτηριστικά, αφού καθιερώνει μεγάλο ύψος συνεταιρικής μερίδας και σχεδόν ίσο ύψος συνεταιρικής ευθύνης. Αντίθετα στο σημείο αυτό ο Νόμος 602) 14 ήταν πολύ πιο προσοδευτικός και έλυσε τα χέρια των μικρών και μικρομεσαίων αγροτών μας, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να μπουν στους συνεταιρισμούς με μικρή μερίδα και με πολλαπλάσιό της ευθύνη. Γι' αυτό άλλωστε οργανώθηκε και πολύς αγροτόκοσμος τότε στους συνεταιρισμούς.

Και όσοι γνωρίζουν τα πράγματα διαπιστώνουν και διατυπώνουν τα παρακάτω:

α) Ένα μεγάλο μέρος των συνεταιρισμένων αγροτών θα κληθούν να καταβάλλουν συνεταιρική μερίδα για τέταρτη ή τρίτη ή δεύτερη συνεχή φορά. Σε πολλούς δε συνεταιρισμούς δεν υπάρχει καμιά ανάγκη τέτοιας αυτοχρηματοδότησης, γιατί οι συνεταιρισμοί αυτοί αναπτύχθηκαν και υπέρχει επάρκεια κεφαλαίων τους να κινηθούν. Η άσκοπη σήμερα καταβολή αυτή της αξίας νέων μεριδίων θα κάνει πολλούς συνεταιρείους να δυστροπήσουν και ίσως, κάτω από άγνοια και έλλειψη άμεσου προγραμματισμού, να διαγραφούν. Αν συνδυαστεί αυτό

και με την καθιέρωση τακτικών και ειδικών μελών (ένα άλλο σημείο του Ν. 1541) 85 που αξίζει να αναλυθεί) τότε είναι πολύ πιθανό να διαγραφεί ένας μεγάλος αριθμός συνεταιρισμένων παραγωγών απ' τις οργανώσεις τους.

β) Υποθέτουμε όμως ότι τα χρήματα αυτά 19,2 δις δρχ. συγκεντρώνονται. Για να αποδώσει αυτή η αυτοχρηματοδότηση των συνεταιρισμών θα πρέπει τα χρήματα να επενδυθούν ή να πέσουν στο παραγωγικό κύκλωμα της οικονομίας μας αμέσως. Αν οι συνεταιρισμοί επενδύσουν σύμφωνα με τους αναπτυξιακούς νόμους

και θεωρήσουμε ότι τα χρήματα αυτά είναι το 10ο) ο της συμμετοχής τους, τότε η Πολιτεία θα έχει τη δυνατότητα να επιδοτήσει και να δανειοδοτήσει άμεσα επενδύσεις 200 δις δρχ. περίπου στο γεωργικό τομέα;

γ) Αν δεν επενδυθούν τα 19,2 δις των συνεταιρισμών δεν κινδυνεύουν να εξανεμισθούν από τον πληθωρισμό, με αποτέλεσμα όταν ύστερα από λίγα χρόνια «ωριμάσει» μια συνεταιριστική προσπάθεια για ένα αναπτυξιακό έργο σ' ένα χωριό, να ξανακαλέσουμε τους συνεταιριστές να καταβάλουν και πάλι νέα αξία συνεταιριστικής μερίδας προκειμένου να εξασφαλιστεί η κάλυψη της συμμετοχής τους στο 10ο) ο της επένδυσης;

δ) Ποιός είναι ο συνεταιριστικός ή κυβερνητικός προγραμματισμός σήμερα που θα εξασφαλίσει άμεση αξιοποίηση όλων αυτών των κεφαλαίων προκειμένου όλοι οι συνεταιρισμοί να βγουν στην αγορά «δυναμικά»; Ή μήπως θα δούμε το φαινόμενο τα αναξιοποίητα χρηματικά κεφάλαια των συνεταιρισμών, που θα συγκεντρωθούν από την καταβολή της συμπληρωματικής αξίας της συνεταιριστικής μερίδας, να κατατεθούν στην Τράπεζα άτοκα;

ε) Για ένα συνεταιρισμό που δεν έχει επαρκή κεφάλαια (ή έχει ελάχιστα) έχει βέβαια κάποια έννοια η καταβολή της αξίας των μεριδίων. Όμως αυτό δεν φτάνει για την ανάπτυξη του συνεταιρισμού. Χρειάζεται ο προγραμματισμός και τα ικανά στελέχη που θα αξιοποιήσουν τη χρηματική αυτή ευχέρεια καθώς και ο προγραμματισμός της αγοράς από το κράτος. Όμως εδώ γεννιούνται κι άλλοι κίνδυνοι για τους συνεταιρισμούς που έχουν αρκετά περιουσιακά στοιχεία και επάρκεια χρηματικών κεφαλαίων:

1. Να καθιερωθεί η τακτική διανομή κερδών στο τέλος κάθε χρήσεως (έστω και ελαχίστων) με το σκεπτικό να εισπράξουν οι συνεταιριστές σταδιακά τις 25.000 δρχ. πέρα από τις όποιες άμεσες και έμμεσες ωφέλειες θα έχουν από το συνεταιρισμό. Κι εδώ θα πρέπει να μελετηθεί πιο από τα δύο συμφέρεται. Η αποθεματοποίηση των κερδών και ο σχηματισμός επαρκών αποθεματικών κεφαλαίων ή η καταβολή νέων συνεταιριστικών μεριδίων και ο εξανεμισμός των αποθεματικών; Άλλωστε η διανομή των κερδών θα γίνεται ευκολότερα μια και ο καινούργιος νόμος δυσκολεύει τα πράγματα στο να σχηματιστούν αποθεματικά.

2. Να παρθεί απόφαση εκποίησης των περι-

ουσιακών του στοιχείων. Είναι δυνατό, αφού γίνει η εκποίηση και αποδοθούν οι διάφοροι φόροι υπεραξίας, το υπόλοιπο που θα απομείνει και που θα εμφανιστεί στο λογαριασμό αποτελεσμάτων στο τέλος της χρήσεως, να διανεμηθεί σαν κέρδος. Και υπάρχουν πάρα πολλοί συνεταιρισμοί πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι που έχουν αρκετά ακίνητα και μάλιστα σε τουριστικές περιοχές ή σε κεντρικά σημεία πόλεων με αξία τεράστια, πολύ μεγαλύτερη του συνόλου των συνεταιριστικών μεριδίων των μελών τους.

ζ) Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι για να αναπτυχθεί μια επιχείρηση ή ένας συνεταιρισμός χρειάζονται κεφάλαια. Όμως πιστεύουμε ότι η ανάπτυξη του συνεταιριστικού μας κινήματος δεν εξαρτιέται μόνο από την ύπαρξη κεφαλαίων που καταθέτουν άμεσα τα μέλη υπό μορφή συνεταιριστικής μερίδας αλλά και από άλλους πολύ ουσιαστικότερους παράγοντες, όπως είναι:

1. Τα συνεταιρικά κεφάλαια που δεν δημιουργούνται τόσο με την (εφάπαξ ή τμηματική) καταβολή χρηματικών ποσών σαν συνεταιριστική μερίδα, αλλά κυρίως με την ενεργητική συμμετοχή των αγροτών - μελών στις παραγωγικές διαδικασίες του συνεταιρισμού.

2. Θα πρέπει να υπάρξει ένας ολοκληρωμένος γενικός αναπτυξιακός σχεδιασμός της αγροτικής οικονομίας βασισμένος σε συνεταιριστικά πλαίσια. Τούτο μπορεί να μελετηθεί κατά περιφέρεια, νομούς ή κατά προΐόν κλπ. Αυτός ο σχεδιασμός, αυτό το πρόγραμμα ανάπτυξης, θα πρέπει να δοθεί από ειδικούς επιστήμονες στους αγρότες μας και προσωπικά να εξηγηθεί στους συνεταιρισμένους μας παραγωγούς και μάλιστα σε κάθε συνεταιρισμό που θα κληθεί να παίξει ένα ουσιαστικό ρόλο στην πραγμάτωση αυτού του προγράμματος. Έτσι, θα καταλάβουν άμεσα τα μέλη των συνεταιρισμών μας τις ωφέλειες που θα προκύψουν γι' αυτούς και την εθνική οικονομία γενικότερα από την πραγμάτωση των στόχων αυτών, το ρόλο που θα πρέπει αυτοί να παίξουν προς αυτή την αναπτυξιακή κατεύθυνση τη συγκεκριμένη και τις ευθύνες που θα επωμισθούν για την επιτυχία αυτής της προσπάθειας. Και αν γίνουν όλα αυτά (τόσο σε γενικό επίπεδο ανάπτυξης, όσο και σε τοπικό) τότε και μόνο τότε θα πρέπει να καλέσουμε τα μέλη των συνεταιρισμών να καταβάλουν κεφάλαια (ως αξία συνεταιριστικής μερίδας ή ως συμμετοχή) και τότε αν χρειαστεί κι αν δεν επαρκούν τα υπέρ-

χοντα κεφάλαια του συνεταιρισμού τους. Δηλαδή, να κληθούν να καταβάλουν και να αυξήσουν τα συνεταιρικά κεφάλαια, αφού θα έχουν μπροστά τους ένα πρόγραμμα ανάπτυξης χειρο-πιαστού που η πραγματοποίησή του θα εξαρτιέ-

ται απ' αυτούς. Έτσι θα γίνεται άμεση αξιοποίηση συνεταιρικών κεφαλαίων και δεν θα κινδυνεύουν να εξανεμισθούν από τον πληθωρισμό ή από άλλες αιτίες (ακόμα και από αύξηση γενικών εξόδων κλπ.).

Για όλους αυτούς τους λόγους, θα πρέπει να επανεξεταστεί η θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής καταβολής νέας αξίας συνεταιρικής μερίδας απ' όλους ανεξαιρέτως τους συνεταιρισμένους αγρότες. Η διαμόρφωση του ύψους της αξίας της συνεταιρικής μερίδας, θα πρέπει να αποφασίζεται στις γενικές συνελεύσεις των συνεταιριστών, ελεύθερα, από τους ίδιους τους αγρότες και ύστερα από ενημέρωση και σοβαρό πραγματισμό πάνω στην πραγμάτωση των σκοπών που θέτει ο συνεταιρισμός τους.

Για τους συνεταιρισμούς που ιδρύονται για πρώτη φορά, ίσως είναι λογικό να υπάρχει ένα ελάχιστο όριο ύψους αξίας συνεταιρικής μερίδας.

Από τη μέχρι σήμερα εμπειρία και από τις επιφυλάξεις που εκφράζονται στις γενικές συνελεύσεις από το σύνολο σχεδόν των συνεταιριών, βγαίνει το συμπέρασμα ότι ο Νόμος 1541) 85 θα πρέπει να τροποποιηθεί τουλάχιστον στο άρθρο 16 που αφορά τη συνεταιρική μερίδα. Και τούτο (υποστηρίζεται) γιατί είναι άστοχο και άδικο να υποχρεώνουν διαδοχικά οι νόμοι το συνεταιίρο να καταβάλει δύο, τρεις ή τέσσερις φορές αξία συνεταιρικής μερίδας στο συνεταιρισμό του (εξαιτίας του εξανεμισμού της αξίας της δραχμής) όταν είναι πιθανό να μην υπάρχει καμιά τέτοια ανάγκη και να έχει αρκετά κεφάλαια και υποδομή ο συνεταιρισμός. Πρέπει να χαράξουμε δρόμους αναπτυξιακούς των συνεταιρισμών και ύστερα να καλέσουμε τους αγρότες να συμμετάσχουν, να τους αναλύσουμε την ανάγκη και να δώσουμε λύσεις πραγματοποιήσιμες στο πρόβλημά τους. Τότε η συμμετοχή τους θα είναι συνειδητή και ενεργητική και σίγουρα θα οδηγήσει στην επιτυχία, ενώ η εκ των άνω επιβολή και άσκοπη έχει αποδειχτεί και (κατά το παρελθόν) αποτυχημένη.

Σκοπός των πιο πάνω απόψεων δεν είναι η κριτική για την κριτική αλλά η επισήμανση εμπειριών γύρω από ένα σημείο του Νόμου, η επανεξέταση του οποίου θα λύσει αρκετά προβλήματα που δημιουργήθηκαν.

ΠΑΝΑΓ. Α. ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ - ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

Οι εργασίες να είναι όσο το δυνατό συνοπτικές και συνεκτικές και η έκτασή τους, πλην εξαιρέσεων, να μη ξεπερνά το ισοδύναμο 8 τυπωμένων σελίδων. Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης ή μη εργασιών που της παραδίδονται καθώς και καθορισμού του χρόνου δημοσίευσης, ανάλογα με τις δυνατότητες. Κείμενα που δημοσιεύονται ή όχι, δεν επιστρέφονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Τα κείμενα που υπογράφονται ή για τα οποία αναφέρεται η προέλευσή τους, δεν απηχούν, κατ' ανάγκη και σ' όλα τα σημεία τους, και τις θέσεις της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού.

Κ Υ Δ Ε Π

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Συν. Π.Ε.

ΙΔΡΥΣΗ: 1946 - ΕΔΡΑ: Αθήνα

ΥΠΟΚΑΤ)ΤΑ: Πειραιάς, Θεσ)νίκη, Βόλος, Καβάλα, Αλεξ)πολη, Πάτρα.

ΜΕΛΗ: Στην ΚΥΔΕΠ μετέχουν 80 Ενώσεις Γ. Συνεταιρισμών που έχουν 5.149 πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς με 618.696 μέλη-γεωργούς.

ΚΥΡΙΟ ΕΡΓΟ της ΚΥΔΕΠ είναι α) η συγκέντρωση, επεξεργασία και διάθεση για λογ)σμό των παραγωγών βασικών γεωργικών προϊόντων και κυρίως δημητριακών, οσπρίων, βαμβακιού και σπόρων, β) η μελέτη και κατασκευή αποθηκευτικών χώρων.

Σε οικονομικά μεγέθη η ΚΥΔΕΠ είναι μια από τις πρώτες οικονομικές μονάδες της χώρας και η μεγαλύτερη Συνεταιριστική Οργάνωση που ανταπόσσει πολυσχιδή δραστηριότητα και εξυπηρετεί, προάγει και ωφελεί τα συμφέροντα τόσο των παραγωγών όσο και της Εθνικής Οικονομίας.

Αρχικά, η ΚΥΔΕΠ κατ' ουσίαν ασκούσε καθήκοντα φορέα διαχείρισης γεωργικών προϊόντων με εντολή και για λογ)σμό του Κράτους, όμως, από το 1982 ανταπόσσει δραστηριότητες ως Κεντρική Συνεταιριστική Οργάνωση, που συγκεντρώνει και διακινεί μεγάλες ποσότητες γεωργικών προϊόντων.

Από τότε η ΚΥΔΕΠ πραγματοποιεί γόνυμο και καρποφόρο έργο σ' όλους τους τομείς δραστηριότητάς της — εκμηχάνιση της παραγωγής, σποροπαραγωγή, κατασκευή αποθηκευτικών χώρων και ξηραντηρίων, συγκέντρωση, διάθεση και εξαγωγή γεωργικών προϊόντων, αναδι)ργάνωση και εκσυγχρονισμό του υπηρειακού μηχανισμού κλπ. — με πολύ σημαντικά επιτεύγματα προς όφελος των παραγωγών.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: Κώστας Μαρκούλης
Γενικός Διευθυντής: Γιάννης Ζουγανέλης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΤΗΣ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1984	1985
Αξία ακινήτων - Εγκαταστάσεων	δρχ. 351.056.951	440.925.002
Συμμετοχές σε Συνετ. Εταιρείες	719.498.000	747.158.000
Απαιτήσεις εν γένει	2.787.068.615	6.847.795.394
Ταμείο - Καταθέσεις σε Τράπεζες	582.878.047	1.488.460.300
Διαχειρίσεις γεωργικών προϊόντων	380.516.250.800	494.447.450.587
ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		
Κεφάλαια - Αποθεματικά	1.401.083.730	1.443.441.714
Υποχρεώσεις εν γένει	6.939.125.765	10.799.323.163
Διαχειρίσεις γεωργικών προϊόντων	198.791.313.712	319.191.391.282
Χρηματοδοτήσεις προϊόντων	177.825.229.156	172.537.633.072
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ		
Ακαθάριστα έσοδα συνολικά	1.007.975.827	1.428.769.931
Έξοδα διαχείρισεως - Αποσθέσεις	799.761.606	1.343.034.153
Κέρδη καθαρά	208.204.221	75.735.778
Απασχολούμενο τακτικό προσωπικό 650.		

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ANAND ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

Του Γ. ΜΕΡΓΟΥ (*)

Η αύξηση του κατά κεφαλή προϊόντος δεν αποτελεί πλέον το μοναδικό στόχο της οικονομικής ανάπτυξης. Συμπληρωματικοί στόχοι της οικονομικής ανάπτυξης, και της αγροτικής ανάπτυξης ειδικότερα, στις πτωχές (αναπτυσσόμενες) χώρες, είναι η μείωση της φτώχειας, της ανεργίας, της ανισοκατανομής του εισοδήματος και του υποσιτισμού, ιδιαίτερα στον αγροτικό πληθυσμό που αποτελεί και την πλειονότητα. Η στρατηγική όμως της αγροτικής ανάπτυξης πρέπει να είναι πιο συγκεκριμένη ως προς τη διαδικασία για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, περιλαμβάνοντας ειδικότερα τρόπους για:

- α) την αύξηση της παραγωγικότητας και τη δημιουργία πλεονάσματος στον αγροτικό τομέα,
- β) τη διάδοση νέας τεχνολογίας που θα στηρίζει και θα επεκτείνει την αύξηση της παραγωγικότητας και
- γ) τη δημιουργία κατάλληλων θεσμών για τη δραστηριοποίηση των αναπτυξιακών διαδικασιών.

Η δημιουργία συνεταιρισμών, η παροχή κινήτρων για ιδιωτικές πρωτοβουλίες και η δημιουργία φορέων μέσα στον κρατικό μηχανισμό (δημόσιες επιχειρήσεις ή αυτόνομοι οργανισμοί ελεγχόμενοι σε μεγάλο βαθμό από το κράτος) αποτελούν εναλλακτικές θεσμικές λύσεις για δραστηριοποίηση των αναπτυξιακών διαδικασιών.

Όμως ο θεσμός των συνεταιρισμών έχει μια ιδιαίτερη απήχηση σαν ένα μέσο ανάπτυξης των αγροτικών και πτωχών τμημάτων του πληθυσμού. Παρά το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις οι συνεταιρισμοί πέτυχαν λιγότερα από τα προσδοκώμενα (LELE, 1981), υπάρχουν πολλές περιπτώσεις συνεταιρισμών με εξαιρετική επιτυχία, όπως βιομηχανικοί συνεταιρισμοί του MONDRAGON στην Ισπανία, οι συνεταιρισμοί ζάχαρης στην Ινδία και οι γαλακτοκομικοί συνεταιρισμοί της Ινδίας (γνωστοί και ως ο συνεταιρισμός του ANAND) (ATTWOOD AND BAVISKAR, 1986).

Ο συνεταιρισμός του ANAND έχει αποτελέσει το αντικείμενο ευρείας συνεταιριστικής βιβλιογραφίας πέρα από τα γεωγραφικά όρια της Ινδίας. Ο βασικότερος λόγος γι' αυτό είναι ότι δεν θεωρείται απλώς ένας πετυχημένος συνεταιρισμός αλλά αποτελεί, όπως τουλάχιστον ισχυρίζονται οι υποστηρικτές του, ένα πρότυπο για τη θεσμική οργάνωση των δραστηριοτήτων της αγροτικής ανάπτυξης με εξαιρετικά επιθυμητά αποτελέσματα.

Η εργασία αυτή εξετάζει τον συνεταιρισμό του ANAND, την ιστορική του εξέλιξη, την οργάνωση και τις αναπτυξιακές του δραστηριότητες και συμπεραίνει ότι η επιτυχία του συνεταιρισμού αυτού είναι αποτέλεσμα της επιτυχίας του να δώσει λειτουργικές λύσεις στους τρεις στόχους της ανάπτυξης, που αναφέρθηκαν πιο πάνω, την αύξηση της παραγωγικότητας και τη διάδοση νέας τεχνολογίας μέσα σε

(*) Ο συγγραφέας ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΡΓΟΣ — που είναι Ειδικός Επιστήμονας στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών — είχε την ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά και να μελετήσει επιστημονώς τους συνεταιρισμούς γάλακτος της Ινδίας κατά τη διάρκεια της συνεργασίας του, ως Οικονομολόγος, με τη Διεύθυνση Νότιας Ασίας της Διεθνούς Τράπεζας (1983 - 1986).

ένα αυστηρά λειτουργικό θεσμικό πλαίσιο οργανωμένο σαν ένας συνεταιρισμός παραγωγών.

Ο Συνεταιρισμός του ANAND: Ιστορική εξέλιξη.

Η σημερινή πολιτική της κυβέρνησης της Ινδίας με ένα εξαιρετικά φιλόδοξο αναπτυξιακό πρόγραμμα στην παραγωγή και εμπορία γάλακτος, βασίζεται στη δημιουργία σ' όλη τη χώρα συνεταιρισμών κατά το θεσμικό πρότυπο του γαλακτοκομικού συνεταιρισμού του ANAND. Αυτό το θεσμικό πλαίσιο προήλθε αυτόνομα από την ιδιωτική πρωτοβουλία μερικών παραγωγών γάλακτος στην πόλη ANAND, της επαρχίας KAIRA. Η επαρχία KAIRA έχει περίπου 3 εκατομμύρια πληθυσμό σε περίπου 1.000 χωριά και βρίσκεται στο μέσο περίπου της Πολιτείας (κρατίδιο) GUJARAT.

Πριν από την ίδρυση του γαλακτοκομικού συνεταιρισμού στην πόλη του ANAND, η αγορά γάλακτος λειτουργούσε σαν ένα υποσύστημα μέσα στη συνολική αγροτική οικονομία και στα περισσότερα χωριά γύρω από το ANAND η παραγωγή γάλακτος ήταν μια πηγή συμπληρωματικού εισοδήματος για το γεωργό (SOMJEE AND SOMJEE, 1978, σ. 578). Η τεχνολογία της παραγωγής ήταν η παραδοσιακή. Στο σύστημα αυτό παραγωγής υπήρχαν προβλήματα λόγω εποχιακής παραγωγής του γάλακτος και αδυναμίας ισόρροπης διανομής της παραγωγής κατά τη διάρκεια του έτους, λόγω έλλειψης φυκτικών εγκαταστάσεων. Η μόνη διέξοδος ήταν είτε η ιδιοκατανάλωση είτε η μετατροπή του περισσεύματος σε γαλακτοκομικά προϊόντα, η πώληση των οποίων βέβαια έφερνε μικρότερα έσοδα.

Μέχρι το 1946, η μεταποίηση του γάλακτος

στην επαρχία Kaira, ανήκε κυρίως σε ιδιώτες, οι οποίοι είχαν δικούς τους αντιπροσώπους που διοχέτευαν το γάλα από τον παραγωγό στο εργοστάσιο μεταποίησης, πολλές φορές κάτω από απαράδεκτες συνθήκες υγιεινής. Οι SINGH AND KELLEY (1981, σ. 15) ονομάζουν αυτό τον τρόπο οργάνωσης της αγοράς γάλακτος εκμεταλλευτικό, καθώς οι ενδιαμέσοι έμποροι ή αντιπρόσωποι ήταν σε θέση να επηρεάσουν την τιμή του γάλακτος προς όφελός τους. Ένα δεύτερο επίπεδο εκμεταλλεύσεως, υποστηρίζουν οι SINGH AND KELLEY (1981, σ. 15), υπήρχε από τους ιδιοκτήτες των εργοστασίων μεταποίησης γάλακτος που στην ουσία λειτουργούσαν σαν μονοψώνιο.

Το 1946, η Δημόσια Επιχείρηση Γάλακτος της Βομβάης, έδωσε στον POLSON, ένα ιδιωτικό εργοστάσιο γάλακτος, μονοπωλιακά δικαιώματα να συγκεντρώνει γάλα από δεκατέσσερα χωριά στην επαρχία, να το επεξεργάζεται και να το στέλνει στη Βομβάη, (SINGH AND KELLEY, σελ. 20). Η απόφαση της Δημόσιας Επιχείρησης δημιούργησε διαμαρτυρίες από άλλες ιδιωτικές διομηχανίες γάλακτος, εμπόρους και παραγωγούς. Η διαμαρτυρία πήρε μια πιο συγκεκριμένη μορφή με την ίδρυση ενός συνεταιρισμού παραγωγών με την πρωτοβουλία του P. K. PATEL στην πόλη ANAND με σκοπό τη δημιουργία ανεξάρτητης πρόσβασης στην αγορά της Βομβάης. Ο συνεταιρισμός ιδρύθηκε επίσημα στις 4 Δεκεμβρίου 1946, με Πρόεδρο τον P. K. PATEL, σαν εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

Μετά την ίδρυση του συνεταιρισμού η Δημόσια Επιχείρηση Γάλακτος της Βομβάης συμφώνησε να αγοράζει μέρος του απαιτούμενου γάλακτος από το συνεταιρισμό. Αυτό το δικαίωμα επετεύχθη μετά από αρκετές πολιτικές πιέσεις των ηγετών του συνεταιρισμού και άλλων επιφανών προσωπικοτήτων της κυβέρνησης της Ινδίας όπως του SANDAR PATEL, αντιπροέδρου τότε της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Ινδίας (SINGH AND KELLEY, 1981, σελ. 60).

Η προσπάθεια του συνεταιρισμού, όμως, δεν ήταν απρόσκοπτη. Η Δημόσια Επιχείρηση Γάλακτος της Βομβάης υποστήριξε την τοπική παραγωγή γάλακτος στην περιοχή της Βομβάης. Επίσης στην περίοδο 1951 - 1956 η Επιχείρηση χρησιμοποίησε σκόνη γάλακτος, που δινόταν μέσω του PL-480 των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Αυτές οι ενέργειες της επιχείρησης συνετέλεσαν στη δημιουργία πιέσεων στο συνεταιρισμό, που τον εξανάγκασαν να πειραματισθεί με καινούργια γαλακτοκομικά προϊόντα. Η οργάνωση όμως της μεταποίησης γάλακτος στην περίοδο αυτή ήταν αλγοπωλιακή και μερικές επιχειρήσεις κατείχαν μεγάλο μέρος της α-

γοράς γαλακτοκομικών προϊόντων κυρίως συνεργαζόμενες με ξένες εταιρείες και η πρόσβαση του συνεταιρισμού σ' αυτή την αγορά ήταν πολύ δύσκολη. Η πολιτική επιρροή των ηγετών του συνεταιρισμού οδήγησε στην επιβολή ποσοτώσεων στις εισαγωγές και στην αύξηση τιμών στα γαλακτοκομικά προϊόντα, που επέτρεψε στο συνεταιρισμό να προχωρήσει στην παραγωγή (SINGH AND KELLEY, 1981, σελ. 158). Σ' αυτή την προσπάθεια ο συνεταιρισμός πήρε αρκετή τεχνική βοήθεια από την κυβέρνηση Νέας Ζηλανδίας και την UNICEF και αργότερα από την OXFAM και το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Τροφίμων.

Η διχοτόμηση της Πολιτείας της Βομβάης το 1960 στις Πολιτείες MAHARASHTRA (συμπεριλαμβανομένης της Βομβάης) και της GUJARAT (συμπεριλαμβανομένου του ANAND), διέκοψε τους πολιτικούς δεσμούς μεταξύ του συνεταιρισμού και της Δημόσιας Επιχείρησης Γάλακτος της Βομβάης. Η τελευταία έπαψε να είναι σοβαρή πηγή εξωτερικού κεφαλαίου για το συνεταιρισμό και αντικαταστάθηκε από την κυβέρνηση της Ινδίας, που άρχισε κυρίως το 1964, με τη χρηματοδότηση ενός γαλακτοκομικού εργοστασίου στο ANAND. Η συνεργασία με την κεντρική κυβέρνηση συνεχίστηκε με τη διάθεση πιστώσεων στο συνεταιρισμό για ανάπτυξη της γαλακτοπαραγωγής στην επαρχία της KAIRA. Επίσης συνεχίστηκε με την ίδρυση του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης της Γαλακτοπαραγωγής το 1964 που εγκατεστάθη στο ANAND και του οποίου Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ήταν ο γενικός διευθυντής του Συνεταιρισμού. Η Δημόσια Επιχείρηση Γαλακτοπαραγωγής, με Πρόεδρο επίσης το Γενικό Διευθυντή του Συνεταιρισμού, ιδρύθηκε επίσης στο ANAND για να υποδοθή τις δραστηριότητες του Συμβουλίου. Ο σκοπός αυτών των οργάνων ήταν και είναι να εφαρμόσουν ένα εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης της παραγωγής και εμπορίας γάλακτος (γνωστό επίσης και ως OPERATION FLOOD) βασισμένο στο θεσμικό πλαίσιο του συνεταιρισμού παραγωγών του ANAND.

Η πρώτη φάση του εθνικού προγράμματος άρχισε το 1970 και χρηματοδοτήθηκε με τη δωρεά πλεονακμμάτων σκόνης γάλακτος από την ΕΟΚ μέσω του Παγκοσμίου Προγράμματος Τροφίμων. Το ύψος της συνολικής δαπάνης του προγράμματος, μέχρι το 1981 που έληξε, ήταν περίπου 500 εκατ. δολάρια. Ο σκοπός της πρώτης φάσης ήταν να ικανοποιήσει τη ζήτηση νωπού γάλακτος στις μεγάλες πόλεις της Βομβάης, Καλκούτας, Μαντρές και Νέου Δελχί, με συλλογή, επεξεργασία και μεταφορά γάλακτος από 10 πολιτείες της Ινδίας (εν όλω υπάρχουν 23). Το 1979, πριν την περάτωση της πρώτης φάσης το δεύτερο στάδιο του εθνικού προγράμματος ανάπτυξης της παραγωγής και εμπορίας γάλακτος (OPERATION FLOOD II) άρχισε με χρηματοδότηση από δωρεές σκόνης γάλακτος της ΕΟΚ και δάνεια από τη Διεθνή Τράπεζα, συνολικής δαπάνης επίσης περίπου 500 εκατ. δολαρίων, με χρόνο περάτωσης το 1985. Η πρώτη φάση είχε στόχο ένα εκατομμύριο γαλακτοπαραγωγούς σε δέκα πολιτείες και η δεύτερη φάση δέκα εκατομμύρια γαλακτοπαραγωγούς σε 18 πολιτείες της χώρας (βλέπε ALDERMAN, MERGOS SLADE, 1986).

Το εθνικό πρόγραμμα βασίζεται στη δημιουργία συνεταιρισμών παραγωγών στο επίπεδο του χωριού κατά το πρότυπο του ANAND. Το θεσμικό πλαίσιο, οι αρχές οργάνωσης και οι δραστηριότητες περιγράφονται στη συνέχεια.

Στόχοι, αρχές οργάνωσης και δραστηριότητες του Συνεταιρισμού του ANAND.

Οι στόχοι του προγράμματος ανάπτυξης της παραγωγής και εμπορίας γά-

λακτος στην Ινδία είναι (GOI, 1971):

α) να αυξηθεί η ποσότητα γάλακτος που διατίθεται στην αγορά για να ικανοποιήσει την προβλεπόμενη αύξηση λόγω αύξησης των εισοδημάτων και του πληθυσμού και

β) να υπάρξει μια δίκαιη τιμή στον παραγωγό γάλακτος, που συγχρόνως να εξασφαλίζει επέκταση της παραγωγής. Το πρόγραμμα που ευρίσκεται σε εφαρμογή από το 1970 περίπου βασίζεται στην ακόλουθη στρατηγική:

- Τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος συλλογής γάλακτος στις αγροτικές περιοχές και ενός συστήματος εμπορίας νωπού γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στις αστικές περιοχές.

- Τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος μεταφοράς τεχνικών γνώσεων στους παραγωγούς, ώστε να αυξηθούν οι δυνατότητες παραγωγής (παραγωγικό δυναμικό).

- Τη δημιουργία ενός συνεταιριστικού θεσμικού πλαισίου, κατά το πρότυπο του ANAND, που απασχολεί επαγγελματικό προσωπικό πλήρους απασχόλησης για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων ανάπτυξης της παραγωγής και εμπορίας γάλακτος σε όλες τις βαθμίδες. Η διάρθρωση του συνεταιριστικού πλαισίου και οι δραστηριότητες αναπτύσσονται στη συνέχεια.

Ο συνεταιρισμός παραγωγών στο επίπεδο του χωριού (DAIRY COOPERATIVE SOCIETY) είναι η βάση του συστήματος. Ο συνεταιρισμός δέχεται ως μέλη όλους τους κατοίκους, ανεξάρτητα κοινωνικής τάξης (CASTE) ή φύλου, αρκεί να έχουν ένα ζώο γαλακτοπαραγωγής (αγελάδα ή βουβάλι). Τα μέλη εκλέγουν ένα διοικητικό συμβούλιο για τρία χρόνια, που διορίζει ένα γραμματέα πλήρους απασχόλησης, ο οποίος διευθύνει τις καθημερινές δραστηριότητες του συνεταιρισμού. Ο μισθός του προσωπικού προέρχεται από τα έσοδα του συνεταιρισμού. Οι δραστηριότητες του συνεταιρισμού είναι να διενεργεί τη συλλογή γάλακτος μετρώντας κατά την παράδοση την λιποπεριεκτικότητα και να κάνει πληρωμές καθημερινά. Επίσης να πωλεί συμπυκνωμένες τροφές και να παρέχει τεχνικές συμβουλές στα μέλη.

Οι συνεταιρισμοί μιας περιοχής γύρω από ένα μεγάλο αστικό κέντρο, σχηματίζουν την Ένωση Συνεταιρισμών. Οι δραστηριότητες της Ένωσης είναι:

α) η οργάνωση των συνεταιρισμών στα χωριά και η παροχή βοήθειας σε θέματα τεχνικά, οργανωτικά, διοικητικά, ελέγχου και αποδόσεως ευθυνών,

β) οργάνωση και λειτουργία διαδρομών συλλογής γάλακτος,

γ) δημιουργία και λειτουργία ενός εργοστασίου γάλακτος και συστήματος εμπορίας γάλακτος στα αστικά κέντρα,

δ) δημιουργία και λειτουργία εργοστασίου ζωοτροφών και προμήθεια ζωοτροφών στους πρωτοβάθμιους συνεταιρισμούς,

ε) οργάνωση ενός συστήματος παροχής κτηνιατρικών υπηρεσιών σε καθημερινή βάση και σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, και επίσης

στ) η λειτουργία ενός σταθμού αναπαραγωγής με σπέρμα ευρωπαϊκών φυλών και η οργάνωση ενός συστήματος εφαρμογής τεχνητής γονιμοποίησης για τη βελτίωση του ζωϊκού πληθυσμού παραγωγής γάλακτος.

Σε κάθε πολιτεία (κρατίδιο) της Ινδίας, οι ενώσεις δημιουργούν μια Ομοσπονδία Ενώσεων, που λειτουργεί σαν συντονιστικό όργανο για την πιο αποτελεσματική πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων των Ενώσεων. Η Ομοσπονδία

παρέχει στις Ενώσεις τις εξής υπηρεσίες:

- α) προγραμματισμό και στατιστική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων,
- β) συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ανάπτυξης δραστηριοτήτων, προγραμματισμού απασχόλησης, παραγωγής προϊόντων, έρευνας αγοράς, λειτουργίας εργοστασίων, χρηματοοικονομικής διαχείρισης,
- γ) εμπορία γάλακτος στις άλλες πολιτείες της Ινδίας.

Οι δραστηριότητες του συνεταιριστικού θεσμικού πλαισίου μπορούν να συνοψισθούν σε δύο διαμετρικά αντίθετες μεταξύ τους ροές αγαθών και υπηρεσιών και, θεβαίως, τις αντίστοιχες ροές χρήματος. Η μία ροή αφορά μεταφορά γάλακτος από την παραγωγή στο εργοστάσιο γάλακτος της Ένωσης και μετέπειτα στον καταναλωτή. Η καινοτομία του Συνεταιρισμού του ANAND είναι ότι δεν περιόρισε τη δραστηριότητά του, όπως άλλοι συνεταιρισμοί, μέχρι το σημείο αυτό, αλλά δημιούργησε μια αντίθετη ροή αγαθών και υπηρεσιών από την Ένωση προς τον παραγωγό γάλακτος, με σκοπό την επέκταση του παραγωγικού δυναμικού, όπως κτηνιατρικές υπηρεσίες, συμπυκνωμένες ζωοτροφές, τεχνητή γονιμοποίηση, τεχνικές συμβουλές.

Η θεσμική καινοτομία του συστήματος είναι ότι και οι δύο ροές χρησιμοποιούν το ίδιο σύστημα μεταφοράς, ώστε μειώνεται το συνολικό κόστος και αυξάνεται η αποτελεσματικότητα.

Για να γίνει σαφέστερη η καινοτομία του συστήματος, το συγκρίνουμε με το προϋπάρχον σύστημα, όπου η εμπορία θασιζόταν στη δραστηριότητα των ιδιωτών ή διαφορετικής μορφής συνεταιρισμών (εμπορίας) και η κτηνιατρική υποστήριξη ήταν μέρος των δραστηριοτήτων της Υπηρεσίας Γεωργίας της Πολιτείας. Η έλλειψη συντονισμού και αποτελεσματικότητας σε ένα τέτοιο σύστημα είναι φανερή από άποψη λειτουργικότητας και συχνότητας χρήσης του συστήματος.

Στο νέο σύστημα, το κέντρο συλλογής γάλακτος στον πρωτοβάθμιο συνεταιρισμό είναι επίσης το σημείο διανομής υπηρεσιών προς τους παραγωγούς. Η φύση του προϊόντος είναι τέτοια που απαιτεί καθημερινή επίσκεψη του κέντρου για παράδοση γάλακτος, αγορά εισροών και τεχνικές συμβουλές. Από οργανωτική άποψη ο σχεδιασμός αυτός της κάλυψης των αναγκών του παραγωγού με μια επίσκεψη είναι εξαιρετικής σημασίας.

Το διαμετρικά αντίθετο σημείο του κέντρου συλλογής είναι η Ένωση όπου συλλέγεται το γάλα και παράγονται οι εισροές. Το εργοστάσιο ζωοτροφών, η λήψη σπέρματος για τεχνητή γονιμοποίηση, η οργάνωση των κτηνιατρικών υπηρεσιών, είναι μέρος ενός πακέτου νέας τεχνολογίας που πρέπει να μεταφερθεί στους παραγωγούς για την αύξηση του δυναμικού παραγωγής γάλακτος. Η ροή των εισροών είναι καθημερινή, όπως καθημερινή είναι και η συλλογή γάλακτος. Η Ένωση έχοντας επίσης μια πολύ σαφή εικόνα της αγοράς γάλακτος, μπορεί να προβλέψει τις τάσεις και συνεπώς τη διαφορά μεταξύ ζήτησης και προσφοράς, ώστε να ενεργήσει ανάλογα πάνω στις δραστηριότητες τεχνολογικής μεταβολής για επίταχυνση της τεχνολογικής αλλαγής στην παραγωγή.

Στο ανώτερο επίπεδο, στη σχέση δηλαδή μεταξύ Ένωσης και Ομοσπονδίας, ισχύει η ίδια αρχή των αντιθέτων ροών, πλην όμως ο στόχος είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητας στη διακίνηση του γάλακτος και των εισροών από τους συνεταιρισμούς στην Ένωση και αντίθετα. Επομένως, ενώ οργανωτικά το τρίτο επίπεδο δεν είναι απαραίτητο στο θεσμικό πλαίσιο, η ύπαρξή του στην Ινδία έχει σκο-

πό την αύξηση της αποτελεσματικότητας των άλλων δύο επιπέδων και την απασχόληση υψηλής ποιότητας στελεχών που αδυνατούν ν' απασχολήσουν τα άλλα επίπεδα.

Οι καινοτομίες του συστήματος έναντι παραδοσιακών συνεταιρισμών, δεν είναι τόσο στον προσδιορισμό νέων στόχων (όλοι οι στόχοι του συνεταιρισμού του ANAND είναι αντικείμενο της συνεταιριστικής δραστηριότητας), όσο στην οργάνωση ενός πλαισίου το οποίο ικανοποιεί όλους αυτούς τους στόχους και, το σπουδαιότερο, λειτουργεί πολύ αποτελεσματικά. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε επίπεδο έχει σαφώς καθορισμένες δραστηριότητες με σαφείς υπευθυνότητες καθημερινής λειτουργίας σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανάπτυξης του τριμέα του γάλακτος. Τα διάφορα τμήματα του συστήματος αλληλοσυμπληρώνονται γύρω από ένα σκοπό, την εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών εμπορίας και παραγωγής γάλακτος.

Δύο άλλα χαρακτηριστικά του οργανισμού αυτού αποδείχθηκαν ότι, βελτιώνουν στις συνθήκες της Ινδίας, την ικανότητα του συστήματος να επιδιώσει και να λειτουργήσει:

- α) η πολιτική έναντι των μη μελών, και
- β) η πολιτική ανταγωνισμού με το ιδιωτικό εμπόριο.

Ως προς το πρώτο σημείο ο πρωτοβάθμιος συνεταιρισμός δέχεται παράδοση γάλακτος και από τα μη μέλη. Επίσης παρέχει συμβουλές και υπηρεσίες και στα μη μέλη. Η διαφορά μελών και μη μελών έγκειται σε ένα μικρό μέρισμα στο τέλος του χρόνου και σε μια έκπτωση στην τιμή των υπηρεσιών για τα μέλη. Η πολιτική αυτή αποδεικνύεται εξαιρετικά ευέλικτη, γιατί ενώ χρειάζεται ένας μικρός αριθμός μελών να συστήσουν τον συνεταιρισμό, το παραγωγικό δυναμικό που μπορεί να εμπνεύσει ο συνεταιρισμός είναι πολύ μεγαλύτερο. Επίσης, δίνει το δικαίωμα στα μη μέλη να δοκιμάσουν το συνεταιρισμό για μια περίοδο. Επιπλέον, προϋπόθεση για την προσέλκυση αυτού του δυναμικού είναι η καλύτερη λειτουργία του συνεταιρισμού σε σχέση με το ιδιωτικό εμπόριο. Αυτό το σημείο μας φέρνει στη σχέση του συνεταιρισμού με τους ιδιώτες εμπόρους γάλακτος.

Η σχέση του συνεταιρισμού με το ιδιωτικό εμπόριο είναι ένας αγώνας επιδίωξης σε καθαρά ανταγωνιστική βάση. Όμως αυτός ο ανταγωνισμός επιτρέπει τη συμβίωση, γιατί ο συνεταιρισμός έχει αποδειχθεί εξαιρετικά ευέλικτος. Για παράδειγμα, δεν οργανώνονται συνεταιρισμοί κοντά στα αστικά κέντρα όπου το ιδιωτικό εμπόριο έχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω μικρού κόστους μεταφοράς. Επίσης παρά το γεγονός ότι κάθε μέλος αναλαμβάνει την υποχρέωση να πωλεί το παραγόμενο γάλα μόνο στο συνεταιρισμό, η υποχρέωση αυτή δεν επιβάλλεται με αποτέλεσμα οι συνθήκες της αγοράς να είναι πιο ανταγωνιστικές.

Συμπερασματικές παρατηρήσεις.

Ο Συνεταιρισμός του ANAND στην Ινδία αποδείχθηκε πολύ επιτυχημένος σε μια περίοδο όπου πολλοί συνεταιρισμοί σε χώρες με καλύτερη υποδομή, οργάνωση και ανάπτυξη από την Ινδία, έμειναν στάσιμοι ή λειτουργήσαν περιθωριακά. Η ανιγραφή και διάδοση του προτύπου του ANAND σε όλη την Ινδία, η σκέψη για επέκταση σε άλλα προϊόντα (ελαιούχοι σπόροι), η χρησιμοποίηση του προτύπου σε άλλες χώρες της Νότιας Ασίας (SRI LANKA) και η σκέψη για χρήση στις Αφρικανικές χώρες, δημιουργούν ερωτήματα για τα συνθετικά στοιχεία της επιτυχίας του συνεταιρισμού αυτού. Το άρθρο αυτό προσπάθησε να φωτίσει αυτά τα συστατικά επιτυχίας του συνεταιρισμού και τον επιτυχημένο ρόλο του στην αγροτική ανάπτυξη της Ινδίας.

Η ανάλυση που προηγήθηκε δείχνει ότι, πέρα από ορισμένες συγκυρίες που μπορεί να έπαιξαν ρόλο στην εξέλιξη του συνεταιρισμού, υπάρχουν βασικά οικονομικοί και οργανωτικοί παράγοντες που τον οδήγησαν στην επιτυχία. Η ουσιαστική καινοτομία του συνεταιρισμού ήταν το ότι δεν λειτούργησε απλά σαν συνεταιρισμός εμπορίας, αλλά θεώρησε το σύνολο δραστηριοτήτων γύρω από το γάλα σαν ένα πρόβλημα εμπορικό, τεχνολογικό, οργανωτικό. Δίνοντας ο συνεταιρισμός του ANAND άριστες λύσεις και στα τρία αυτά προβλήματα και ακολουθώντας ευέλικτη πολιτική προς τα μέλη και τον ιδιωτικό ανταγωνισμό, επέτυχε φανταστικούς ρυθμούς ανάπτυξης και ξεπέρασε τα όρια της μικρής επαρχίας όπου πρωτοάρχησε.

Ποιά είναι η σημασία της εμπειρίας του συνεταιρισμού αυτού για τη στρατηγική της αγροτικής ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες; Είναι γεγονός ότι είναι πολύ δύσκολο να μπορέσει κανείς να ξεκινήσει από την εμπειρία ενός συνεταιρισμού, σε μια χώρα, σε ένα προϊόν και να εκφράσει γενικευμένες απόψεις. Όμως, είναι φανερό ότι η στρατηγική για αγροτική ανάπτυξη πρέπει να αντιμετωπίσει συνολικά τα προβλήματα της αύξησης της παραγωγικότητας, της διάδοσης νέας τεχνολογίας και της επιλογής του κατάλληλου θεσμικού προτύπου για τη δραστηριοποίηση των αναπτυξιακών διαδικασιών. Η ανάγκη για αύξηση της παραγωγικότητας και τη διάδοση νέας τεχνολογίας είναι γενικά παραδεκτοί στόχοι όχι όμως και η σημασία του θεσμικού πλαισίου.

Αυτό σημαίνει ότι η επιλογή του θεσμικού και οργανωτικού πλαισίου είναι εξίσου σοβαρό θέμα (ή ίσως σοβαρότερο) με επιλογές στην εμπορία ή την παραγωγή και απαιτεί περισσότερη προσοχή από αυτή που έχει λάβει μέχρι τώρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΡΓΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Alderman, H., Mergos, G. and Slade, R., 'Dairy Development in India: Evolution, Debate and Evidence'. The World Bank, Washington D.C., 1986 (processed).
2. Attwood, D.W. and Baviskar, B.C., (editors) Cooperatives and Rural Development. Oxford University Press, New Delhi, India, 1986.
3. Government of India (GOI). 'Interim Report in Milk Production Through Small and Marginal Farmers and Agricultural Laborers', National Commission on Agriculture: Vigyan Bhawan, New Delhi, 1971.
4. Lele, U. Cooperatives and the Poor: A comparative Perspective, World Development, 9(1981): 55-72.
5. Singh, S.P. and Kelley P.L., AMUL: An Experiment in Rural Economic Development, McMillan, New Delhi, 1981.
6. Somjee, A.H. and Somjee, G., Cooperative Dairying and the Profiles of Social Change in Rural India. Economic Development and Cultural Change, (1978): 177-190.

« Κ Ε Ο Σ Ο Ε »

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιδρύθηκε το 1949 - Έδρα Αθήνα

ΜΕΛΗ: Όλες οι Οινοποιητικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις της χώρας.

Τα μέλη της ΚΕΟΣΟΕ παράγουν 2.250.000 εκατόλιτρα κρασί που αντιπροσωπεύει το 53ο)σ της παραγωγής των Οινοβιομηχανιών της Ελλάδας. Από την παραγωγή αυτή οι Σ.Ο. πραγματοποιούν εξαγωγές που καλύπτουν το 44ο)σ του συνόλου των εξαγωγών κρασιού.

Τα στοιχεία αυτά δείχνουν την παραγωγική δύναμη κι ανάπτυξη των οινοποιητικών Σ.Ο., που πράγματι προσφέρουν στη διεθνή και ελληνική αγορά πλούσια ποικιλία από καλά, αγνά και εύγευστα κρασιά από χυμό σταφυλιών 100ο)σ.

Η ΚΕΟΣΟΕ εκπροσωπεί τα μέλη της στο εσωτερικό και εξωτερικό, συντονίζει τις προσπάθειες για ανάπτυξη και διεύρυνση των δραστηριοτήτων Οινοποιητικών Οργανώσεων και συμβάλλει αποτελεσματικά στη διάθεση και προώθηση των συνεταιριστικών κρασιών στην αγορά.

Σημαντικό έργο με αξιόλογα επιτεύγματα επιτελεί η Κ.Ε.Ο.Σ.Ο.Ε. με την οργάνωση και διατήρηση ΠΡΑΤΗΡΙΩΝ και δικτύου διανομών στα παρακάτω αστικά κέντρα, που εξυπηρετούν τους πελάτες και το ευρύ καταναλωτικό κοινό:

Στην ΑΘΗΝΑ: Λ. Ριανκούρ 73, Αμπελόκηποι, Κεντρ. Κ)μα, τηλ. 6925940.

Μενελάου 58 Καλλιθέα και Αχαρνών 36.

Στη Θεσσαλονίκη: Αλκιβιάδη 183, πρατήριο.

Στο Λονδίνο: πρατήριο.

Πρόεδρος Δ.Σ.: Αντώνιος Μιληλής

Διευθυντής: Δημήτριος Καβούρ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 31-12-1985

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Αξία ακινήτων - εγκαταστάσεων	δρχ.	36.968.828
Αξία εμπορευμάτων - υλικών	»	14.298.720
Απαιτήσεις εν γένει	»	21.452.529
Διαθέσιμα - Ταμείο - Καταθέσεις στις Τράπεζες	»	12.525.004

ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Κεφάλαια - Αποθεματικά	»	3.687.500
Υποχρεώσεις εν γένει	»	93.240.270
Σύνολο ανεκκαθάριστων ωφελειών χρήσεως	»	63.405.169
Σύνολο εξόδων διαχείρισης - Διοικήσεως - απεσβέσεων	»	59.373.879
Καθαρά κέρδη χρήσεως	»	4.031.290

Απασχολούμενο τακτικό προσωπικό, 32.

**ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ
ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ
ΔΥΟ ΠΡΟΣΦΑΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ**

Της Β. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ, Δικηγόρου

Στην με αριθμό 729/12) 17-11-86 συνεδρίασή του το τμήμα Ε' του Συμβουλίου της Επικρατείας επεξεργάσθημε το σχέδιο νέου διατάγματος για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς. Το διάταγμα αυτό, που εκδίδεται με βάση τις εξουσιοδοτήσεις των άρθρων 42 παρ. 1, 2, 3 ν. 1337) 83 (Α' 33) και 34 παρ. 4 ν. 1577) 85 (Α' 210) ρυθμίζοντας εκ νέου όλα τα περι οικοδομικών συνεταιρισμών ζητήματα, καταργεί ουσιαστικά και αντικαθιστά εξ ολοκλήρου το π.δ. 17) 84, που είχε το ίδιο αντικείμενο. Επομένως έχει ιδιαίτερη σημασία, αφού θα αποσαλέσει το νέο βασικό νομοθέτημα των οικοδομικών συνεταιρισμών. Ιδιαίτερη σημασία όμως έχουν και οι θέσεις του ανώτατου διοικητικού Δικαστηρίου του Κράτους, που διατυπώθηκαν σχετικά με την έννοια που αποδίδουν στο σκοπό του Συνεταιρισμού καθώς και στα όρια της συνταγματικής προστασίας της αυτοδιοίκησης των (οικοδομικών) συνεταιρισμών.

α) Ως προς το πρώτο, έγινε δεκτή η άποψη, λόγω σύγχυσης των εννοιών του εμπορικού κέρδους και του οικονομικού σκοπού, ότι κατ' αρχήν σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η βελτίωση της **ο σ ο ι ν ω ν ι κ ή ς** θέσης των μελών με την καταπολέμηση της κερδοσκοπίας. Έγινε δε σύγχυση, διότι στο συμπέρασμα αυτό καταλήγουν, παρά το ότι αναφέρθηκαν σε ορθές νομολογιακές αποφάσεις, όπως η ΣτΕ 2903) 83, κατά την οποία, οι συνεταιρισμοί είναι ιδιότυπες ενώσεις προσώπων που συνεργάζονται για την προώθηση και προαγωγή των **π ε ρ ι ο υ σ ι α κ ώ ν**, επηγευματικών και λοιπών συμφερόντων τους, και οι ΑΠ 109) 47, 432) 58, 428) 67, κατά τις οποίες ο συνεταιρισμός δεν έχει σκοπό την επίτευξη εμπορικού κέρδους, αλλά την με συνεργασία των μελών του προαγωγή της **ο ι κ ο ν ο μ ι α ς** τους.

Τη σύγχυση αυτή ενέτειναν οι θεωρητικές διαμάχες γύρω από την εμπορική ιδιότητα του συνεταιρισμού κατά το τυπικό κριτήριο (δηλ. με βάση την απονομή της από διάταξη νόμου), που την δέχονται οι Αναστασιάδης και Καραβιάς, όχι όμως και ο Πατιμεζάς (1), για να προκριθεί η γνώμη του Τσιριντάνη, ο οποίος και πάλι όμως δεν παραγνωρίζει τον οικονομικό χαρακτήρα του συνεταιρισμού που, κατ' αυτόν, είναι **α ν ά μ ι κ τ ο ς** με στοιχεία γενικότερης κοινωνικής σκοπιμότητας και ιδεολογικών επιδιώξεων.

Στο συμπέρασμα αυτό, της βεώρησης σαν προεξέχοντος του κοινωνικού σκοπού του συνεταιρισμού γενικά, της οποίας τα αποτελέσματα θα φανούν παρακάτω, δεν θα είχαν καταλήξει, εάν είχαν προ σφθαλιμών, όχι μόνο τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, αλλά όλα τα είδη συνεταιρισμών. Και είναι αυτό ένα από τα πρώτα οδυνηρά αποτελέσματα της ξεχωριστής νομοθεσίας για κάθε είδος συνεταιρισμό.

β) Ως προς τη συνταγματικότητα των διατάξεων του σχεδίου του νέου Διατάγματος σε σχέση με την αυτοδιοίκηση των συνεταιρισμών, διατυπώνεται η καινοφανής άποψη ότι κατά τη σύζήτηση των σχετικών διατάξεων του Συντάγματος, και αμιλητές είχαν υπόψη τους γεωργικούς και **ό χ ι τ ο υ ς α σ τ ι κ ο ύ ς**

(1) Πρόκειται για καταξιωμένους νομομαθείς και πανεπιστημιακούς δασκάλους.

συνεταιρισμούς και ότι «ηβελήθη να προστατευθούν, ενόψει της εμπειρίας της δικτατορικής περιόδου, από θύλακες επιθεμάτων της κρατικής εξουσίας». Η σύγχυση επιτείνεται αυτή τη φορά από το πεδίο δραστηριότητας των οικοδομικών συνεταιρισμών, που πρέπει να κινηθεί στα πλαίσια της χωροταξικής κατανομής σε οικιστικές περιοχές και δόμησης γενικά, που κατά το Σύνταγμα (21 παρ. 4 και 24 παρ. 2-5) τελεί υπό την απόλυτη ρυθμιστική εξουσία και τον έλεγχο της Πολιτείας (ΣτΕ 1876) 80, 1525) 81).

Αποτέλεσμα, να διατυπωθεί το τελικό συμπέρασμα-κριτήριο συνταγματικότητας των διατάξεων του σχεδίου, ότι «η Πολιτεία έχει, σύμφωνα με το Σύνταγμα, την εξουσία να επιβάλλει έντονα στην αυτοδιοίκηση των συνεταιρισμών, εφόσον αυτοί πράγματι αποτελούν ένα από τα μέσα που χρησιμοποιεί η Πολιτεία για τους πολεοδομικούς και στεγαστικούς της σκοπούς, πράγμα το οποίο έχει επίπτωση και σε συνταγματικές ελευθερίες των μελών τους, υπό την προϋπόθεση όμως πάντοτε ότι οι επιβάσεις αυτές θα δικαιολογούνται από πολεοδομικούς και μόνο λόγους».

γ) Μετά από αυτές τις αλληπάλλληλες παρανοήσεις του σκοπού του συνεταιρισμού και της γενικής, σε όλα τα είδη του, συνταγματικά και ρητά (12 παρ. 5 εδ. α' του Συντάγματος) κατοχυρωμένης αυτοδιοίκησής του — αποτέλεσμα της μεμονωμένης θεώρησης των οικοδομικών συνεταιρισμών — η όλη εξαναγκαστική, ασφυκτική κρατική και κηδεμονευόμενη σύσταση και λειτουργία των οικοδομικών συνεταιρισμών με το νέο διάταγμα (όπως και με το παλαιό εξάλλου γινόταν) κρίνεται συνταγματική και μεταξύ άλλων:

- Η απαγόρευση απόκτησης δεύτερης κύριας ή παραθεριστικής κατοικίας μέσω συνεταιρισμού (ενώ στο ίδιο το διάταγμα, στις μεταδοτικές του διατάξεις, επιτρέπεται, όπως ανακοινώθηκε, να παραμείνουν μέλη σε όλους τους συνεταιρισμούς, όσοι μέχρι το 1984 ανήκαν σε περισσότερους από ένα αστικό και ένα παραθεριστικό οικοδομικό συνεταιρισμό). Αιτιολογία, ο μη κερδοσκοπικός σκοπός του συνεταιρισμού.
- Η υποχρεωτική εισδοχή νέων μελών κατά το άρθρο 4 του σχεδίου, επειδή ο σκοπός τους αποτελεί κρατικό μέλημα. Αντίθετα, νέα μέλη δεν επιτρέπονται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης κατά το άρθρο 6 του σχεδίου, για να καταστεί δυνατή η απόκτηση κατοικίας από τα ήδη μέλη.
- Η έμμεση υποχρεωτική παραμονή μέλους μέχρι την εξεύρεση αντικατάστασης του (άρθρ. 6 παρ. 5), για να μη ματαιωθεί ο σκοπός του συνεταιρισμού από διαρροή μελών.
- Το δικαίωμα προτίμησης των ΟΤΑ, ΔΕΠΟΣ κλπ. σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους (άρθρα 6, 13 του σχεδίου).
- Η απόδοση μόνο της ονομαστικής αξίας της μερίδας με επιπλέον το συμβατικό τόκο σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους ή εγκαθάρτησης του συνεταιρισμού (άρθρα 6, 13 του σχεδίου) λόγω του μη κερδοσκοπικού σκοπού του συνεταιρισμού (2).

(2) Θετικά αντιμετωπίστηκε μόνο ο διορισμός προσωρινής διοίκησης σε ορισμένες περιπτώσεις από τον Υπουργό και η με απόφασή

του διάλυση Συνεταιρισμού χωρίς δικαστική απόφαση, ως αντισυνταγματικών.

δ) Γιατί όμως οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί να μην μπορούν ν' αναπτυχθούν και λειτουργήσουν μέσα στα ελεύθερα πλαίσια που ισχύουν για τις άλλες οικονομικές ενώσεις προσώπων; (Πώς όμως, αφού σχεδόν δεν θεωρούνται πλέον οικονομικές, αλλά κοινωνικές ενώσεις). Δεν θα μπορούσαν παράλληλα να ακολουθήσουν τις όλες διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, με βάση τις όσες κυρώσεις ισχύουν για όλους; Είναι πάντα κερδοσκοπία η απόκτηση δεύτερης κατοικίας και όχι στεγαστική ή οικονομική ανάγκη; Δε θα την αποκτήσει και αυτήν ο συνεταιρικός με βάση τις αρχές της αυτοδοθήθειας και αλληλοδοθήθειας των μελών; Η υποχρεωτική αποδοχή νέων συνεταιριών και η αντικατάσταση των μελών σε ορισμένες περιπτώσεις από νομικά πρόσωπα υποβοηθεί την έννοια της συνεργασίας, που αποτελεί το συνεταιριστικό μέσο;

Η έντονη προβολή του κοινωνικού στοιχείου του συνεταιρισμού και η αποδοχή της από τα δικαστικά όργανα (3) δεν βοηθά στην εύρυθμη λειτουργία του.

Όπως πολύ σωστά παραπάνω λέχθηκε από τον εισηγητή, οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί γίνονται (πλέον) μέσα της στεγαστικής πολιτικής του Κράτους και σπουδήςποτε δύσκολα θα θεωρηθούν γνήσιοι συνεταιρισμοί. Γιατί, συνεταιρισμοί είναι όσοι ακολουθούν τις διεθνείς συνεταιριστικές αρχές, που ισχύουν για όλα τα είδη. Στηρίζονται στην αυτοδοθήθεια και αλληλοδοθήθεια των μελών και με αυτές κερδίζουν την ελεύθερη λειτουργία τους και την αυτοδιοίκησή τους και εκπληρώνουν το σκοπό τους. Η ιδιαιτερότητα του πολεοδομικού θέματος, που η ρύθμισή του πράγματι ανήκει στην Πολιτεία, δεν μπορεί να αποστερήσει κάθε έννοια ελεύθερης σύστασης και λειτουργίας από τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς, διότι τότε και η ιδιαιτερότητα του γεωργικού προβλήματος και η ιδιαιτερότητα της προστασίας του κατανλωτή θα οδηγήσουν σε αντίστοιχες δεσμεύσεις και των άλλων ειδών συνεταιρισμών. Όμως, οι Συνεταιριστικές Αρχές πρέπει να γίνουν σεβαστές και μ' ένα γενικό νόμο να περιληφθούν για όλα τα είδη συνεταιρισμών, γιατί αυτές οδήγησαν και οδήγούν παγκόσμια τους συνεταιρισμούς στην επιτυχημένη και πάντα νόμιμη λειτουργία τους.

Στις συνεδριάσεις της Βουλής (ΚΑ') 12-11-86, ΚΒ') 13-11-86, ΚΣΤ') 19-11-86 και ΚΖ') 20-11-86 συζητήθηκε το νομοσχέδιο περί αστικών συνεταιρισμών, που ψηφίστηκε στις 5-12-86 και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ως ν. 1667/6-12-86 (Α' 196).

Στις συνεδριάσεις αυτές συζητήθηκαν πολλά θέματα, που αφορούν τους συνεταιρισμούς και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι σχετικές γνώμες των εκπροσώπων της νομοθετικής εξουσίας είναι:

— Ο ν. 602/1914, τον οποίο αντικαθιστά και καταργεί ο νέος νόμος, αναγνωρίστηκε από τους περισσότερους (4) σαν ριζοσπαστικός και χρήσιμος για την εποχή του (5) και ότι κατοχύρωσε την ελεύθερη σύσταση και λειτουργία των συνεταιρισμών στην αρχική του μορφή (6). Την καλύτερη όμως αναγνώριση της αποτελεσματικότητάς του ν. 602 έδωσαν οι ομιλητές, που παρότι ζητούσαν την κατάργησή του, ανέφεραν περιπτώσεις επιτυχημένων αστικών συνεταιρισμών κάτω από το καθεστώς του (7). Και ο ίδιος ο υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας, που σαν

(3) Βλ. «Συνεταιριστική Πορεία» τ. 4 σ. 230

(4) Αντίθετα ΚΑ' σ. 967

(5) ΚΑ' σ. 961

(6) ΚΒ' σ. 1005

(7) ΚΑ' σ. 979, ΚΒ' σ. 1013, ΚΖ' σ. 1255

βασικές διαφορές του νέου νόμου με το ν. 602 επισημαίνει: την υποχρεωτική κατάθεση του 1/4 του τακτικού αποθεματικού στο ΤΠΔ για τα έξοδα των εποπτικών οργάνων (τροποπ. με άρθρ. 2 ν. 6070/34), τη σύγκληση ΓΣ προς διάλυση του συνεταιρισμού με απόφαση του Υπουργού Εργασίας (και με τροποπ. με άρθρο 30 ν.δ. 28-11) 12-12-25), την παρουσία εποπτικών οργάνων στις συνεδριάσεις των οργάνων του συνεταιρισμού (τροποπ. με άρθρ. 23 ν.δ. 28-11) 12.12.25 και άρθρ. 15 ν. 5289/31), τη μείωση της συνεταιριστικής μερίδας κατόπιν συγκατάθεσης των πιστωτών (τροποπ. με άρθρ. 4 ν.δ. 28-11) 12-12-25) και την υποβολή κατ' έτος στον Υπουργό Εργασίας ονομαστικού καταλόγου των συνεταιριών (8). Εάν όμως αυτές ήταν οι βασικές διαφορές με το ν. 602, οι περισσότερες από τις οποίες ήταν μεταγενέστερες νομοθετικές τροποποιήσεις του, δεν θα ήταν δύσκολη η απόλειψη τους και μόνο. Εξάλλου, με το νέο νόμο η παρουσία των εποπτικών οργάνων αντικαθίσταται—χειρότερα— με την παρουσία τρίτων άσχετων με το συνεταιρισμό προσώπων (άρθρ. 12 παρ. 5 εδ. 6' ν. 1667), μάλιστα με σύμφωνη γνώμη της αντιπολίτευσης (9). Επιπλέον, οι αστικοί συνεταιρισμοί απαλλάσσονται μεν από τις παραπάνω δεσμεύσεις, επιβαρύνονται όμως με άλλες αναγκαστικές της ελευθερίας τους διατάξεις, όπως:

- Η τελική αποδοχή μέλους με απόφαση του δικαστηρίου (2 παρ. 6 ν. 1667), όπου δεν απαντήθηκε από τον κ. Υπουργό και το Σώμα η πρόταση για εξέταση της νομιμότητας και μόνο της απορριπτικής απόφασης της ΓΣ (10),
- η μη κληρονομήση ή κληροδότηση της μερίδας, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά (4 παρ. 1 ν. 1667), ενώ έπρεπε να συμβαίνει το αντίθετο, όπως προτάθηκε από ομιλητή (11), ώστε ν' αποτελεί κίνητρο συμμετοχής στο συνεταιρισμό,
- η παροχή μίας μόνο ψήφου ανεξάρτητα από τον αριθμό των μεριδίων (4 παρ. 2 ν. 1667), που επίσης αποτελεί αντικίνητρο αυτοχρηματοδότησης του συνεταιρισμού, όπως επισημάνθηκε και από ομιλητή βουλευτή (12),
- η διεξαγωγή των αρχαιρεσιών με το σύστημα των συνδυασμών (5 παρ. 7 ν. 1667), που έγινε όμως δεκτή και από την αντιπολίτευση (13). Παρ' όλ' αυτά, αποτελεί πρόοδο, κάτω από την πίεση της εμπειρίας από την καθήλωση των συνεταιριστικών δραστηριοτήτων, μετά από την ένταση των κομματικών διαμαχιών, με την εφαρμογή ανάλογων διατάξεων στους αγροτικούς συνεταιρισμούς, η δυνατότητα, με διάταξη του καταστατικού, διεξαγωγής των εκλογών με ενιαίο ψηφοδέλτιο (άρθρ. 5 παρ. 7 εδ. 6' ν. 1667),
- η δημιουργία ενώσεων μόνο από συνεταιρισμούς που έχουν την έδρα τους στον ίδιο Νομό και η προβλεπόμενη σαν αποτελεσματική δημιουργία κλαδικών ομοσπονδιών (άρθρ. 12 παρ. 1, 2 ν. 1667) και περισσότερων της μίας συνομοσπονδιών (άρθρ. 13 παρ. 3 ν. 1667). Ας σημειωθεί ότι και εδώ έχει γίνει πρόοδος σε σχέση με τις ανάλογες αντισυνεταιριστικές αρχικές διατάξεις του ν. 1511) 85, που πρόσφατα, κάτω από την πίεση των αντιδράσεων των συνεταιρισμένων αγροτών και συνεταιριστών γενικά, τροποποιήθηκαν και αυτές, όπως σε άλλες σελίδες του περιοδικού μας αναφέρεται. Επιτράπηκε δηλ., παρά σχετικές αντίθετες προτά-

(8) ΚΒ' σ. 1011
 (9) ΚΣΤ' σ. 1219
 (10) ΚΒ' σ. 1020

(11) ΚΣΤ' σ. 1204, 1207
 (12) ΚΣΤ' σ. 1204-5
 (13) ΚΣΤ' σ. 1212

σεις ομιλητών (14), η δημιουργία περισσότερων της μιάς ενώσεων, ομοσπονδιών και συνομοσπονδιών, με την αιτιολόγησή του κ. Υπουργού, ότι στους αστικούς συνεταιρισμούς έχει από χρόνια διατυπωθεί μια πρακτική και η άποψη ότι παράμοιμοι περιορισμοί μοναδικότητας ανωτέρων συνεταιριστικών οργανώσεων, δ ε ν σ υ μ β : β ά ζ ο ν τ α ι με την ε λ ε υ θ ε ρ ί α του σ υ ν ε τ α : ρ ί - ζ ε σ θ α ι (15).

— Άλλο θέμα που συζητήθηκε ήταν η υιοθέτηση ή όχι ενός γενικού για όλα τα είδη συνεταιρισμών νόμου με γενικού περιεχομένου διατάξεις.

Ως προς το πρώτο, επισημάνθηκε από ομιλητές η ανατιολόγητη και καταστροφική θεσμοθέτηση διαφορετικών νόμων για κάθε είδος συνεταιρισμών (16), επικράτησε όμως τελικά η αντίθετη άποψη (17), με αποτέλεσμα να υπάρχουν σήμερα διαφορετικοί θεμελιακοί νόμοι για: τους αγροτικούς συνεταιρισμούς (νόμος 1541/85), τους αναγκαστικούς αγροτικούς συνεταιρισμούς, που διέπονται από την ειδική γι' αυτούς νομοθεσία κυρίως (επιχείρημα από 73 παρ. 1, 4 ν. 1541/1983), τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς (π.δ. 17) 84, στο δε μελετώμενο νέο διάταγμα προδλέεται: η διατήρηση και της ειδικής νομοθεσίας για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς αξιωματικών Ε.Δ., τους φαρμακευτικούς συνεταιρισμούς (ν. 1816/83 σε συνδ. με άρθρ. 17 παρ. 4 ν. 1667/83) και τους λοιπούς αστικούς συνεταιρισμούς (ν. 1667/86), ενώ προτάθηκε από ομιλητή στη Βουλή ακόμα και ψήφιση νόμου για Αστικούς Βιοτεχνικούς Επαγγελματικούς Συνεταιρισμούς (ΑΒΕΣ) (18). Αποτέλεσμα είναι και η αντίστοιχη διάσπαση της εποπτείας τους σε διαφορετικά Υπουργεία (Γεωργίας, Εθν. Οικονομίας, Υγείας) (19).

Ως προς το δεύτερο, αναγνωρίστηκε από τον εισηγητή της πλειοψηφίας η υιοθέτηση ενός νόμου-πλαίσου, γιατί «με λεπτομέρειες που κανονίζουν οι διάφοροι νόμοι, πολλές φορές αποδεικνύεται ότι είναι λάθος» (19α).

— Η παρανόηση της έννοιας και του σκοπού του συνεταιρισμού, που επικρατεί μεταξύ των αντιπροσώπων της νομοθετικής εξουσίας φάνηκε σε πολλά σημεία των συζητήσεων. Ζητήθηκε π.χ. η αναγνώριση της εμπορικής ιδιότητας του συνεταιρισμού, ανάλογα με την εμπορικότητα των πράξεών του, δηλ. με το λειτουργικό και όχι με το τυπικό κριτήριο (20), διότι ο συνεταιρισμός δεν πρέπει να ασκεί εμπορία (21), πρόταση που ευτυχώς δεν έγινε δεκτή, γιατί θα προσαλούσε πολλά προβλήματα. Ακόμη ζητήθηκε να τονισθεί από μερικούς ως προεξέχων ο κοινωνικός σκοπός του συνεταιρισμού (22) και η μη αντιμετώπισή του σαν επιχείρηση μόνο (23). Αντίθετα, ορθά τονίστηκε από άλλο ομιλητή ο κύρια οικονομικός σκοπός

(14) ΚΒ' σ. 1009, ΚΣΤ' σ. 1219

(15) ΚΣΤ' σ. 1219. Τέτοια πρακτική και άποψη δεν είχε αναπτυχθεί και για αγροτικούς συνεταιρισμούς, όπως ρυθμιζόνταν μέχρι το 1985;

(16) ΚΑ' σ. 969, ΚΒ' σ. 1012, 1017. Σχετική πρόταση της Εταιρίας μας αναφέρθηκε στη Βουλή και από τον εισηγητή της πλειοψηφίας που όμως δεν συμφώνησε (ΚΑ' σ. 961).

(17) ΚΑ' σ. 978.

(18) ΚΑ' σ. 967

(19) ΚΒ' σ. 1004, ΚΣΤ' σ. 1219, ΚΖ σ. 1254

(19α) Υπόδειγμα νόμου-πλαισίου αποτελούσε και ο αρχικός ν. 602)14 και το σχέδιο νόμου της Επιτροπής του 1970 (δλ. περιοδικό «Θέματα Συνεταιρισμών» 1975).

(20) ΚΑ' σ. 963

(21) ΚΒ' σ. 1019

(22) ΚΒ' σ. 1015, 1018

(23) ΚΒ' σ. 1017

του συνεταιρισμού, στον οποίο και αποδίδουν τα μέλη του για τη συμμετοχή τους (24)'.

Σαν κέρδος ζητήθηκε να ενοηθεί και η αποφυγή δαπανών από τα μέλη μέσω του συνεταιρισμού (25), ενώ αντίθετα, από τον εισηγητή της πλειοψηφίας αναγνωρίστηκε σαν ορθή η πρόταση της Επιχείρας Φίλων του Συνεργατισμού για αντικατάσταση στο νόμο των όρων «κέρδη και ζημιές» με τους όρους «πλεονάσματα και ελλείμματα (26), στην οποία όμως πρόταση δεν δόθηκε συνέχεια.

—Αναφέρθηκε ακόμη από τον εισηγητή της πλειοψηφίας και τον κ. Υπουργό, ότι πρόθεση της Κυβέρνησης είναι η μη παροχή μien προνομίων, αλλά η με ίσους όρους εκκίνηση των συνεταιρισμών, η οποία δεν θα σχετίζεται απαραίτητα με φορολογικές ελαφρύνσεις (27), ενώ αναφέρθηκε από την αντιπολίτευση, ότι έχει καταχωρηθεί από την Κυβέρνηση στο τεύχος Μαΐου 1986 του αμερικανικού περιοδικού INTERNATIONAL BUSINESS WEEK ανακοίνωση, κατά την οποία: «Οι επιχειρήσεις, τώρα, επιτρέπεται να απολύουν τα πλεονάζον προσωπικά, ενώ έχει περιορισθεί η έκταση των φόρων (28) και των άλλων προνομίων που παρέχονται σε σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ο ύ ς και άλλες εταιρείες» (29).

Αναφέρθηκε και από τον κ. υφυπουργό (30) και τον κ. Υπουργό (31) σαν δήθεν ευνοϊκή η φορολογική και πιστοδοτική πολιτική απέναντι στους συνεταιρισμούς, που έγινε δεκτή και από ομιλητές της αντιπολίτευσης (32), αναφέρθηκε μάλιστα και παλαιά πρόταση της αντιπολίτευσης για παροχή ίσων δικαιωμάτων σε συνεταιρισμένους και μη αγρότες (33).

Άλλοι όμως ομιλητές ανέφεραν πολλά σημεία ευνοϊκότερης μεταχείρισης των Α.Ε. και άλλων εμπορικών εταιρειών (34), εστηλίτευσαν την απόσυρση του άρθρου 45 του προηγούμενου νομοσχεδίου περί αστικών συνεταιρισμών (35), όπου παρέχονταν πραγματικές και περισσότερες ικανοποιητικές ρυθμίσεις-κίνητρα για τους συνεταιρισμούς (36) και επιστήμναν τη διστακτικότητα της ΕΟΚ για την αδιαφοροποίητη εφαρμογή του ΦΠΑ στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που φορέα τους αποτελούν οι αστικοί συνεταιρισμοί, και παρότρυναν την Κυβέρνηση να επωφεληθεί και προχωρήσει σε ανάλογες διαφοροποιητικές ρυθμίσεις, που όμως δε φάνηκε να γίνεται δεκτό, για να μη διασπασθεί η νομοθεσία (37).

Αναμφισβήτητη απόδειξη, ότι δεν υπάρχει ευνοϊκότερη φορολογική ή άλλη προνομιακή μεταχείριση των συνεταιρισμών, αλλά και όταν φαίνεται ότι υπάρχει δεν είναι παρά εναρμόνιση και ανταπόκριση στην έλλειψη φορολογήσιμου κέρδους και στην κοινωνική χρησιμότητα του συνεταιρισμού, που χρήζει ενθάρρυνσης, είναι το γεγονός ότι, όπως ρυθμίζεται με το νέο νόμο, και για το οποίο πολλές παρερμηνείες δόθηκαν, οποιαδήποτε εταιρεία μπορεί να μετατραπεί σε συνεταιρισμό, εφόσον νομίζει ότι θα ευνοηθεί περισσότερο σε συνεταιρισμός, αφού όμως ακο-

(24) ΚΒ' σ. 1018

(25) ΚΒ' σ. 1013

(26) ΚΣΤ' σ. 1203

(27) ΚΑ' σ. 961, 964, ΚΖ' σ. 1261

(28) Μάλλον εννοεί «φοροπαλλαγών»

(29) ΚΖ' σ. 1262

(30) ΚΒ' σ. 1009

(31) ΚΑ' σ. 971

(32) ΚΑ' σ. 976

(33) ΚΒ' σ. 998

(34) ΚΒ' σ. 997, 1011, ΚΖ' σ. 1259

(35) ΚΑ' σ. 963, ΚΒ' σ. 997, ΚΖ' σ. 1257-8

(36) ΚΑ' σ. 963, 967, ΚΒ' σ. 1010, ΚΖ' σ. 1260 - 1

(37) ΚΖ' σ. 1261

λουθήσει τις βασικές συνεταιριστικές αρχές της μη κερδοσκοπίας, δηλ. μεταδίδωση μερίδων μόνο με έγκριση του ΔΣ, απόδοση στον αποχωρούντα μόνο της ονομαστικής αξίας της μερίδας, όπως σωστά επισήμανε ο κ. Υπουργός, αλλά και μη ανάλογη με τις μερίδες (στον παρόντα δε νόμο με μια μόνο ψήφο) αντιπροσώπευση στη ΓΣ, κατά την ορθή δε εφαρμογή και των άλλων Συνεταιριστικών Αρχών, που δεν περιλήφθηκαν, όπως έπρεπε, στο νέο νόμο, καταβολή περιορισμένου τόκου στο κεφάλαιο και διανομή πλεονασμάτων, όχι ανάλογα με το κεφάλαιο, αλλά ανάλογα με τις συναλλαγές. Είναι αμφίβολο, όπως τονίσθηκε στη Βουλή, αν κάτω από αυτές τις συνθήκες, οποιαδήποτε πράγματι κερδοσκοπική επιχείρηση θα θελήσει να μετατραπεί σε συνεταιρισμό για ν' απολαύσει δήθεν την ευνοϊκότερη μεταχείριση.

Γενικό συμπέρασμα από τα παραπάνω είναι, ότι η Εταιρεία Φίλων του Συνεργατισμού, που τα μηνύματά της αντιπροσωπεύουν το συνεταιρισμένο κόσμο, διαφυλάττουν τις Συνεταιριστικές Αρχές και φθάνουν σιγά-σιγά στους αρμόδιους, όπως και όλοι οι συνεταιριστές, πρέπει ακόμη πολλές προσπάθειες να καταβάλουν για τη σωστή ενημέρωση του κοινού και των αντιπροσώπων της Πολιτείας ειδικότερα, που από τη δική τους γνώμη εξαρτάται το νομικό πλαίσιο κίνησης των συνεταιρισμών.

Β. Λαμπροπούλου - Δημητριάδου

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Με την 2849/86 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών ιδρύθηκε Σύλλογος Μεταπτυχιακών Επιστημόνων που εργάζονται στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις..

Σκοποί του Συλλόγου είναι:

Η προαγωγή και η ανάπτυξη της Συνεταιριστικής Ιδέας, του Συνεταιριστικού Κινήματος και της Συνεργασίας γενικότερα.

Η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

Η μελέτη, η έρευνα και η προβολή των εν γένει συνεταιριστικών θεμάτων.

Η μελέτη και η έρευνα των κοινωνικών οικονομικών, πολιτιστικών και τεχνολογικών προβλημάτων του ελληνικού αγροτικού χώρου.

Η σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των μελών του Συλλόγου και η ανάπτυξη πνεύματος συναδέλφωσης, συνεργασίας και αλληλεγγύης μεταξύ τους, καθώς και η από κοινού πρόσπιση και υποστήριξη των συμφερόντων των μελών του Συλλόγου και

Η κοινωνική, πολιτιστική και επιστημονική βελτίωση και εξύψωση των μελών του Συλλόγου και η προβολή των συνεργατικών αξιών μέσα στο συνεταιριστικό χώρο.

Σ Ε Κ Ε

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΞΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΠΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

39 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΠΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΕΞΑΓΕΙ, τό 15% περίπου των συνολικών εξαγωγών και εισάγει πάνω από 25 εκατομ. δολλ. κάθε χρόνο.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΕΙ, με Ελληνικά καπνά, Καπινοβιομηχανίες, Κρατικούς Οργανισμούς και Μονοπώλια στις περισσότερες αγοράστριες χώρες.

ΔΙΑΘΕΤΕΙ, για τη διεξαγωγή των εργασιών της:

- δικά της κεφάλαια 753 εκατομ.δρχ.
- αποθηκευτικούς χώρους, μηχανικό και λοιπό εξοπλισμό δυναμικότητας 15.000 τόννων καπνών, των οποίων η λογιστική αξία ανέρχεται σε 443 εκ. δρχ., πολλαπλάσιας σημερινής αξίας.
- δίνει δουλειά σε 120 μόνιμους εργατοϋπαλλήλους και 2.500 καπνεργάτες εποχιακής απασχόλησης για την επεξεργασία και συντήρηση των καπνών της.

ΔΙΑΝΕΜΕΙ, κάθε χρόνο (κατά μέσο όρο) πάνω από 40 εκατ. δρχ. μερίσματα στις συνεταιριστικές οργανώσεις που είναι αποκλειστικοί μέτοχοί της.

ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΟΡΓΑΝΙΚΑ στη ΣΠΕΚΑ και την κοινοπραξία ΣΕΚΕ—ΔΗΜΗΤΡΑ που εισάγουν τρακτέρ και άλλα γεωργικά μηχανήματα και υποβοηθούν το εξαγωγικό της έργο.

ΣΥΜΒΑΛΛΕΙ, στην αγροτοσυνεταιριστική ανάπτυξη του τόπου μας **ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑΣ** στο κεφάλαιο μεγάλων συνεταιριστικών γεωργικών βιομηχανιών.

ΣΥΝΕΒΑΛΕ, στην ίδρυση και οργάνωση σειράς συνεταιριστικών εταιρειών.

ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

της ΣΕΚΕ, είναι η ανάπτυξη και διεύρυνση των εξαγωγών καπνών προς όφελος των ίδιων των παραγωγών και της Εθνικής Οικονομίας, μέσα στα πλαίσια των νέων ευνοϊκών συνθηκών για την ενίσχυση του ρόλου και της αποστολής των συνεταιριστικών οργανώσεων, που διαγράφονται από το νέο Νόμο για τους συνεταιρισμούς.

ΝΕΕΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Ν. 1541) 1985

Γράψαμε στο προηγούμενο τεύχος, ότι μελετώνται νέες τροποποιήσεις του Ν. 1541 για την αντιμετώπιση δυσχερειών που προκύπτουν στην εφαρμογή διατάξεων του και μετά τις τροποποιήσεις και συμπληρώσεις που έγιναν με το Ν. 1644) 1986. Σε σχετικές ανακοινώσεις προέβη ο Υπουργός Γεωργίας κ. Ποττάκης στην τελευταία Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Η Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού, ευθύς ως έλαβε γνώση των σχετικών ανακοινώσεων, έπειτα από μελέτη του περιεχομένου τους, υπέβαλε σχετικό υπόμνημα στον κ. Υπουργό, στο οποίο επισημαίνονται περιληπτικά τα εξής:

1. Ενώ κατά δήλωση του κ. Υπουργού επιχειρείται η χάραξη διεξόδου στο απροχώρητο της εφαρμογής του νόμου, με βάση την ελεύθερη έκφραση του συνεταιρισμένου αγροτικού κόσμου, παρεμβάλλονται διατάξεις που όχι μόνο δεν θεραπεύουν τα μειονεκτήματα του νόμου, αλλά τα επιτείνουν και θα δημιουργήσουν εξακολουθητική αναταραχή.

2. Ενώ διατηρούνται έμμεσα οι Ενώσεις Συνεταιρισμών και οι πρωτεβάθμιοι Συνεταιρισμοί με μικρότερο του ελάχιστου ορίου αριθμό μελών, που δεν θέλησαν ή απέφυγαν να συγχωνευθούν(1) καταδικάζονται σε αδράνεια με τον περιορισμό μη συμμετοχής τους στις εκλογικές διαδικασίες. Η πρωτοφανής διάταξη κατάψυξης ζωντανών Οργανώσεων θα προκαλέσει δικαιολογημένες αντιδράσεις και πολλαπλά προβλήματα. Παράλληλα δημιουργείται αναταραχή στην κανονική συγκρότηση Γενικών Συνελεύσεων των Ενώσεων, που αυτοί οι Συνε-

ταιρισμοί αποτελούν μέλη τους.

3. Παρότι παραμένει άλυτο το θέμα της υποχρεωτικής συγχώνευσης λειτουργούντων Συνεταιρισμών με περιφέρεια περισσότερων οικισμών ή κοινοτήτων, που διατηρούν συνήθως αξιόλογες εγκαταστάσεις επεξεργασίας προϊόντων με τον Συνεταιρισμό της έδρας τους, με συνέπεια την απώλεια περιουσιακών δικαιωμάτων των εκτός έδρας συνεταιριών, παρέχεται το δικαίωμα ίδρυσης στο μέλλον ειδικής Ένωσης με τον ίδιο σκοπό από τους Συνεταιρισμούς που οι παραπάνω συνεταιρισμοί αποτελούν μέλη τους. Αντί να γίνεται κριτής η ΠΑΣΕΓΕΣ, η απόφαση για συγχώνευση ή όχι, πρέπει ν' αποτελεί αποκλειστικό δικαίωμα της Γενικής Συνέλευσης του Συνεταιρισμού.

4. Εξακολουθεί η ταλαιπωρία των Συνεταιρισμών στην ανάδειξη Διοικητικών οργάνων ή αντιπροσώπων με τη διατήρηση της διάταξης ομαδικού προσδιορισμού τους από την ΠΑΣΕΓΕΣ σύγχρονα για όλες τις ΑΣΟ κατά βαθμό, ενώ θα έπρεπε ν' αφεθούν ελεύθερες η καθεμιά στις εκλογικές διαδικασίες.

Αποτέλεσμα η διαδοχική παράταση της θητείας τους με Υπουργικές αποφάσεις που συνιστούν συνέχεια εξωτερικών επεμβάσεων στη λειτουργία τους, ενώ σε περιπτώσεις αδυναμίας συγκρότησης γίνεται προσφυγή στην δικαστική αρχή για το διορισμό προσωρινών διοικήσεων.

Η Εταιρεία επισημαίνει, ότι αν έγκαιρα είχαν μελετηθεί οι απόψεις της που διατυπώθηκαν αναλυτικά πριν από την ψήφιση του Ν. 1541)85 θ' αποφεύγονταν οι συνεχείς τροποποιήσεις του που συγκλίνουν προς αυτές σε ορισμένα σημεία

(1) Οι τροποποιήσεις αυτές έγιναν η μὲν κάτω από την πίεση της δικαιολογημένης και σθεναρής αντίθεσης των Ενώσεων, η δε λόγω έλλειψης αντικειμένου, αφού οι περισσότεροι είχαν ήδη εξαιρεθεί με προηγούμενες Υπουργικές αποφάσεις (βλ. τ. 2 σελ. 93, 111, τ. 3 σ. 161).

και η συνεχής ταλαιπωρία στην ομαλή λειτουργία των ΑΣΟ, η οποία δεν προάγει, σύμφωνα με τις κυβερνητικές επιδιώξεις, τη συνεταιριστική ανάπτυξη, αλλά την οπισθοδρομεί. Απευθύνει έκκληση στην ορθολογική αντιμετώπιση των θεμάτων με βάση την ελεύθερη έκφραση των μελών κάθε βαθμού ΑΣΟ στη λήψη αποφάσεων αντί νομοθετικών καταναγκασμών που καταδείχτηκε αδύναμο να εφαρμοστούν.

Σημειώνεται ότι οι τροποποιήσεις που ανακοινώθηκαν από τον κ. Υπουργό Γεωργίας δεν ταυτίζονται με τις προτάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ της 18.11.86.

Τελικά με την 17)2.1.87 πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου έγιναν οι παρακάτω τροποποιήσεις διατάξεων του Ν. 1541)85:

ΑΡ. ΠΡΑΞΕΩΣ 17)2.1.1987 του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, έχοντας υπόψη:

α. Τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 1558) 1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».

β. Την πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, αναφορικά με την έκτακτη και εξαιρετικά επειγουσα ανάγκη τροποποίησης ορισμένων διατάξεων του Ν. 1541)85 «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις», ώστε και η ολοκλήρωση της εφαρμογής του Νόμου να διευκολυνθεί, αλλά και η διεξαγωγή αρχαιρασιών στις αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις για την εκλογή αιρετών οργάνων διοίκησης να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί απρόσκοπτα.

γ. Την ανάγκη να τεθούν σε άμεση εφαρμογή οι σχετικές τροποποιητικές διατάξεις.

Αποφασίζει:

Άρθρο 1.

Οι κατωτέρω διατάξεις του Ν. 1541)85, όπως συμπληρώθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 32 του Ν. 1641)86, τροποποιούνται από τότε που άρχισε η ισχύς τους, ως ακολούθως:

1. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 18 αντικαθίσταται ως εξής: «... Συνεταιρισμοί με λιγότερα από πενήντα (50) μέλη εκλέγουν έναν αντιπρόσωπο στην ένωση στην οποία ανήκουν ...».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 50 αντικαθίσταται ως εξής: «Εάν όλα τα μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού ασχολούνται κυρίως με την παραγωγή του σχετικού προϊόντος ή δε λειτουργούν Κ.Ο.Π.Α.Σ., κατά το άρθρο 40, στην αντίστοιχη Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. συμμετέχουν ως εκπρόσωποι, οι αντιπρόσωποι του μέλους της».

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 50 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο αριθμός των εκπροσώπων - μελών κάθε ΚΟΠΕΑΣ, είναι ανάλογος με τον αριθμό των μελών των αντίστοιχων κλαδικών οργανώσεων παραγωγής των αγροτικών συνεταιρισμών μελών της ένωσης ή, αν μετέχουν εκπρόσωποι ολοκλήρου του αγροτικού συνεταιρισμού, με τον αριθμό των μελών που ασχολούνται κυρίως με το σχετικό προϊόν».

4. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 50 προστίθεται ένα εδάφιο ως εξής: «Το καταστατικό της ένωσης μπορεί να καθορίζει και διαφορετικό τρόπο εκπροσώπησης των συνεταιρισμών - μελών της στις ΚΟΠΕΑΣ ενιαία για όλους τους συνεταιρισμούς μέλη της».

5. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 51 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Οι κεντρικές κλαδικές συνεταιριστικές ενώσεις συνιστώνται από ενώσεις αγροτικών συνεταιρισμών».

6. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 51 αντικαθίσταται ως εξής: «... Ο αντιπρόσωπος της ένωσης στην οποία λειτουργούν Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ. πρέπει να είναι μέλος της αντίστοιχης Κ.Ο.Π.Ε.Α.Σ.».

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 63 αντικαθίσταται ως εξής: «Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί των οποίων οι περιφέρειες συμπύκνουν υποχρεούνται να συγχωνευθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42 του νόμου αυτού».

8. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 63 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής: «Κατ' εξαίρεση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 2 και 3 και του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου αυτού, δεν υποχρεούνται σε συγχώνευση συνεταιρισμοί οικισμάτων».

9. Η παρ. 2 του άρθρου 63 αντικαθίσταται ως εξής: «2. Οι ενώσεις των αγροτικών συνεταιρισμών που υπάρχουν κατά τη δημοσίευση του νόμου αυτού και των οποίων οι περιφέρειες βρίσκονται μέσα στον ίδιο νομό, μπορούν να συγχωνευθούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42 του νόμου αυτού. Μέχρι τη συγχώνευση η περιφέρεια κάθε ένωσης ορίζε-

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΑ ΜΕ ΔΩΡΕΑ ΤΗΣ ΚΥΔΕΠ

Μια αξιόπαινη συνεταιριστική χειρονομία, με συμβολισμό αλλά και ουσία, πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1986. Σε πανηγυρική ατμόσφαιρα η ΚΥΔΕΠ (η συνεταιριστική Κοινοπραξία Διαχείρισης Εγχωρίων Προϊόντων) παρέδωσε στον τοπικό Γεωργικό Συνεταιρισμό το κτίριο που ανήγειρε στα Αμπελάκια, με δική της δαπάνη 27.000.000 δρχ. που προβλέπεται να χρησιμοποιηθεί για την καλλιέργεια της συνεταιριστικής ιδέας και για την ανάπτυξη πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Όπως ανέφερε κατά την τελετή των εγκαινίων ο Πρόεδρος της ΚΥΔΕΠ κ. Κ. Μαρκούλης, με την προσφορά αυτή «επιτελέσαμε ένα χρέος». Η ιστορική κληρονομιά του συνεταιρισμού των Αμπελακίων, που μεγαλούργησε κατά την περίοδο 1780 - 1811, παράγοντας και εξαγοντας κόκκινα θαμθακερά νήματα σ' ολόκληρη την Ευρώπη, δεν έπρεπε να μείνει στο αρχοντικό του Γ. Σβάρτς για να θυμίζει και να διδάσκει ότι η συνεργασία μεγαλουργεί. Έπρεπε να ενθαρρυνθούν και οι σημερινοί Αμπελακιώτες να δημιουργήσουν μια συνέ-

χεια. Την ευκαιρία τη δίνει η δωρεά αποθηκών και του Συνεταιριστικού Κέντρου από την ΚΥΔΕΠ, ενός οικοδομήματος που πραγματικά σεβάστηκε την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά του τόπου. (Βλέπε φωτογραφία στη σελίδα 2). Απομένει στους Αμπελακιώτες και σ' όλους τους συνεταιριστές να αξιοποιήσουν αυτή την ευκαιρία για να ξαναγίνουν τα Αμπελάκια κέντρο ευρύτερης συνεταιριστικής ακτινοβολίας.

Τόνισε ακόμα ο κ. Μαρκούλης, ότι: «Αυτός ο τόπος μήτρα του συνεργατισμού και της συνεταιριστικής ιδέας, δεν πρέπει να παραμείνει καθηλωμένος στο τέλμα της υποθάμμισης. Τα Αμπελάκια πρέπει ν' αποκτήσουν ζωντανό, ενεργό και δραστήριο παρόν, με τη συμπαράσταση και τη συμμετοχή όλων.

Το συνεταιριστικό κίνημα έχει καταστεί άτρωτο. Έχει κερδίσει την εκτίμηση όλων όσων συναλλάσσονται με τις οργανώσεις του. Έχει να επιδείξει τεράστιο έργο ανάπτυξης και υποδομής της τεχνολογίας, της παραγωγής, τελικά δηλαδή της οικονομίας του τόπου και του εθνικού εισοδήματος».

ται από το καταστατικό της. Όπου στις διατάξεις του νόμου αυτού αναφέρεται σε σχέση με πρωτοβάθμιο αγροτικό συνεταιρισμό, η ένωση αγροτικών συνεταιρισμών του νομού, νοείται η ένωση στην περιφέρεια της οποίας ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του».

10. Η παρ. 5 του άρθρου 63 αντικαθίσταται ως εξής: «5. Αγροτικός συνεταιρισμός του οποίου ο αριθμός των μελών είναι μικρότερος του ελάχιστου ορίου μελών για τη λειτουργία συνεταιρισμού, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παρ. 2 του άρθρου 44 του νόμου αυτού, μπορεί να συγχωνευθεί με αγροτικό συνεταιρισμό γειτονικής περιφέρειας».

11. Η παρ. 9 του άρθρου 63 αντικαθίσταται ως εξής: «9. Αγροτική συνεταιριστική οργάνωση η οποία δε συγχωνεύεται σύμφωνα με τις παραγρ. 1 και 5 του άρθρου αυτού, δεν επιτρέπεται να μετέχει στις εκλογές για την ανάδειξη αντιπροσώπων στην ένωση αγροτικών

συνεταιρισμών της οποίας είναι μέλος.

Η μη ολοκλήρωση της απογραφής και απότιμησης των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων συνεταιριστικών οργανώσεων, σε εφαρμογή του άρθρου αυτού, δεν παρεμποδίζει τη διαδικασία συγχώνευσης».

12. Το άρθρο 64 καταργείται.

13. Οι προθεσμίες των άρθρων 65 παρ. 1 και 3, 66 παρ. 1, 3, 4 και 8, 69 παρ. 3 παρατείνονται μέχρι 31.7.1987.

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας είναι δυνατή η παράταση των προθεσμιών αυτών για ένα χρόνο από τη λήξη τους.

Άρθρο 2.

Αυτή η πράξη να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να κυρωθεί νομοθετικά με τη φροντίδα του Υπουργού Γεωργίας.

Η ισχύς αυτής της πράξης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». (Βλ. ΦΕΚ Α' 2 της 9.1.87).

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

φτιάχνει το σήμερα χτίζει το αύριο!

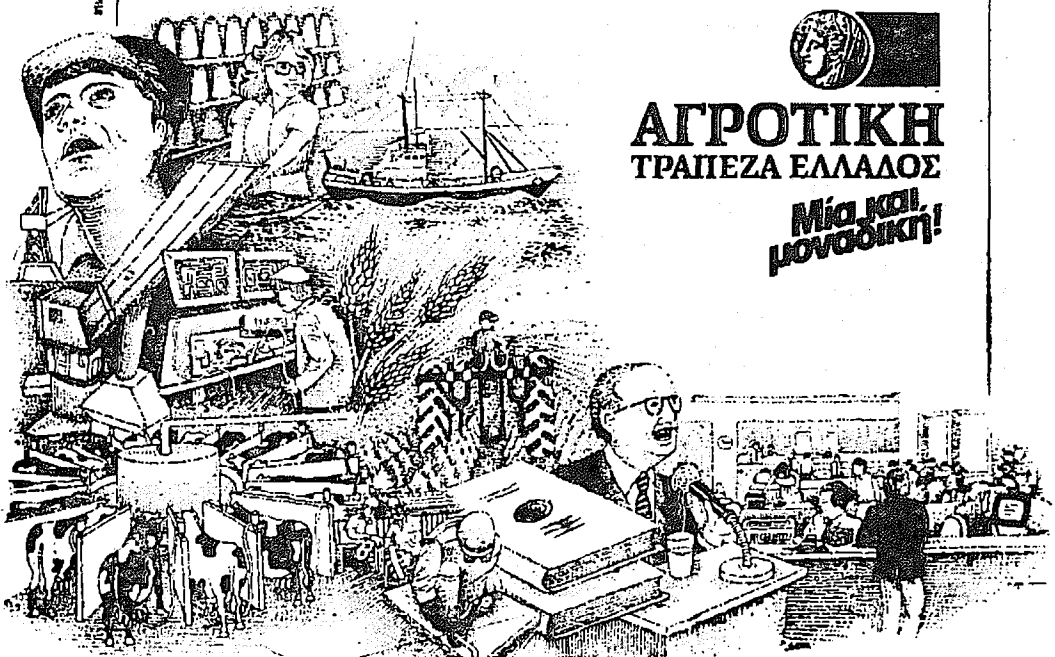
Η Αγροτική Τράπεζα σήμερα υλοποιεί τα όνειρα και τις ελπίδες του λαού μας. Η προοπτική μιας Ελλάδας οικονομικά και πολιτιστικά αναπτυγμένης είναι κυρίαρχός στόχος της Αγροτικής Τράπεζας. Για την επιτυχία του στόχου αυτού η Αγροτική Τράπεζα κινεί, χωρίς κερδοσκοπική αντίληψη, τα χρήματα όλων μας, δυναμικά και αποδοτικά για όλους τους Έλληνες.

Έτσι, η Αγροτική Τράπεζα εκσυγχρονίζει και βιομηχανοποιεί την παραδοσιακή γεωργική παραγωγή. Ιδρύει Συνεταιριστικές Βιομηχανίες

που τις στελεχώνει με ειδικούς, ενώ παράλληλα παρέχει προηγμένη τεχνολογική στήριξη και χορηγεί δάνεια με νέα Αντίληψη για την Αγροτική Πίστη.

Αλλά η συμμετοχή της και σε άλλους παραγωγικούς τομείς της δημόσιας ζωής της χώρας είναι σημαντική και ουσιαστική, όπως σημαντική και ουσιαστική είναι η παρέμβασή της και στον αγώνα για την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Αυτή είναι η Αγροτική Τράπεζα, σήμερα!

**ΑΓΡΟΤΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**Μία και
μοναδική!**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΥ, ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ
(Βρυξέλλες 20—21 Νοεμβρίου 1986)

Η Συντονιστική Επιτροπή Συνεταιριστικών Οργανώσεων, κάθε κατηγορίας, των χωρών - μελών της ΕΟΚ, μαζί με την Επιτροπή της ΕΟΚ, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της ΕΟΚ και το Συμβούλιο της Ευρώπης, οργάνωσαν στις Βρυξέλλες συνέδριο για το ρόλο των συνεταιρισμών, των αλληλοβοηθητικών και των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων στην οικοδόμηση της Ευρώπης.

Από αυτές τις τρεις κατηγορίες οργανώσεων, η πιο γνωστή, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, είναι οι Σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ μ ο ί, που στηρίζονται στις καθιερωμένες διεθνείς συνεταιριστικές αρχές. Α λ λ η λ ο β ο η θ η τ ι κ έ ς οργανώσεις είναι εκείνες που χρησιμοποιούν τη συλλογική δράση στην προσφορά υπηρεσιών (π.χ. ασφάλιση με καταβολή ασφαλιστρών). Οι αλληλοβοηθητικές οργανώσεις προσφέρουν υπηρεσίες μόνο στα μέλη τους. Μέλη είναι όσοι συνεργάζονται στην κοινή δράση, ενώ στους συνεταιρισμούς το μέλος μπορεί — δεν υποχρεώνεται — να επωφεληθεί από τις προσφερόμενες υπηρεσίες και επί πλέον μπορεί ο συνεταιρισμός να προσφέρει υπηρεσίες και σε μη μέλη. Μ ή κ ε ρ δ ο σ κ ο π ι κ έ ς και αυτοβοηθητικές οργανώσεις είναι εκείνες που αξιοποιούν την αλληλεγγύη για την επίτευξη κοινωνικών, πολιτιστικών και ανάλογων σκοπών, χρησιμοποιώντας τα οικονομικά μέσα που αποκτούν από οικονομική δράση.

Το κοινό στοιχείο που συνδέει αυτές τις τρεις κατηγορίες οργανώσεων, είναι η εσωτερική τους συνοχή και αλληλεγγύη, που αποβλέπει είτε στην επίτευξη ενός κοινού στόχου είτε στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των μελών.

Οι εισηγήσεις που αναπτύχθηκαν στο συνέδριο μπορούν να ταξινομηθούν στις ακόλουθες κατηγορίες θεμάτων:

1. Προσδιορισμός της κοινωνικοοικονομικής σημασίας του συνεταιριστικού, αλληλοβοηθητικού και μη κερδοσκοπικού τομέα στην Ευρώπη.

2. Ο συνεταιριστικός, αλληλοβοηθητικός και μη κερδοσκοπικός τομέας από την πλευρά των Ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

3. Η οικονομική και κοινωνική πρόκληση κατά την οικοδόμηση της Ευρώπης.

4. Η συμβολή των τριών τομέων:

- στη δημιουργία και διατήρηση ευκαιριών απασχόλησης
- στη βελτίωση της περιφερειακής εξισορρόπησης
- στην τεχνολογική μεταβολή, την οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική ισορροπία
- στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής
- στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς
- στην ενδυνάμωση των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας.

5. Το μέλλον του συνεταιριστικού, του αλληλοβοηθητικού και του μη κερδοσκοπικού τομέα στην Ευρώπη.

Εξαιτίας του συγκριτικά πολύ μεγαλύτερου μεγέθους του συνεταιριστικού τομέα σε σύγκριση με τους άλλους δύο, όπως ήταν επόμενο, οι περισσότερες συζητήσεις αφορούσαν τους συνεταιρισμούς. Μεταξύ των άλλων θεμάτων έγινε συζήτηση και για την εναρμόνιση της συνεταιριστικής νομοθεσίας των ευρωπαϊκών χωρών, θέμα στο οποίο αναπτύχθηκαν αντικρουόμενες απόψεις. Ως δυνατή προσέγγιση μεταξύ των απόψεων αυτών, ο καθηγητής κ. MUNKNER του Πανεπιστημίου MARBURG Δ. Γερμανίας, θεώρησε την από κοινού αποδοχή ενός «ελάχιστου κοινού παρονομαστή» καθώς και τον καθορισμό της έννοιας του συνεταιρισμού, του οποίου θεωρείται δεδομένη η ανεξαρτησία από τα κράτος.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχαν οι απόψεις του κ. LARS MARCUS, Προέδρου της Διεθνούς Συνεταιριστικής Ένωσης, που υποστήριξε ότι το μέλλον των συνεταιρισμών έγκειται στην προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες και στην επιδίωξή τους να είναι οι επικρατέστεροι στον ανταγωνιστικό στίβο. Ως προς τη νομοθεσία, επισημάνε ότι συχνά καταρτίζεται χωρίς να έχει κατανοηθεί ο συνεργατισμός.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι σύνεδροι (περίπου 500 τον αριθμό) συμφώνησαν ότι οι τρεις τομείς οφείλουν να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να ανταποκριθούν στην πρόκληση που βρίσκεται ενώπιον της Ευρώπης. Επαναθεβαίωσαν την υποστήριξή τους για τη δημιουργία μιας πραγματικής Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ζήτησαν από τους πολιτικούς ηγέτες και τις Κοινοτικές αρχές ειδικότερα, να δημιουργήσουν τις συνθήκες που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών των αλληλοβοηθητικών και των μη κερδοσκοπικών μορφών επιχειρήσεων. Διατυπώθηκαν οι ακόλουθες παρατηρήσεις και προτάσεις:

1. Το Συνέδριο κάλεσε τις συνεταιριστικές, τις αλληλοβοηθητικές και τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις να ενδυναμώσουν — ή να δημιουργήσουν — χωρίς χρονοτριβή το μηχανισμό που θα τους δώσει τη δυνατότητα να ομιλούν για λογαριασμό των επιμέρους τομέων και να εξασφαλίσουν με τον τρόπο αυτό την αναγνώριση, εκ μέρους των Κοινοτικών θεσμικών οργάνων, ως εταίρων σε διαρκή διάλογο.

2. Το Συνέδριο κάλεσε τον συνεταιριστικό, τον αλληλοβοηθητικό και τον μη

κερδοσκοπικό τομέα να συνεχίσουν και να εντείνουν το διάλογο που άρχισε στο συνέδριο και να αναπτύξουν τη συνεργασία τους.

3. Το Συνέδριο έκανε τη σύσταση προς τους συνεταιρισμούς, τις αλληλοβοηθητικές και τις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις να θέσουν τα θεμέλια μιας Ευρωπαϊκού επιπέδου διάρθρωσης, που θα μπορούσε να εξασφαλίσει κοινή εκπροσώπηση αυτών των τομέων.

4. Από τα Κοινοτικά θεσμικά όργανα ζητήθηκε να χρησιμοποιούν την πλούσια εμπειρία των τριών τομέων και των οργανώσεών τους με το να συμβουλευόνται τους εκπροσώπους τους και να τους χρησιμοποιούν αρκετά νωρίς και με κατάλληλο τρόπο στη διαμόρφωση και την εφαρμογή της Κοινοτικής πολιτικής.

5. Το Συνέδριο κάλεσε τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας να υποστηρίζουν τους τρεις τομείς στη συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση, την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς μια βελτιωμένη περιφερειακή ισορροπία και την ποιότητα ζωής.

6. Από τα Κοινοτικά θεσμικά όργανα ζητήθηκε επίσης να προωθήσουν την εγκατάσταση και ανάπτυξη συνεταιριστικών,

αλληλοβοηθητικών και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων, ενόψει των νέων τεχνολογιών και τη διαφοροποιημένη διάρθρωση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά. Αυτό πρέπει να γίνει στα πλαίσια υφιστάμενων Κοινοτικών πολιτικών και στα σχετικά Ταμεία θα πρέπει να διατεθούν επαρκείς πόροι γι' αυτό το σκοπό. Επιπρόσθετα πρέπει να εξετασθεί το θέμα ίδρυσης ενός ειδικού οργάνου προώθησης των οικονομικών πόρων των συνεταιριστικών, αλληλοβοηθητικών και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων.

7. Το Συνέδριο κάλεσε την Επιτροπή να εξετάσει τρόπους με τους οποίους αυτές οι τρεις κατηγορίες επιχειρήσεων θ' αποκτήσουν ευχερέστερη πρόσβαση σε υφιστάμενα Κοινοτικά μέσα και Ταμεία.

8. Το Συνέδριο τόνισε τη σημασία ανάπτυξης των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας, ειδικότερα με τις χώρες Α.Κ.Ε. (Αφρικής - Καραϊβικής - Ειρηνικού) και πρόβαλε με έμφαση το ρόλο που μπορούν να παίξουν ο συνεταιριστι-

κός, ο αλληλοβοηθητικός και ο μη κερδοσκοπικός τομέας στην ανάπτυξη των χωρών ΑΚΕ, ρόλο που αναγνωρίζεται από την Τρίτη Σύμβαση Λομέ.

9. Από την Επιτροπή ζητήθηκε επίσης να δημιουργήσει τις συνθήκες που θα δώσουν τη δυνατότητα στους τρεις τομείς να έχουν διαρκή ανταλλαγή πληροφοριών και να ακούγονται οι απόψεις τους.

10. Το Συνέδριο παρότρυνε την Επιτροπή να επανεξετάσει τα διακοινοτικά νομικά εμπόδια στη διασύνδεση των συνεταιριστικών, αλληλοβοηθητικών και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων σε Κοινοτικό επίπεδο.

11. Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και ειδικότερα εκείνα που εκπροσωπούν τον συνεταιριστικό, τον αλληλοβοηθητικό και τον μη κερδοσκοπικό τομέα, εκλήθησαν να υποστηρίξουν αυτά τα συμπεράσματα με όποιο τρόπο αυτά κρίνουν πρόσφορο.

12. Από την προπαρασκευαστική επιτροπή του συνεδρίου ζητήθηκε να ενεργήσει για όλες αυτές τις προτάσεις.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Η ταχυδρόμηση των τευχών μας γίνεται έπειτα από έλεγχο (1 τεύχος κάθε τρίμηνο). Τυχόν μη παραλαβή οφείλεται σε τοπικές συνθήκες.

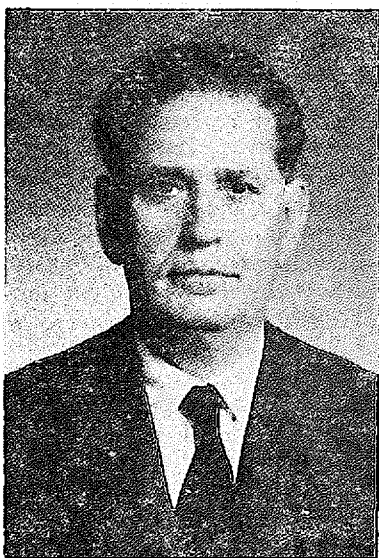
Σε περίπτωση μη παραλαβής τεύχους παρακαλούμε να μας το ζητάτε με επιστολή σας.

(Το 1ο τεύχος έχει εξαντληθεί).

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας ακόμη από κείνους που υπηρέτησαν την ιδέα του Συνεργατισμού, ο τελευταίος επιζών από τους πρώτους του

Εποπτικού κλάδου, που με τη δασκαλική τους ζέση πίστεψαν και πρόσφεραν τα φώτα τους για να γαλουχήσουν τη συνε-

ταιριστική κίνηση, ο ΣΠΥΡΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΣ με τη λεβεντόκορμη Αρκαδική κορμοστασιά του, λύγισε αφήνοντας τα εγκόσμια, αφού στάθηκε χαλκέντερος ως την τελευταία του πνοή στη μακρόχρονη ζωή του.

Εισήλθε στον Εποπτικό κλάδο του Υπουργείου Γεωργίας το 1921 και μετά 10 χρόνια εντάχθηκε με όλο τον κλάδο της Εποπτείας στην Α.Τ.Ε., όπου αργότερα μετατάχθηκε στον οικονομικό κλάδο σταδιοδρομώντας 30 χρόνια.

Υπήρξε όχι μόνο άξιος λειτουργός, αλλά και αγωνιστής, μεταξύ των πρωτοπόρων για την ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας και πιστός στη συνεταιριστική κίνηση, με παράλληλη προσφορά στη συνεταιριστική μόρφωση από τις στήλες του περιοδικού «Συνεταιριστής».

Αγκάλιασε από τους πρώτους την Εταιρεία των Φίλων του Συνεργατισμού και της συμπαραστάθηκε ως την τελευταία του πνοή.

Η θύμησή του θα τον φέρνει πάντα κοντά μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗΣ

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού, σε έκτακτη συνεδρίασή του, μετά το θλιβερό άγγελμα θανάτου του εκλεκτού μέλους της, εκ των πρώτων στελεχών της Εποπτικής Συνεταιριστικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας και σε συνέχεια Επιθεωρητού της Αγροτικής Τράπεζας

ΣΠΥΡΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

και μετά την εισήγηση του Προέδρου που εξέφρασε την ιδιαίτερη προσφορά του στο Συνεργατισμό με πίστη και συνέπεια, καθώς και το δημιουργικό του έργο ως λειτουργού της Τρά-

πεζας απέναντι στον αγροτικό κόσμο:

Ψ η φ ί σ ε ι

1. Να παρακολουθήσουν την κηδεία τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Να εκφραστούν τα συλλυπητήρια της Εταιρείας στην οικογένειά του.
3. Να δημοσιευτεί το παρόν στον τύπο.

Αθήνα 12 Ιανουαρίου 1987

Ο Πρόεδρος: Γιάννης Στρογγύλης
Τα μέλη: Κ. Δραγώνας, Α. Σιδρόπουλος, Ν. Πατρίκιος, Β. Δημητριάδου, Κ. Παπαγεωργίου, Γ. Σελλιανάκης.

Θ Ε Σ Ε Ι Σ — Α Π Ο Ψ Ε Ι Σ

ΤΟΥ Δ. Σ. ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΦΙΛΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΝΕΠΙΤΡΕΠΤΑ

ΣΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το θέμα της συνεταριστικής μόρφωσης είναι από τα σοβαρότερα που πρέπει ν' απασχολούν τη συνεταριστική κίνηση. Είχαμε παλαιότερα (σ. 114) τονίσει και επιστήσει την προσοχή των αρμοδίων για τη σύγχυση που δημιουργείται με την πληθώρα φαινομένων, οι οποίοι ασυντόνιστα, αλλά και με έλλειψη της πρέπει επιμέλειας, ασχολούνται με τη συνεταριστική μόρφωση. Από στοιχεία που έχουμε υπόψη μας και αφιερώνουμε μάλιστα τη συνεταριστική εκπαίδευση και επιμόρφωση στελεχών, παρατηρούμε, ότι πρόσωπα που χρησιμοποιούνται για διδασκαλία και ανάπτυξη συνεταριστικών θεμάτων, αλλοιώνουν ιστορικά γεγονότα και δεδομένα και υποβαθμίζουν ή μηδενίζουν συνεταριστικά επιτεύγματα στη χώρα μας, προσδίδοντας αναληθή εικόνα της εξελικτικής ανάπτυξης των συνεταριστικών δραστηριοτήτων.

Σχετικές επιστημονικές έγιναν σε προηγούμενο τεύχος (σ. 189) και περιλαμβάνονται και σε άλλες σελίδες του σημερινού. Η ανάπτυξη των ιδεών και απόψεων στη συνεταριστική διδασκαλία, πρέπει βέβαια να είναι ελεύθερη, αλλά δεν είναι σωστό να υπάρχει μονομε-

ρής ταύτιση με θέσεις πολιτικών κομμάτων και ομάδων. Πρέπει να είναι πλουραλιστική. Είναι ανεπίτρεπτη η αλλοίωση στοιχείων και ιστορικών γεγονότων. Εφόσον μορφωτικά Ιδρύματα και Οργανισμοί (ΚΕΠΕ, ΕΔΚΕΠΑ κλπ.) θέλησαν ν' ασχοληθούν με συνεταριστική εκπαίδευση και ενημέρωση, χωρίς την ανάλογη υποδομή, έχουν υποχρέωση να ελέγχουν με επιμέλεια τις εκδόσεις που φέρουν τη σφραγίδα τους και που χρησιμοποιούνται ως εγχειρίδια των εκπαιδευομένων. Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο για την ΑΤΕ, που επί μία 50ετία επιωμίστηρε την ευθύνη υποδοχής της συνεταριστικής ανάπτυξης, με ικανοποιητική προσφορά, για να μη εμφανίζονται αλληλογρονθοκοπούμενα στοιχεία εκδόσεων Υπηρεσιών της και επιμορφωτών.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ που έχει ευθύνη και αρμοδιότητα για τη συνεταριστική εκπαίδευση στο γεωργικό ταμείο και την ασκεί περισσότερο από μια 30ετία, με οργανωμένη Συνεταριστική Σχολή, έχει καθήκον να πάρει υπεύθυνη θέση σε ανεύθυνους διασυρμούς της συνεταριστικής κίνησης.

ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Ακηδεμόνευτος Συνεταιρισμός το σύνθημα, αλλά και παράλληλα διαρκείς νομοθετικές παρεμβάσεις στη λειτουργία του. Και σαν να μην έφτανε αυτό, το Υπουργείο Γεωργίας και κατά προέκταση με κοινοποιήσεις της η ΠΑΣΕΓΕΣ, απευθύνουν με εγκυκλίους τους, δίκην νομοθετικών επιταγών καταγγεληματικές ερμηνείες και συμπληρώσεις που δεν στηρί-

ζονται πάντα στα νομοθετικά κείμενα. Έτσι μεταξύ άλλων καθορίζονται διαδικασίες ιδιαίτερα στον τρόπο αρχαιρεσιών εισάγοντας αναλογίες βουλευτικών εκλογών. Κατ' αρχή οι οδγνίες μόνο ως γνώμες και όχι ως εντολές μπορούν να παρέχονται. Άλλωστε σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 4, για τον τρόπο εφαρμογής μεταβατικών διατάξε-

ων, που εξακολουθούν να ισχύουν, μόνη αρμόδια να γνωμοδοτεί είναι ειδική Επιτροπή που την αγγυεί το Υπουργείο.

Ενώ στη διεξαγωγή εκλογών ανάδειξης διοικητικών οργάνων περιλαμβάνεται μόνο το σύστημα των συνδυασμών ή μεμονωμένων υποψηφίων, στις οδηγίες εισάγεται και το ενιαίο ψηφοδέλτιο (που θα ήταν το καλύτερο αντί συνδυασμού), όλων των συνδυασμών (ενώ παράλληλα αποκλείεται η αποκλειστική καθιέρωσή του στο καταστατικό), με μόνο περιορισμό του αριθμού των σταυρών στον αριθμό των θέσεων.

Καθιερώνεται διασφάλιση μυστικότητας της ψηφοφορίας μόνο με τη χρησι-

μοποίηση ομοίμορφων φακέλλων, που θα υπογράφονται από όλα τα μέλη της Επιτροπής, αλλά στη συνέχεια αναγράφεται ότι μπορούν να υπογράφονται και από ένα μόνο μέλος με τη σφραγίδα του Συνεταιρισμού! Ομοιομορφία ψηφοδελτίων καθορίζεται μόνο για την περίπτωση ενιαίου ψηφοδέλιου, χωρίς όμως εφαρμογία του περιεχόμενου της.

Αυτά σαν ενδεικτικές περιπτώσεις. Αποτέλεσμα θα είναι σειρά ενστάσεων, εφ' όσον ο νόμος παραπέμπει τελικά όλα τα θέματα στα δικαστήρια. Δεν ήταν άραγε σοφότερος ο αρχικός Ν. 602, που τα θέματα εσωτερικής λειτουργίας άφηγε στο καταστατικό της Συνεταιρικής Οργάνωσης;

ΠΑΣΕΓΕΣ - ΓΕΣΑΣΕ - ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

Είναι γνωστό ότι το μεγάλο θόρος σε όλες τις προκαταρκτικές επαφές και μελέτες για την είσοδο της Ελλάδας στην ΕΟΚ (ένταξη) σήλωσαν — με επιτυχία — οι υπηρεσίες της ΠΑΣΕΓΕΣ και ότι πολύ βραδύτερα από αυτές κατώρθωσε ο κρατικός μηχανισμός να αποκτήσει αρμόδιες υπηρεσίες στο Υπουργείο Γεωργίας. Και έγκαιρα η ΠΑΣΕΓΕΣ δημιούργησε Υπηρεσία στις Βρυξέλλες με θαυμάσια απόδοση.

Όμως από την ένταξη και εδώ, δημιουργήθηκε η ανάγκη για συχνή εκπροσώπηση των Ελληνικών αγροτικών Οργανώσεων σε δεκάδες Επιτροπών της ΕΟΚ, για τα διάφορα προϊόντα και θέματα. Και η εκπροσώπηση έπρεπε να γίνεται με γνώσεις, στοιχεία, σύστημα, ενότητα, πράγματα που δύσκολα επιτυγχάνονται στην Ελλάδα όπου επικρατεί η προχειρότητα, ο βερμπαλισμός, η ανάμιξη πολλών άσχετων που αυτοχειροτονούνται ειδικοί.

Με βάση τις παραπάνω σκέψεις, πρέπει να επικεντρώσουμε τις αποφάσεις που πή-

ραν τελευταία — για συντονισμό δραστηριοτήτων ευρωπαϊκής και διεθνούς εκπροσώπησης — η ΠΑΣΕΓΕΣ, η ΓΕΣΑΣΕ και οι αρμόδιες (κατά προϊόντα που διαχειρίζονται) συνεταιριστικές Οργανώσεις όπως ΚΥΔΕΠ, ΓΕΛΙΟΥΡΓΙΚΗ κλπ.

Όπως προκύπτει από την εγκύκλιο 7α) 1987 της ΠΑΣΕΓΕΣ έχει γίνει πλήρης προγραμματισμός στο θέμα αυτό. Για το κάθε θέμα ορίστηκαν αρμόδιοι υπεύθυνοι άνθρωποι των συνεργαζομένων φορέων οι οποίοι μέσα στις κατευθύνσεις της Αγροτικής Ηγεσίας και με κατάλληλη επιτελική στήριξη και οργάνωση, θα είναι δυνατόν να εκπροσωπούν κατά τον καλύτερο τρόπο τα ελληνικά αγροτικά συμφέροντα και να πετυχαίνουν το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Ανεξάρτητα από διάφορες λεπτομέρειες ευχόμαστε να επισύχει απόλυτα η οργανωτική αυτή γραμμή και να επεκταθεί το πνεύμα της και σε άλλους τομείς.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΠΑΣΕΓΕΣ

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Στις 22.12.86 συνήλθε η 36η ετήσια Γενική Συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών με την παρουσία 307 αντιπροσώπων επί συνόλου 496. Παρέστησαν ο Υπουργός Γεωργίας, εκπρόσωποι πολιτικών κομμάτων, ο Υποδιοικητής ΑΤΕ, εκπρόσωποι Κεντρικών Οργανώσεων, Οργανισμών, Σωματείων. Εκ μέρους της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού παρέστησαν ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας.

Ο Πρόεδρος της ΠΑΣΕΓΕΣ Σωτ. Πολύζος, στον απολογισμό της δράσης του Δ.Σ., επισήμανε την ανάγκη ενότητας και συναινετικής πολιτικής στην αντιμετώπιση των συνεταιριστικών προβλημάτων. Το ίδιο τόνισε και η έκθεση του Εποπτικού Συμβουλίου.

Ο Γενικός Διευθυντής ανέλυσε τις δραστηριότητες του υπηρεσιακού μηχανισμού της Συνομοσπονδίας.

Δυστυχώς παρουσιάστηκαν και φέτος αταξίες από την προσπάθεια εκπροσώπων των πολιτικών κομμάτων να εκμεταλλευτούν κομματικά τη δυνατότητα παρουσίας και ομιλίας τους στη Συνέλευση.

Οι εργασίες έκλεισαν με ψηφοφορία επί του απολογισμού πεπραγμένων που εγκρίθηκε με ψήφους 151 υπέρ και 89 κατά. Οι λοιποί αντιπρόσωποι είχαν αποχωρήσει. Στη συνέχεια δίνουμε τα κυριότερα σημεία από την ομιλία του Προέδρου Σωτ. Πολύζου για τη δραστηριότητα του Δ.Σ. και τις θέσεις και προοπτικές της Συνεταιριστικής Κίνησης.

Υπηρετούμε, είπε, όλοι μας ένα ενωμένο Συνεταιριστικό Κίνημα με κορυφαία ιδεολογική - πολιτική του έκφραση την ΠΑΣΕΓΕΣ. Η ίδια δεν έχει οικονομικές δραστηριότητες, εκφράζει όμως μέσα από θέσεις και αρχές που διέπουν το Συνεταιριστικό Κίνημα τα ταξικά συμφέροντα και επαγγελματικά προβλήματα των συνεταιρισμένων αγροτών και των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Οι αρχές αυτές, όπως έχουν διαμορφωθεί διαχρονικά μέσα απ' τη δράση του Συνεταιριστικού Κινήματος παγκόσμια, αναδεικνύουν την ιδεολογία του Συνεργατισμού σαν τον ισχυρότερο κοινωνικό θεσμό που έντεξε, αντέχει και θ' αντέχει στο χρόνο και στις όποιες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συγκρούσεις και ανατατάσεις. Αυτό γιατί το Συνεταιριστικό Κίνημα δεν έχει στόχο του το κέρδος, την εκμετάλλευση συνανθρώπων, την επιβουλή έναντι ουδενός, αλλά μέσα από τη συλλογική δράση, αποβλέπει στην αλληλοδοθήθεια των μελών του και στη στήριξη του εισοδήματος των αγροτών, που κατά κανόνα ο' όλα τα μήκη και πλάτη της γης είναι μια απ' τις πιο σκληρά εκμεταλ-

λευόμενες τάξεις.

Είναι ακόμα θεσμός βαθιά κοινωνικός, αφού δρα προς όφελος του κοινωνικού συνόλου άμεσα ή έμμεσα και χώρος σωστής λειτουργίας της Δημοκρατίας, του διαλόγου, της κοινωνικής συναίνεσης. Έτσι, καμιά πολιτική κίνηση, κόμμα ή παράταξη δεν μπορεί να πάρει θέση ανοιχτά κατά του Συνεταιριστικού Κινήματος, έστω και αν δεν το δέχεται, εκτός από φασιστικές ή αντιδραστικές δικτατορίες.

Με βάση τις αρχές αυτές, ο Συνεργατισμός, το Συνεταιριστικό Κίνημα είναι προοδευτικό - κοινωνικό Κίνημα και σαν τέτοιο είναι υποχρεωμένο να αντιτίθεται και να μάχεται την κοινωνική αδικία και την εκμετάλλευση που στρέφεται ενάντια και στα μέλη του και στην τάξη των αγροτών. Γι' αυτό πάντα σχεδόν αντιδραστικά καθεστώτα και κατεστημένα αστικά συμφέροντα επιχειρούν ωμές παρεμβάσεις για την άλωση και κηδεμονία του ή προσπαθούν να το δυσφημίσουν, να το υπονομεύσουν, να το διαβάσουν. Πράγματα πολύ γνωστά και στη χώρα μας και ιδιαίτερα στους παλιούς συνεταιριστές, αλλά και στις μέρες μας, με

την αντισυνεταιριστική-εξστρατεία, που στόχο έχει τη διαβολή και υπονόμευση του Συνεταιριστικού Κινήματος.

Έκανα αυτή τη σύντομη ανάλυση πρώτα για να οριοθετήσουμε ταξικά - ιδεολογικά το Αγροτικό Συνεταιριστικό Κίνημα, να ξέρουμε τι υπηρετούμε και δεύτερο για να τονίσουμε μέσα απ' τη Γενική μας Συνέλευση προς κάθε κατεύθυνση ότι απαιτούμε να γίνει σεβαστή απ' όλους και από την εκάστοτε Κυβέρνηση η αυτοτέλεια και αυτονομία του Συνεταιριστικού Κινήματος.

Το Συνεταιριστικό Κίνημα, τόνισε, δεν μπορεί να είναι χώρος έντονων κομματικών αντιπαραθέσεων και επιρροών, ούτε εξάρτημα όποιου Κυβέρνησης, αλλά χώρος δημοκρατικού διαλόγου, κοινωνικής συναίνεσης, αλλά και σθεναρής υπεράσπισης των αρχών του και προβολής των αιτημάτων του.

Έχει πολιτικές θέσεις που εκφράζονται κάθε φορά από τις δημοκρατικά εκλεγμένες Διοικήσεις και μέσα από τις αρχές του Συνεργασιμού, και αυτά πρέπει να γίνονται σεβαστά. Θεωρούμε θεμιτή την επιδίωξη των πολιτικών κομμάτων να θέλουν να επηρεάσουν τις εξελίξεις του Συνεταιριστικού Κινήματος, να θέλουν να το καθοδηγήσουν πο-

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στο αγωνιστικό έργο μερικών πρωτοπόρων αγροτιστών και συνεταιριστών (ανέφερε από Αλ. Παπαναστασίου, Δελμούζο, Σοφιανόπουλο, Αλ. Μυλωνά, Γαβριηλίδη, Τζωρτζάκη, Ιασεμίδα, Μαλούχο) και τόνισε:

Το έργο αυτών των αγωνιστών στην ιστορία του Αγροτοσυνεταιριστικού Κινήματος, ανεξάρτητα από όποιες πολιτικές ή άλλες επί μέρους διαφωνίες που μπορεί να έχει κανένας, δεν μπορεί να το αγνοούμε, να το παραιοποιούμε και να το μηδενίζουμε στο θωμό κάποιων πολιτικών σκληροπυρηνών.

Επιτέλους, ας πάψουμε ν' αρνούμαστε την ιστορία μας, γιατί αυτό δεν μας τιμά, ας πάψουμε να περιμένουμε να ξεχαστεί κάθε αξία για να την αναγνωρίσουμε και ας μην επαναλαμβάνουμε την Εσνοκίνητη αντιδραστική τακτική που επέβαλε να περάσουν 50 χρόνια για να αναγνωριστεί επίσημα η Επανάσταση του '21, 40 χρόνια για ν' αναγνωριστεί η Εθνική μας Αντίσταση του 1940-44 και 70 ολόκληρα χρόνια για ν' αναγνωριστεί η θυσία των φτωχών κολλήγων του Κιλελέρ, που σήμερα κάποιοι αμιλλώνται ότι τους εκφράζουν αυθεντικότερα. Ας είμαστε κάποτε σοβαροί και ειλικρινείς και οι συνεταιρι-

στές ή σωστότερα προς τις αρχές του. Αυτό όμως μπορεί να γίνει χωρίς ωμές παρεμβάσεις και διαμάχες, που αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για τη συνοχή του, και για την αποτελεσματική λειτουργία των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που έχουν κυρίως οικονομικές δραστηριότητες.

Το Συνεταιριστικό Κίνημα της χώρας μας στην 80χρονη πορεία του, παρά τις ωμές παρεμβάσεις, τους διωγμούς και καθαιρέσεις συνεταιριστών, κατώρθωσε να διατηρήσει την ενότητά του και αυτό είναι επίτευγμα που τιμά αυτούς που το υπηρέτησαν και κράτησαν αυτή την ενότητα του Συνεταιριστικού Κινήματος σε χρόνια δύσκολο και περιόδους πολιτικών ανωμαλιών.

Σ' αυτά τα χρόνια από το 1910 έως τις μέρες μας και με περιόδους έντονης αγροτικής πολιτικής και αισχρής εκμετάλλευσης των αγροτών, το Συνεταιριστικό Κίνημα μέσα από πολλές δυσκολίες και αντιξοότητες συνέχισε την πορεία του με επιτυχίες άλλοτε σοβαρές άλλοτε όχι, επέζησε, δημιούργησε Συνεταιριστική συνείδηση στον αγρότη, υπαρκτή υποδομή και οργανωτικό πλαίσιο σ' όλη τη χώρα.

στές, το Αγροτικό Συνεταιριστικό Κίνημα πρέπει και μπορεί να τιμά αυτούς που αγωνίστηκαν και θυσίαστηκαν για τ' ανθρώπινα και τα κοινωνικά δικαιώματα των αγροτών.

Θα είναι αδιανόητο και ιστορικό λάθος να χάσουμε εμείς σήμερα την ενότητα του Συνεταιριστικού Κινήματος.

Και όμως πέρσι γιορτάσαμε τρία Κιλελέρ και αυτό κανέναν αγρότη δεν εξέφρασε και ήταν έργο του κομματικού φανατισμού, άσχετα από περισσότερες ή λιγότερες ευθύνες. Αυτό είναι δείγμα κακής πορείας και ανησυχητικών εξελίξεων και λέμε ότι κάτι τέτοιο δεν θα το επιτρέψουμε και καλούμε τα πολιτικά κόμματα να σεβαστούν ορισμένα πράγματα που είναι σύμβολα για όλους τους αγρότες δεξιούς, αριστερούς ή κεντρώους. Γιατί το Κιλελέρ δεν είναι σύμβολο παραταξιακό, αλλά σύμβολο ταξικό και εθνικό που εκφράζει όλους τους αγρότες, όπως και το Συνεταιριστικό Κίνημα είναι κίνημα τα-

Εικό, που μέσα του χωράει όλους τους αγρότες και όχι παραταξιακό.

Περνάμε δύσκολες μέρες απ' την οικονομική κρίση και την κρίση υπερπαραγωγής και διάθεσης των αγροτικών προϊόντων και οι δυσκολίες θα ενταθούν.

Η ενότητα του Συνεταιριστικού Κινήματος είναι αναγκαία σήμερα όσο ποτέ άλλοτε για να παλαίψει ενωμένο να στηρίξει το εισόδημα του αγρότη αλλά και για τη δική του ανάπτυξη. Αυτό πιστεύω ότι το κατανοούν όσοι — και πιστεύω όλοι μας — πονούν αυτούς που μας έστειλαν εδώ, πονούν το Συνεταιριστικό Κίνημα σαν θεσμό και δεν θα επιτρέψουν σ' όποιες επιρροές, κομματικές και άλλες, να τους οδηγήσουν σε λαθεμένες ενέργειες και αποφάσεις που δεν έχουν επιστροφή.

Όμως ελέπουμε ότι σε άλλες προηγμένες Ευρωπαϊκές χώρες να έχει γίνει το λάθος και υπάρχουν εκεί χωριστές παραταξιακές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και παρά τις προσπάθειες που γίνονται δεν μπορούν πια να επιτύχουν τη συνένωση. Και θα ήταν τραγικό να έχουμε εμείς β ή δ ΠΑΣΕΓΕΣ. Η διάσπαση του Συνδικαλιστικού Αγροτικού μας Κινήματος είναι ήδη μια πικρή εμπειρία που πρέπει να σταματήσει εκεί αν δεν μπορέσει να ενωθεί μελλοντικά, γιατί τώρα το βλέπω δύσκολο.

Όμως αν όπως είπα τα πολιτικά κόμματα ευθύνονται για απόπειρες κηδεμόνευσης του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι ανάλογες ευθύνες βαρύνουν και πολλούς από μας, τα συνεταιριστικά στελέχη, που κάτω από την επιθυμία

της επιβολής των δικών μας θέσεων γινόμαστε, αβέλητα ίσως, συνεργάσι στην κομματική κηδεμονία του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος.

Για ν' αποφευχθούν οι κίνδυνοι διάσπασης, για να διατηρηθεί η ενότητα του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος, αλλά και για να υπάρξει σύγυρη και προγραμματισμένη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου και του Συνεταιριστικού Κινήματος, με βάση όμως τις αρχές και τους στόχους του, προτείνουμε να επεξεργαστεί από την Κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα μια διακομματική αγροτική πολιτική στους βασικούς τομείς, ένα ενιαίο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης, ούτως, ώστε αυτή η πολιτική να μην αναιρείται από όποια πολιτική μεταβολή στις γενικές της τουλάχιστον γραμμές.

Η πρόταση αυτή γίνεται στα πλαίσια της προσπάθειας και θέσης του Πρωθυπουργού της Χώρας, για διακομματική πολιτική σε καιρίους τομείς της εθνικής ζωής (οικονομική, πολιτική, εξωτερική, παιδεία κλπ.).

Έτσι ελπίζουμε θα εξασφαλιστεί η ενότητα του Αγροτικού Συνεταιριστικού Κινήματος, η ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και η εκπλήρωση μακροχρόνιων στόχων του και των αγροτών μας που χρόνια παραμένουν ανεκπλήρωτα οράματα.

Σε μια τέτοια διαμόρφωση μιας διακομματικής αγροτικής πολιτικής, φυσικό είναι να κληθεί το Συνεταιριστικό Κίνημα να συμμετέχει σ' αυτή για να πει τις απόψεις του αλλά και να έχει την ευθύνη της υλοποίησής της σ' ό,τι το αφορά.

ΟΙ ΠΑΓΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ Α.Σ.Κ.

Στη συνέχεια είπε ότι σήμερα η δραστηριότητα του Συνεταιριστικού Κινήματος των Οργανώσεών του και του Συνδικαλιστικού Αγροτικού Κινήματος εξαντλείται για την υλοποίηση ή την πραγμάτωση των ίδιων βασικών στόχων που το Αγροτοσυνδικαλιστικό κυρίως κίνημα και αγροτιστές διανοούμενοι είχαν θέσει εδώ και 10ετίες και που ήταν χονδρικά:

1. Ο αγρότης να γίνει κύριος της παραγωγής του.
2. Ολοκλήρωση των απαλλοτριώσεων.
3. Συνεταιριστική άσκηση της Αγροτικής Πίστης.
4. Νόμος σύγχρονος για τους Συνεταιρισμούς.

Σε μερικούς νεώτερες συνεταιριστές θα φαίνεται παράξενο ότι αυτοί οι στόχοι έχουν διαμορφωθεί και τεθεί από 10ετίες. Θυμάμαι μάλιστα κάποιο νέο, αλλά ανώτερο συνεταιριστικό στέλεχος που έλεγε ότι το Συνεταιριστικό Κίνημα δεν είχε ποτέ θέσεις.

Είναι πάντως καλό να μην τους ξεχνάμε αυτούς τους γενικούς στόχους, ιδιαίτερα στα ανώτερα και κεντρικά καθοδηγητικά μας όργανα, όπως είναι η Γενική Συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ. Πρώτα για να μην ξεχνάμε την ιστορία μας, δεύτερο για να μετράμε κάθε φορά το βαθμό προσέγγισης και υλοποίησης αυτών των στόχων και τρίτο γιατί είναι και σημερινά πιεστικά προβλήματα, ίσως τα πιο καίρια.

(Στη συνέχεια αναφέρθηκε αναλυτικά σε αυτούς τους πάγιους στόχους και έκανε επισημάνσεις και υποδείξεις).

Ειδικά στο πρόβλημα «Συνεταιριστική Άσκηση της Αγροτικής Πίστης» τόνισε: Η άσκηση της Αγροτικής Πίστης από τους Συνεταιρισμούς αποτελούσε θέση και ταυτόχρονα στόχο του προοδευτικού, φιλαγροτικού πολιτικού και δασκάλου της Δημοκρατίας Αλέξανδρου Παπαναστασίου, από το 1930, που ίδρυσε την Αγροτική Τράπεζα. Από τότε παραμένει όραμα και στόχος του Α.Σ.Κ. που το επαναλαμβάνει πάντα, αλλά δεν είναι σε θέση να το επιβάλει.

Το Α.Σ.Κ. και ο αγρότης έβλεπε και βλέπει ίσως λιγότερο σήμερα την ΑΤΕ σαν «κακή μητριά των Αγροτών», όπως έλεγε ο Σ. Μπαζιάνας (τέως πρόεδρος της ΓΕΣΑΣΕ) ή «σαν έναν από τους κυριότερους μηχανισμούς εκμετάλλευσης». Γνωρίζουμε όμως και σήμερα τί εισπράττει η ΑΤΕ από τα δισεκατομμύρια χορηγήσεων προς τον κλάδο της Γεωργίας από τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις και τί εισπράττει η Αγροτική Ασφαλιστική.

Πιστεύουμε, ότι οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις και οι αγρότες είναι μια πλατιά σταθερή και μεγάλη οικονομική δύναμη και μπορούν να έχουν δική τους Τράπεζα, όπως συμβαίνει στην Κύπρο.

Παρότι ήταν θέση της σημερινής Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού, παρέμεινε σαν υπόσχεση αλλά και σαν ανυποχώρητη αξίωση του Αγροτικού κόσμου.

Και έχουμε εδώ μια σημαντική υποχώρηση. Τη Συνεταιριστική Ασφαλιστική, που την έθεσε στο περιθώριο η Αγροτική Ασφαλιστική, θυγατρική της ΑΤΕ. Δεν μπορούμε να υπολογίσουμε τί κέρδη θα είχε σήμερα η Συνεταιριστική Ασφαλιστική, αν ασφάλιζαν εκεί όλοι οι αγρότες και οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Εκείνο που μπορούμε με βεβαιότητα να πούμε, είναι ότι θα μπορούσε τώρα να μετεξελιχθεί σε πιστωτικό ίδρυμα της Αγροτιάς. Θα είχε και την πείρα και τη δυνατότητα. Όμως η αντίληψη του Κρατικισμού δεν αφήνει να θεμελιώσουμε θεσμούς ισχυρούς οικονομικά, που να στηρίζονται στην πλατιά λαϊκή βάση.

Γι' αυτό αισθανόμαστε την ανάγκη να πούμε σαν Α.Σ.Κ.: Θέλουμε όχι επιφανειακή ή επίφαση πολιτικής και οικονομικής δημοκρατίας, αλλά βαθύτερη, ουσιαστικότερη δημοκρατία και προϋπόθεση της πολιτικής είναι η οικονομική δημοκρατία. Αυτό σημαίνει οικονομικά δυνατό Συνεταιριστικό Κίνημα και προϋπόθεση είναι η άσκηση της πιστωτικής πολιτικής απ' το ίδιο το Συνεταιριστικό Κίνημα με δικό του πιστωτικό - ασφαλιστικό Οργανισμό, μέσα βέβαια στα πλαίσια της Εθνικής Οικονομικής και Πιστωτικής πολιτικής, που χαράζει η κάθε Κυβέρνηση.

Αίτημά μας, σήμερα, είναι η συνένωση των δύο Ασφαλιστικών Εταιρειών σε μία και η μεταβίβαση των μετοχών στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Παράλληλα πρέπει να γίνει μελέτη και προετοιμασία για τη μετατροπή της ΑΤΕ σε Συνεταιριστική Τράπεζα, όταν η πείρα και η ικανότητα του Συνεταιριστικού Κινήματος θα διασφαλίζει την επωφελή λειτουργία της.

Τέλος, μια άλλη υποχώρηση. Αφορά το θέμα των επιτοκίων χορηγήσεων και το ποσοστό του 1% για τους Συνεταιρισμούς. Το 1955 με επιτόκια 6%, το 1% δινόταν για ενίσχυση των Συνεταιρισμών. Σήμερα, με επιτόκια 16-18,5%, δίνεται α-

κόμα 1%. Και συζητάμε σοβαρά, έτσι, για ανάπτυξη του Συνεταιριστικού Κινήματος; Κι ακόμα, οι ΘΥΡΙΑΔΕΣ στα κεφαλοχώρια. Η ΑΤΕ δημιουργεί θυρίδες στα κεφαλοχώρια με σοβαρό σίγουρα, λειτουργικό κόστος, αφαιρώντας παράλληλα έναν τομέα δραστηριότητας από τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις, ενώ σε άλλες περιπτώσεις προχωράει σε καθαρά εμπορικές δραστηριότητες (μελέτες, κατασκευές έργων, συγκέντρωση προϊόντων) αφαιρώντας κι αυτή τη δραστηριότητα από τους Συνεταιρισμούς.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στη διεθνή και εσωτερική οικονομική κατάσταση και την ευεργετική συμβολή της συνεταιριστικής κινήσεως για καλύτερη εξέλιξη. Και κατέληξε να επισημάνει τα σημερινά τρέχοντα εξυμμένα προβλήματα στην ελληνική ύπαιθρο. Είπε σχετικά:

α) Χρηματοδοτήσεις

Η αγροτική τάξη και οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις καθόλου δεν ευθύνονται για τη γενικότερη δυσμενή εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας σ' όλη την μεταπολεμική περίοδο. Ποτέμνησε πάντα τις συγκεκριμένες επιλογές της άναρχης και στρεβλής ανάπτυξης που στηρίχτηκε εν πολλοίς στην καταλήστευση του αγροτικού εισοδήματος και τη σκληρή εκμετάλλευση της αγροτικής παραγωγής και της παρατεταμένης αγροτικής δύναμης, που ριχτηκε βορά στην ντόπια και ξένη αγορά εργα-

ζίας. Πέρνουν συναινέσει σε θυσίες για τη σταθεροποίηση της Εθνικής Οικονομίας, τη μείωση του πληθωρισμού και του εμπορικού ισοζυγίου χωρίς η ίδια να μετέχει στο πρώτο ούτε να ευθύνεται για το δεύτερο. Η συμβολή της για την αύξηση του πληθωρισμού είναι από πέρουν από 0-10σ)ο (ίδιες με πέρουν είναι οι τιμές στα κτηνοτροφικά προϊόντα, στα δημητριακά, φρούτα, ελαιολαιμικά, θαμιάκι κλπ.) η δε καταπόνηση εισαγομένων προϊόντων που δημιουργεί το άνοιγμα του εμπορικού ισοζυγίου για τη μεγάλη μάχη των αγροτών είναι άγνωστη.

Αντίθετα, οι εισροές στη γεωργία (μηχανήματα, γεωργικά φάρμακα, ανταλλακτικά κλπ. εφόδια), όπως και τα είδη πολιτικής ανάγκης παρουσιάζουν αύξηση 30-40σ)ο μέχρι και 80σ)ο πάνω απ' τις περουνικές τιμές. Αυτός ήταν πάντα ένας τρόπος ανακατανομής του εθνικού εισοδήματος σε βάρος των αγροτών και παραμένει το ίδιο.

Σήμερα έρχεται η δραστηκή περικοπή των πιστώσεων στον αγροτικό τομέα ακόμα και των καλλιεργητικών δανείων.

Έτσι, έχουμε την εξής εικόνα: Σοβαρή μείωση του αγροτικού εισοδήματος απ' τη μιά, λόγω του υψηλού πληθωρισμού και των χα-

μηλών τιμών των αγροτικών προϊόντων και δραστηκή περικοπή των δανείων απ' την άλλη για αντιμετώπιση των ελλειμμάτων. Αυτά οδηγούν ευθέως σε πτώση της αγροτικής παραγωγής και σε οριακές περιπτώσεις, σε σταμάτημα της παραγωγικής διαδικασίας, με αποτέλεσμα δάθεμα της συνολικής κρίσης, αύξηση της ανεργίας, οξύ πρόβλημα επιδίωσης και αυναμία εξόφλησης των δανείων προς την ΑΤΕ.

β) Ρύθμιση Παγίων Χρεών

Οι Συνεταιρισμοί είναι υποχρεωμένοι να συγκεντρώνουν όλη τη διαθέσιμη παραγωγή κάθε προϊόντος (που αφήνει αδιάφορο τον ιδιωτικό τομέα) και με εντολή της Πολιτείας όχι μόνο των μελών τους, αλλά όλων των αγροτών για λογαριασμό τους. Αυτό σημαίνει ότι αν υπέρξουν κέρδη θα επιστραφούν με την εκκαθάριση στους δικαιούχους παραγωγούς. Αν όμως υπέρξει ζημιά — και με δεδομένο ότι από την έναταξή μας στην ΕΟΚ δεν μπορεί να υπάρξει κρατική εγγύηση τιμών ή κάλυψη — τότε τί γίνεται; Αν παρόμοια προβλήματα εμφανίζονται στον τομέα της παραγωγής, δεν είναι άμοιρος και ο τομέας της μεταποίησης, στον οποίο μπήκαν δυναμικά τα τελευταία χρόνια, οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις. Θα πρέπει να το πούμε καθαρά σε φίλους και εχθρούς. Τα χρέη των Συνεταιρισμών, που τόσο απασχόλησαν τον Υπό τον τελευταίο καιρό — τις περισσότερες φορές με κακόπιστη διάθεση — δεν προέρχονται από ατασθαλίες ή κακοδιαχείριση, αλλά από μια συγκεκριμένη αναγκαία κοινωνική πολιτική παρέμβασης που ασκούν οι Συνεταιρισμοί επ' ωφέλεια τόσο του αγροτικού κόσμου, όσο και —έμμεσα— του κοινωνικού συνόλου.

Υπάρχει ένα κομμάτι χρεών — που η ΑΤΕ υπολογίζει σε 20 δισ. δρχ. — που δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί. Τα χρέη αυτά πρέπει να ρυθμιστούν όπως έγινε το 1964, το 1968 και το

1981. Δεν χρειάζεται εδώ να υπενθυμίσουμε πόσες φορές έγινε πάγωμα ή και χάρισμα χρεών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, ούτε σε πόσες εκατοντάδες διοεκ. δρχ. ανέρχονται τα χρέη που μετοχοποιήθηκαν και ρυθμίστηκαν με το Ν. 1386 για πολλές προβληματικές ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Εμείς ζητάμε, άμεσα, ρύθμιση των παγίων χρεών των Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Πρότασή μας είναι να υπάρξει χρονοδιάγραμμα οικονομικής εξυγίανσης κάθε Οργάνωσης χωριστά με άτοκο πάγωμα των χρεών για 5 ή 10 χρόνια, όσα απαιτεί το Πρόγραμμα Εξυγίανσης. Ακόμα, τα άμεσα αυτά μέτρα να συνοδεύονται από μια σειρά άλλων μέτρων, που θ' αφορούν την επανεξέταση της πιστωτικής πολιτικής στον Αγροτικό Τομέα, τη μείωση των υψηλών επιτοκίων χορηγήσεων, καθώς και το ξεκαθάρισμα των σχέσεων Συνεταιρισμών - Κράτους και η Πολιτεία ν' αναλάβει το κόστος της όποιας κοινωνικής πολιτικής αναθέτει στους Συνεταιρισμούς.

γ) Επενδύσεις

Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, τα τελευταία χρόνια παρουσίασαν μια θεαματική δραστηριοποίηση στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων.

Προϋπόθεση αλλά και αποτέλεσμα, ταυτόχρονα, αυτής της δραστηριοποίησης, ήταν η επενδυτική δραστηριότητα, ιδιαίτερα έντονη από το 1981 και μετά και αυτά μέσα σ' ένα κλίμα υπέρπλευσας ή ανοικτής οικονομικής κρίσης και πλήρους ή σχεδόν πλήρους επενδυτικής απραξίας του ιδιωτικού τομέα. Αδιάφυστος μάρτυς, τα στοιχεία των επενδυτικών συνεταιριστικών προγραμμάτων, που εντάχθηκαν και χρηματοδοτούνται είτε στα πλαίσια του κοινοτικού κανονισμού 355 του 1977 για έργα υποδομής είτε του Εθνικού Αναπτυξιακού Νόμου 1262 του 1982.

Φυσικά και εδώ τα πράγματα δεν είναι πάντοτε απλά και εύκολα για τις Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

Ο Κανονισμός (ΕΟΚ) 355)77, αν και διαθέτει ένα πλαίσιο ιδιαίτερα σαφές, υποβάλλει τα έργα που ζητούν να ενταχθούν σ' αυτόν για χρηματοδότηση σε μια τόσο χρονοβόρα γραφειοκρατική διαδικασία (τόσο από ελληνικής όσο και από κοινοτικής πλευράς), που δημιουργούνται πάμπολλες απογοητεύσεις. Φυσικά υπάρχουν και παράγωγα αποτελέσματα, έτσι, για παράδειγμα με την τεράστια χρονοτριβή και τους

υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού της χώρας μας, δημιουργούνται προβλήματα καθώς το κόστος ενός έργου όταν φθάνει η φάση της εκτέλεσης είναι σαφώς υψηλότερο του αρχικώς υπολογισθέντος ενώ η Κοινότητα αναγνωρίζει ένα πληθωρισμό που δεν έχει καμιά σχέση με την ελληνική πραγματικότητα.

Σημαντικότερα ωστόσο προβλήματα υπάρχουν με τον Εθνικό Αναπτυξιακό Νόμο 1262)82.

Η ΠΑΣΕΓΕΣ από το Μάιο του 1984 είχε υποβάλλει προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας προτάσεις για βελτίωση της λειτουργικότητας του Νόμου. Ένα μήνα αργότερα (Ιουνίος 1984) ο Υπουργός, τότε, Γεωργίας κ. Κ. Σημίτης με επιστολή του προς το Γ.Π.ΕΘ. Ο., επίσης, τονίζει ότι οι προτάσεις της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. είναι «σωστές, προσαρμοσμένες στην ιδιαιτερότητα των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων και απόλυτα αναγκαίες για την περαιτέρω δραστηριοποίησή τους στον επενδυτικό τομέα».

Οι προτάσεις αυτές θα ξαναυποβληθούν δύο φορές στο ΕΣΑΠ. Στα τέλη του 1985 προτείνεται Προσθήκη - Τροπολογία με την υπογραφή του νυν Υπουργού Γεωργίας κ. Γιάννη Ποτάκη, όπου γίνονται δεκτές όλες οι προτάσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ, πλην μιας και αυτής εκ παραδρομής.

Από την ΠΑΣΕΓΕΣ θα σταλεί νέα επιστολή προς τον Υπουργό Γεωργίας και θα δοθούν διευκρινήσεις. Μετά απ' όλα αυτά, έχουμε σαν αποτέλεσμα ένα Σχέδιο Νόμου κατατεθειμένο στη Βουλή, που έχει συμπεριλάβει μια μόνο από τις προτάσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ (αυτή που προβλέπει τη δυνατότητα υπαγωγής στο Νόμο των παραγωγικών επενδύσεων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που έχουν έναρξη μετά την 1.1.81). Δεν έχουν συμπεριληφθεί στο Σχέδιο Νόμου οι ακόλουθες προτάσεις:

— για τη δυνατότητα υπαγωγής στο Νόμο των επενδύσεων των Συνεταιριστικών Οργανώσεων που εδρεύουν στην περιοχή Α (Αττική, Θεσσαλονίκη).

— για τη δυνατότητα να λάβουν όλες οι επενδύσεις των Συνεταιριστικών Οργανώσεων τα κίνητρα των περιοχών Γ και Δ.

— για το περιεχόμενο επιχορήγησης για τις επενδύσεις των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Ακόμα, και ενώ έχει περιληφθεί τροπολογία σχετική με τη δυνατότητα προαμέτρησης στην ίδια συμμετοχή των Συνεταιριστικών Οργανώσεων της αξίας των οικοπέδων, που είναι α-

παραίτητα για τις επενδύσεις τους, το σημείο αυτό δεν διευκρινίζεται επαρκώς, με αποτέλεσμα να είναι άγνωστο το πώς θα λειτουργήσει.

Υπήρξαν όμως και δικά μας λάθη ή και άσκοπες αποφάσεις στον επενδυτικό τομέα. Κάποτε προχωρήσαμε χωρίς σωστές εκτιμήσεις σε επενδύσεις μόνο και μόνο για να μην υστερήσουμε, άλλοτε δεν διαπραγματευθήκαμε σωστά

ή πάλι προχωρήσαμε με υπερτιμολογημένες επενδύσεις με αποτέλεσμα να δημιουργήσουμε προβληματικές καταστάσεις από τη γέννησή τους. Βιμεταλλευόμενοι και τα δικά μας λάθη, βρήκαν την ευκαιρία κάποιοι που έχουν συμφέρον να χτυπήσουν το Συνεταιριστικό Κίνημα να οργανώσουν αυτή τη γνωστή σε όλους μας αντισυνεταιριστική εκστρατεία.

Και έκλεισε την ομιλία του με τα επόμενα:

Το Συνεταιριστικό Κίνημα συνεχίζει την ιστορική πορεία του μέσα από πολλές δυσκολίες που επιστημάνθηκαν στις πιο ουσιαστικές πλευρές τους.

Εφοδιασμένο με ένα νομικό πλαίσιο που επιβηθεί την ενότητα και την ανάπτυξη του, μπαινει στο 1987 με τη διενέργεια των εκλογών σ' όλες τις βαθμίδες του για την ανάδειξη αιρετών και δημοκρατικά εκλεγμένων διοικήσεων που θ' αναλάβουν την ευθύνη και την εντολή της παραπέρα πορείας του.

Πιστεύουμε ότι μέσα απ' αυτή τη διαδικασία θα θγει πιο ενωμένο, πιο δυνατό. Έχοντας σαν δύναμη την πλατειά θάση της αγροτιάς, το ιδεολογικό οπλοστάσιο του συνεργατισμού και την εμπειρία των τελευταίων χρόνων, αισιοδοξούμε για το μέλλον. Αισιοδοξία που πρέπει απαραίτητα να στηρίζεται στην υπευθυνότητα, τη σοβαρότητα, τη συνέπεια και συνέχεια του ίδιου, που πρέπει πάντα να πειθει γι' αυτές τις αρχές και λειτουργίες τα μέλη του και το κοινωνικό σύνολο.

Μ' αυτές τις αισιόδοξες προοπτικές και σκέψεις εύχομαι γόνιμο, ειρηνικό και ευτυχισμένο το 1987 για το Συνεταιριστικό Κίνημα και επίσης κάθε ευτυχία και επιτυχία σ' όλους σας.

Στη Γ.Σ. έλαβαν θέσεις (με τις ομιλίες τους) πολλοί εκπρόσωποι των Συνεταιριστικών Οργανώσεων. Δυστυχώς, ο περιορισμένος αριθμός των σελίδων μας δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε. Νομίζουμε ότι η ΠΑΣΕΓΕΣ θα πρέπει να εγκαινιάσει την έκδοσή μιας αντικειμενικής περιλήψως από τις θέσεις των διαφόρων εκπροσώπων στις Γεν. Συνελεύσεις της.

ΑΡΙΣΤ. Ν. ΚΛΗΜΗ

**ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ
ΑΝΘΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
(Οραματισμοί - Υποδείξεις - Προσπάθειες
Πραγματοποιήσεις - Νέες Επιδιώξεις
μέσα στην καθημερινή πραγματικότητα)**

Ο π ρ ώ τ ο ς τ ό μ ο ς, από την αρχαιότητα μέχρι και το 1922, κυκλοφορήσε το 1985.

Τα ελάχιστα αντίτυπα που υπάρχουν μπορείτε να προμηθευθείτε από το συγγραφέα. (Γράψτε στη διεύθυνση: Αριστ. Κλήμην, Ασκληπιού 37, Γ λ υ φ ά δ α 16675).

Τιμή Α' τόμου δρχ. 1.200. Έξοδα αποστολής με αντικαταβολή δρχ. 300. Σύνολο 1.500 δρχ.

Ο δ ε ύ τ ε ρ ο ς τ ό μ ο ς εκδίδεται από την ΠΑΣΕΓΕΣ και θα κυκλοφορήσει την άνοιξη του 1987. Δηλώσεις προεγγραφής στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο κ. ΓΡΗΓ. ΜΟΥΖΑΚΙΤΗΣ, τ. εποπτικός της ΑΤΕ αλλά και τ. Δ) ντής 2 Ενώσεων Συνεταιρισμών, με την πλούσια πείρα που διαθέτει, είχε την πρωτοβουλία να εκθέσει σε μικρή μελέτη του — που δημοσιεύτηκε ήδη στην εφημ. της ΟΣΥΓΟ «Σταπανέας της Υπαίθρου» — μερικά περιληπτικά στοιχεία από την ιστορία της Ελληνικής συνεταιριστικής κινήσεως για να τα γνωρίσουν οι νεότεροι συνεταιριστές. Αναφέρεται εκεί στην ιστορία, στους προάγγελους του σημερινού συνεταιρισμού, στην ανάπτυξη της συνεταιριστικής κινήσεως μετά την ψήφισή του ν. 602, στην προσφορά νεότερων επιφανών συνεταιριστών, στη συνεταιριστική κίνηση μετά την ίδρυση της ΑΤΕ, τη μεταπολεμική εξέλιξη και τη συνεταιριστική πολιτική της σημερινής Κυβέρνησης.

Επειδή το περιοδικό μας έχει σαν αρχή να μη δημοσιεύει κείμενα δημοσιευμένα σε άλλα έντυπα, δημοσιεύει στη συνέχεια μόνο μερικά σημεία από την ενδιαφέρουσα αυτή εργασία του κ. Μουζακίτη.

Για τη Συνεταιριστική πολιτική της σημερινής Κυβέρνησης γράφει:

Η σημερινή Κυβέρνηση, ως εκ της ιδεολογικής της τοποθέτησεως, έδωσε και δίδει μεγάλες οικονομικές ενισχύσεις στις συνεταιριστικές οργανώσεις και φιλοδοξεί να τις καταστήσει γέφυρα μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης, με την επιδίωξη της δημιουργίας του αγροτοβιομηχανικού συνεταιρισμού, στον οποίο θα πηγαίνει η γεωργική παραγωγή από το χωράφι και απ' αυτόν, προωθούμενη για περαιτέρω επεξεργασία και τυποποίηση σε ανώτερες συνεταιριστικοβιομηχανικές οργανώσεις, στην κατανάλωση η εξαγωγή στο εξωτερικό.

Η φιλοσοφία αυτή της Κυβέρνησης, είναι ορθή και αποτελούσε το όραμα όλων των ιδεολόγων συνεταιριστών που μόχθησαν για τη δημιουργία και ανάπτυξη της συνεταιριστικής κίνησης.

Με τον Νόμο όμως που δημοσίευσε για το σκοπό αυτό και με τη διάταξη να μην επιτρέπεται να ιδρύονται και λειτουργούν περισσότεροι από ένας συνεταιρισμός σε κάθε Κοινότητα και μία Ένωση σε κάθε Νομό θίγονται οι συνεταιριστικές αρχές. Έπρεπε αυτό να επιδιωχθεί με τη συνειδητοποίηση της ανάγκης αυτής (της συσσωμάτωσης των πρωτοβαθμίων και δευτεροβαθμίων συνεταιριστικών οργανώσεων, εφ' όσον απαιτεί τούτο η αποτελεσματικότερη και επωφελέστερη λειτουργία τους), να γίνεται δηλαδή συγχώνευση με αυτοπροαίρετη απόφαση των μελών τους, προσπάθεια την οποία έκαναν τα όργανα της Υπηρεσίας Συνεταιρισμών της Αγροτικής Τράπεζας και περιόρισαν σημαντικά τον αριθμό των περιπτώσεων και φυτοζωούντων συνεταιρισμών στα χωριά.

Όσον αφορά τις Ενώσεις Συνεταιρισμών

θα πρέπει να ληφθούν υπόψη η εδαφική έκταση του Νομού καθώς και το είδος των παραγομένων προϊόντων και η δυνατότητα να εξυπηρετηθούν οι παραγωγοί χωρίς δυσχέρειες και πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις για τη μεταφορά των προϊόντων τους στη μία Ένωση του Νομού. Στις περιπτώσεις που έχουν δημιουργηθεί και λειτουργούν επαρκώς και αποδοτικώς περισσότερες από μία Ενώσεις στο Νομό, πρέπει να διατηρηθούν και να συνεργάζονται με την Κεντρική Ένωση του Νομού. Η επεξεργασία δε και τυποποίηση των γεωργικών προϊόντων, εφ' όσον δεν μπορεί να ολοκληρωθεί στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια συνεταιριστική οργάνωση, να προωθείται στις ανώτερες ειδικευμένες συνεταιριστικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις από τις οποίες να γίνεται και η επωφελέστερη διάθεσή τους.

Σχετικά με την εποπτεία και διαχειριστικοί έλεγχοι των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων, τονίζει ότι η σχεδιαζόμενη από την Κυβέρνηση να δημιουργηθεί Υπηρεσία ορκωτών λογιστών για τον έλεγχο των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων δεν είναι ενδεδειγμένη. Λόγω του μεγάλου αριθμού των πρωτοβαθμίων κυρίως συνεταιριστικών οργανώσεων δισεπαρμέντων εις όλο τον Ελλαδικό χώρο, θα δημιουργηθεί μεγάλη οικονομική επιβάρυνση για τις μετακινήσεις τους και αποξένωση από την καθιερωμένη συνεταιριστική αρχή του αυτοέλεγχου, ο οποίος και πρέπει να επιδιωχθεί με τη δημιουργία από τις ίδιες τις συνεταιριστικές οργανώσεις ελεγκτικών συνδέσμων κατά περιφέρειες, όπως γίνεται στις χώρες με προ-

ηγμένη συνεταιριστική κίνηση.

Επειδή όμως η δημιουργία ελεγκτικών συνδέσμων θα απαιτήσει χρόνο, θα πρέπει να διατηρηθεί, μέχρι τη δημιουργία και οργάνωση των ελεγκτικών συνδέσμων, η υφιστάμενη Υπηρεσία ελέγχου των γεωργικών συνεταιριστικών Οργανώσεων της Αγροτικής Τράπεζας, η οποία είναι ειδικευμένη εις το έργο τούτο, έχει διαμορφωμένη πείρα και συνεταιριστική συνείδηση και δεν περιορίζεται μόνο εις τον ρόλο του τυπικού ελεγκτού αλλά διαπιστώνει και τις αδυναμίες των ελεγχόμενων συνεταιριστικών οργανώσεων

Στη συνέχεια ο μελετητής αναφέρεται στο θέμα «Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί» όπου τονίζει:

Όπως επεσήμανε και ο πρώην υπουργός Εμπορίου κ. Νίκος Ακριτίδης στο δεύτερο άρθρο που δημοσίευσε στην εφημερίδα «ΝΕΑ» τον περασμένο Ιούλιο, η κίνηση για την ίδρυση και διάδοση καταναλωτικών συνεταιρισμών στα αστικά κέντρα της χώρας μας έχει πολύ καθυστερήσει. Εκτός της δημιουργίας ολίγων καταναλωτικών συνεταιρισμών από ορισμένες ομάδες υπαλλήλων Τραπεζών, Οργανισμών και δημοσίων υπαλλήλων και μερικών προμηθευτικών συνεταιρισμών βιοτεχνιών για την προμήθεια των υλικών της επιχείρησής τους, όπως των εμποροραπτιών, άλλοι καταναλωτικοί συνεταιρισμοί στα αστικά κέντρα δεν εμφανίστηκαν μέχρι σήμερα και αυτοί που ιδρύθηκαν από τους υπαλλήλους και εοσημειώσαμε, έχοντας τα καταστήματά τους (πρατήρια) στο κέντρο της Αθήνας, δεν εξυπηρετούν επαρκώς και ευχερώς τα μέλη τους, τα οποία προς αποφυγή εξόδων μετακινήσεως καταφεύγουν περισσότερο στα Σούπερ Μάρκετ της περιοχής διαμονής τους.

Η καθυστέρηση οφείλεται στην επαγγελματική ανομοιομορφία του πληθυσμού των αστικών κέντρων και την αδυναμία οργάνωσης καταναλωτικών συνεταιρισμών κατά επάγγελμα λόγω της μεγάλης διασποράς, η οποία καθιστά δυσχερή τη συναλλαγή των μελών των με την ίδρυση κεντρικών καταστημάτων, η δε δημιουργία περιφερειακών καταστημάτων κατά επάγγελμα αποδίνει ασύμφορο και αντιοικονομική.

Για τη δημιουργία επομένως και διάδοση καταναλωτικών συνεταιρισμών στα αστικά κέντρα, πρέπει να συνειδητοποιηθεί η ανάγκη αυτή από το ευρύ καταναλωτικό κοινό. Τούτο θα μπορούσε να επιτευχθεί, αν κατορθώνονταν να πυκνώσουν τα καταστήματα τύπου «Καταναλω-

και βοηθάει για την καλύτερη οργάνωση και αποδοτικότερη λειτουργία τους.

Για να μην είναι δε η υπηρεσία αυτή μονόπλευρη, εξαρτημένη μόνο από την Αγροτική Τράπεζα και για ν' αποκτήσει την απαιτούμενη ανεξαρτησία, πρέπει να αυτονομηθεί εντός της Αγροτικής Τράπεζας με Διοίκηση αποτελούμενη από ίσο αριθμό ειδικευμένων αντιπροσώπων της Αγροτικής Τράπεζας και της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), οι οποίοι να ανανεώνονται ανά τριετία.

της» και δοθούν απ' αυτά κίνητρα για την προσέλκυση μελών ως πελατών, ώστε κάθε κατάστημα ν' αποτελέσει ένα καταναλωτικό συνεταιρισμό.

Παρατηρήσαμε ότι τα καταστήματα αυτά άρχισαν να χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό έκπτωση 40% επί της αξίας των αγοραζομένων από τους πελάτες τους ειδών. Το ποσοστό έκπτωσης θα ήταν ελκυστικότερο αν μπορούσε να είναι κάπως μεγαλύτερο, αισθητότερο και κατά το δυνατόν μέχρι 100% σε σύγκριση με τις τιμές που πωλούν τα άλλα καταστήματα (Σούπερ Μάρκετ).

Για να είναι δυνατή μια πιο ελκυστική έκπτωση, θα πρέπει τα καταστήματα «Καταναλωτικής» να προμηθεύονται τα είδη τους απ' ευθείας από την παραγωγή και αυτό θα το επιτύχουν αν προμηθεύονται απ' ευθείας από τις γεωργικές συνεταιριστικές Οργανώσεις και προπαντός τις Τριτοβάθμιες, οι οποίες συγκεντρώνουν, τυποποιούν και επεξεργάζονται μεγάλες ποσότητες γεωργικών προϊόντων και έχουν μικρότερο κόστος.

Η προμήθεια αυτών των ειδών για να υπάρξει συντονισμός πρέπει να γίνεται με μεσολάβηση της ειδικευμένης τριτοβάθμιας συνεταιριστικής Οργάνωσης «Συνεταιριστική Προμηθευτική Ένωση» (ΣΠΕ).

Τα καταστήματα «Καταναλωτικής», πρέπει εκτός των τροφίμων να προμηθεύσουν στα μέλη τους και άλλα βασικά είδη οικιακής ανάγκης, συμβαλλόμενα απ' ευθείας με τις βιομηχανίες ή βιοτεχνίες που τα παράγουν.

Στη συνέχεια κάνει και ειδικές αξιοπρόσεκτες για έρευνα, υποδείξεις σχετικά με τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς (Ενώσεις, Συνομοσπονδία, χρηματοδότηση, έλεγχος κλπ.).

Η ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

(ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΛΥΣΕΙΣ)

Στα «Χανιώτικα Νέα» δημοσιεύτηκαν 2 άρθρα των Σπ. Μπομπολάκη (30-12-86) και Λ. Ηλιάκη (8-1-87), πάνω στο θέμα της συγχώνευσης σε μία, των 7 Ενώσεων Συνεταιρισμών του Νομού Χανίων. Ο γνωστός συνεταιριστής κ. Κ. ΑΡΧΟΝΤΑΚΗΣ σε νεώτερο κείμενό του, γράφει ότι τα δύο αυτά άρθρα εκφράζουν σωστές θέσεις σε διάφορες πλευρές του θέματος, με υπευθυνότητα και ενδιαφέρον για τα συνεταιριστικά πράγματα στο Νομό Χανίων, αλλά κάνει πρακτικές υποδείξεις (στα «Χανιώτικα Νέα» 24-1-1987) που έχουν γενικότερο ενδιαφέρον και για άλλες περιφέρειες. Για το λόγο αυτό φιλοξενούμε εδώ τα κυριότερα σημεία από το κείμενό του.

Στην αρχή σημειώνει ότι η μέχρι σήμερα δομή των Συνεταιριστικών Οργανώσεων όλων των βαθμίδων στο Νομό Χανίων, δεν δικαιολογεί καμιά κατηγορία, γιατί είναι σωστή και η καλύτερη που μπορούσα να γίνει, ιστορικά, επειδή:

α) Σε κάθε κοινότητα υπάρχει ένας μόνο Συνεταιρισμός, γιατί με μέριμνα της Συνεταιριστικής υπηρεσίας της Αγροτικής Τράπεζας έγιναν όλες οι συγχωνεύσεις και εξαφανίστηκε το φαινόμενο των πολλών Συνεταιρισμών που υπήρχαν σ' ορισμένες Κοινότητες και αυτό με εκούσιες διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων των, στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια. Μόνη εξαίρεση παρέμεινε η ύπαρξη ορισμένων ελαιοεργασιών Συνεταιρισμών, γιατί ήταν και είναι αναγκαίο να συνεργάζονται σ' αυτούς ελαιοπαραγωγοί από περισσότερες γειτονικές Κοινότητες για να εξασφαλιστεί η αναγκαία παραγωγική βάση για τη βιωσιμότητα του Ελαιουργείου, και πρέπει να μείνουν εκτός συγχώνευσης.

β) Η δημιουργία των Ενώσεων, μιας σε κάθε ευρύτερη ομοιογενή περιοχή 20 - 30 Κοινοτήτων, ήταν επίσης δικαιολογημένη και αναγκαία και έπαιξε σημαντικό ρόλο στη Συνεταιριστική ανάπτυξη της περιοχής. Η έκταση της περιοχής προσδιορίστηκε από τις τότε συγκοινωνιακές συνθήκες. Η αναγκαιότητα προέκυπτε από το γεγονός ότι οι κατά Κοινότητα συνεταιρισμοί είναι κατά κανόνα ολιγομελείς, γιατί οι Κοινότητες του Νομού είναι μικρές. Υπόψη του ότι και οι παραγωγοί είναι κατά κανόνα μικροί ιδιοκτήτες, ο μικρός Συνεταιρισμός της Κοινότητας, που άδικα κατηγορείται για αδράνεια, δεν είχε καμιά προϋπόθεση για ουσιαστική αυτοτελή δραστηριότητα. Οι Ενώσεις αποτέλεσαν τους μεγάλους Συνεταιρισμούς περιοχής, με ουσιαστική υπόσταση και δράση. Η συσπείρωση των Συνεταιρισμών μιας περιοχής μέσα στην τοπική Ένωση, δημιούργησε τις προϋποθέσεις, λόγω μεγέθους παραγωγικής βάσης, για δημιουργία εγκαταστάσεων και υπηρεσιακής συγκρότησης και ανάπτυξη επωφελών για τους αγρότες δραστηριοτήτων, με χρησιμοποίηση και των πρωτοβαθμίων Συνεταιρισμών των Κοινοτήτων, σ' ορισμένα στάδια διαδικασιών και στο επίπεδο Κοινότητας.

γ) Βέβαια σε επίπεδο Νομού αυτό το σχήμα εστερείτο ενότητας και ολοκλήρωσης. Η ανάγκη σύνδεσης των Ενώσεων έγινε αντιληπτή αμέσως μετά τον Πόλεμο και όλες οι Ενώσεις καθιέρωσαν μια συνεργασία μεταξύ των, άτυπη αρχικά, που το 1952 νομιμοποιήθηκε με την ίδρυση της Κεντρικής Ένωσης Χανίων. Έτσι ολοκληρώθηκε η πυραμίδα των Συνεταιριστικών Οργανώσεων στο Νομό. Με το συντονισμό στους κόλπους της θα αναπτύσσονταν οι δραστηριότητες κοινού ενδιαφέροντος των Ενώσεων, με εξασφάλιση των ωφελειών κλίμακας και των πλεονεκτημάτων της κοινής δράσης και προγράμματος. Η Κεντρική Ένωση Χανίων δεν ικανοποίησε τις προσδοκίες και δεν εξεπλήρωσε πλήρως τον προορισμό της, γιατί δεν τομήθηκε η σωστή οργάνωσή της, δεν της ανετέθηκαν όλες οι δραστηριότητες που έπρεπε, ενώ συγχρόνως ορισμένες Ενώσεις με φυγόκλινα εθάρσα ανταγωνιστικά. Παρ' όλα αυτά, σε όσα αντικείμενα ανέλαβε σημείωσε επιτυχία και τα τελευταία χρόνια προώθησε σημαντικές επενδύσεις. Αυτό το σχήμα στη δομή των Οργανώσεων του Νομού Χανίων αν και ήταν το σωστότερο, υστέρησε κυρίως από διοικητικές αδυναμίες και έλλειψη συνέπειας στο Συνεταιριστικό ιδεώδες και σύστημα.

Στη συνέχεια αναφέρει ότι το θέμα της συγχώνευσης των Ενώσεων τέθηκε από το Ν. 1541 επιτακτικά, σαν υποχρέωση επί ποινή διαλύσεως (άρθρο 63 παρ. 2 και 8). Αλλά με πρόσφατες τροποποιήσεις των υποχρεωτικών διατάξεων το θέμα αφήνεται στην κρίση των Κυριάρχων Οργάνων των Ενώσεων δηλαδή των Γενικών Συνελεύσεων, όπως είναι, οικονομικά και συνεταιριστικά σωστό.

Στη συνέχεια επισημαίνει τα σημεία στα οποία μοιραία θα προσκρούσουν οι διαδικασίες για τη συγχώνευση, αν κατ' αρχή αποφασισθεί από όλες τις Ενώσεις.

Α. Οι κατηγορίες των βαρών ορισμένων Ενώσεων, που πρέπει ν' αποφευχθεί η μετακύληση των σε άλλες είναι:

1. Ανοίγματα και υποχρεώσεις ακάλυπτες.

2. Δάνεια μακροπρόθεσμα επενδυτικά μη εξυπηρετούμενα ομαλά από την αξιοποίηση της επένδυσης, ή καθ' ο μέρος δεν εξυπηρετούνται.

3. Βάρη για συντήρηση υπεράριθμου προσωπικού, που οι δραστηριότητές του δεν εξασφαλίζουν επαρκείς πόρους για τη μισθοδοσία του.

Για να αποκλεισθεί η μετακύληση αυτών των βαρών σε άλλες Ενώσεις που δεν έχουν τέτοιο πρόβλημα, είναι προφανές ότι πρέπει να αντιμετωπισθούν από τα μέλη αυτών των οργανώσεων προ της συγχώνευσης. Ειδικότερα για τη δεύτερη κατηγορία σημειώνουμε:

Το ότι, όπως είναι βέβαιο, η αποτίμηση των εγκαταστάσεων αυτών θα αποδώσει αξία υπερκαλύπτουσα τα αντίστοιχα δάνεια, δεν μεταβάλλει τα πράγματα δεδομένου ότι οι εγκαταστάσεις αυτές δεν προορίζονται για εκποίηση ώστε το τίμημα να εξοφλήσει τα δάνεια.

Β' Έκτός όμως από τις Ενώσεις με ακάλυπτες υποχρεώσεις, οι Ενώσεις με καλή οικονομική κατάσταση θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα αντίθετης μορφής, ύστερα από την αποτίμηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων των, σε τρέχουσες τιμές όπως ορίζει ο Νόμος (άρθρο 42 παρ. 2). Είναι προφανές ότι τα στοιχεία αυτά που εμφανίζονται μέχρι σήμερα στα βιβλία των Ενώσεων με το ιστορικό κόστος χρονολογίας κτήσεως, με την αποτίμηση θα παρουσιάσουν μία σημαντική επί πλέον αξία.

Σε ποῖον θα ανήκει αυτή η επί πλέον αξία;

Πώς θα γίνει ώστε η αξία αυτή ν' αποδοθεί σ' αυτούς που πράγματι ανήκει;

Στο μη συνεταιριστικό τμήμα της ιδιωτικής Οικονομίας, π.χ. σε περίπτωση συγχώνευσης Ανωνύμων Εταιρειών, το υπερτίμημα αυτό θα απεδίδετο στους μετόχους της κατόχου εταιρείας με τη συμμετοχή των στη νέα εταιρεία με μεγαλύτερο ποσοστό κεφαλαίων με συνέπεια να έχουν μεγαλύτερο μερίδιο κερδών (μερίσματος) και μεγαλύτερο αριθμό ψήφων στη Γενική Συνέλευσή της.

Όμως στις Συνεταιριστικές Οργανώσεις υπάρχει ισότητα συμμετοχής των μελών στα κεφάλαια τα οποία α) δεν απολαμβάνουν κέρδη, γιατί αυτά αποδίδονται με βελτίωση τιμών προϊόντων μόνο στους συναλλασσόμενους Συνεταίρους Αγρότες, και β) δεν εξασφαλίζουν εξουσία, ανάλογη με το μέγεθός των, γιατί η εξουσία ανήκει μόνο στα φυσικά πρόσωπα και όχι στα κεφάλαια. Υπενθυμίζουμε ότι αντίθετα με ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση της Κεντρικής Ένωσης, όπου τη Συνέλευση και Διοίκησή της συγκροτούν οι Ενώσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν, στη συγχώνευση οι Ενώσεις παύουν να υπάρχουν σαν αυθύπαρκτες μονάδες και τη Συνέλευση της ενιαίας πλέον Ένωσης θα συγκροτούν οι αντιπρόσωποι όλων των πρωτοβαθμίων Συνεταιρισμών τῶς μελών των συγχωνευμένων Ενώσεων. Και ο αριθμός αντιπροσώπων και ψήφων του κάθε Συνεταιρισμού καθορίζεται αποκλειστικά από τον αριθμό των φυσικών μελών του, Αγρωτών (άρθρο 16: «ένας αντιπρόσωπος και μία ψήφος ανά 50 μέλη»).

Ύστερα από αυτά σε τί αποβλέπει η αποτίμηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων σε τρέχουσες τιμές, αφού δεν θα επηρεάσει το βαθμό συμμετοχής στα κεφάλαια και τις αποφάσεις της νέας Ένωσης;

Μία μόνο δικαιολογία θα μπορούσε να έχει αν ο Νόμος πρόβλεπε (ίσως με διασταλτική ερμηνεία να προκύψει) ότι η πλεονάζουσα αυτή αξία των εισφερόμενων στη συγ-

χώνευση παγίων στοιχείων, θα εφέρετο σε πίστωση της οφειλής των Συνεταιρισμών και ίδια των Αγροτών μελών αυτής της Ένωσης για λογιστική Εξόφληση της υποχρέωσης για καταβολή της νέας μερίδας των 25.000 που ορίζει ο νέος Νόμος. Αυτό θα ήταν δικαιο γιατί τα μέλη της Ένωσης αυτής, παραγωγοί, με καταβολές των, (κυρίως εισφορές) εξόφλησαν στο παρελθόν την αξία των αποτιμωμένων στοιχείων. Αλλά και πάλι ποιά τύχη θα έχει το πέραν της κάλυψης των μερίδων, υπερτίμημα των περιουσιακών στοιχείων μιας Ένωσης;

Ο Νόμος 1541 στο άρθρο 42 αναφέρει για Είσοση μερίδων των συγχωνευομένων Οργανώσεων. Αλλά προς τα άνω είναι απραγματοποίητη και προς τα κάτω αυξάνει το πλεονάζον τμήμα της υπεραξίας ορισμένων Ενώσεων, για το οποίο το ίδιο άρθρο λέει ότι η κοινή γενική Συνέλευση θα ρυθμίσει την τύχη της επιπλέον διαφοράς. Αλλά μπορεί μια Ένωση ν' αφήσει στην κρίση μιας Γενικής Συνέλευσης στην οποία θα μειωηφεί, την τύχη της περιουσίας που με θυσίες των μελών της και σωστή λειτουργία των Διοικήσεων της, δημιούργησε;

Απ' όσα σημειώσαμε, προκύπτει ότι το θέμα της ρύθμισης των υποχρεώσεων έχει τη θαρόνουσα σημασία και όχι το θέμα της αποτίμησης (πέραν της κάλυψης των μερίδων) που έχει σχετική μόνο σημασία, αφού τα περιουσιακά στοιχεία των Ενώσεων έχουν κυρίως αξία χρήσεως και θα παραμείνουν στην εξυπηρέτηση των Συνεταίρων και των προϊόντων, αποκλεισμένης της εκποίησης των.

Επιβάλλεται να συγκροτηθεί Επιτροπή μελέτης από Διοικητικά και Υπηρεσιακά στελέχη απ' όλες τις Ενώσεις, η οποία να θάλει κάτω τους Ισολογισμούς και τους λογαριασμούς αποτελεσμάτων της χρήσης 1986 κι ακόμη σε επιχειρήσει μια αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων με ενιαία κριτήρια και τη διαμόρφωση των κεφαλαίων μ' εφαρμογή της αυξημένης μερίδας που ορίζει ο Νόμος, για να δώσει μια εικόνα που θα επιτρέψει στην κάθε Ένωση να γνωρίσει σε ποιά κατάσταση βρίσκεται κάθε μια από τις άλλες και πώς προβλέπεται να διαμορφωθούν οι σχέσεις και συσχετισμοί μεταξύ των.

Με γνώση αυτών των στοιχείων σε τεθεί το θέμα στη Γενική Συνέλευση της κάθε μιας Ένωσης, με παρουσία της Επιτροπής μελέτης, για να έχει την ευχέρεια, ν' απαντήσει σε κάθε απορία των αντιπροσώπων και να εξασφαλίσει την ευρύτερη συναίνεσή των.

Μόνο έτσι μπορεί να ληφθεί συνειδητά σοβαρή απόφαση.

Το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό και οι Ενώσεις οφείλουν καλόπιστα και συνεταριστικά να το μελετήσουν με την πρέπουσα προσοχή και ανάλυση, γιατί τυχόν αποφάσεις με βάση μόνο μια καλή πρόθεση και γενική ιδέα, δεν εξασφαλίζουν λύση που να μπορεί να προχωρήσει απρόσκοπτα.

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1986

Σύμφωνα με ανακοίνωση του Διευτή της Σχολής κ. Κατσανίδη, η Συνεταιριστική Σχολή Θεσσαλονίκης που είναι το ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα της ΠΑΣΕΓΕΣ και αποτελεί το πνευματικό κέντρο του Συνεργατισμού στην Ελλάδα, επιδιώκει τη διάδοση του συνεταριστικού πνεύματος, την ανάπτυξη της συνεταριστικής συνείδησης, την εκπαίδευση των αιρετών και υπαλληλικών στελεχών των συνεταριστικών οργανώσεων και τη γενικότερη συνεταριστική ενημέρωση.

Συγκεκριμένα, επιδιώκει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) Βασική Εκπαίδευση για τα υπαλληλικά στελέχη των συνεταριστικών οργανώσεων.
- β) Μετεκπαίδευση για υπαλληλικά στελέχη των συνεταριστικών οργανώσεων σε ειδικότερα θέματα της απασχόλησής τους.

γ) Συνεταιριστική Εκπαίδευση για την ενημέρωση και επιμόρφωση των αιρετών στελεχών, ιδιαίτερα των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνεταιριστικών οργανώσεων.

δ) Συνεταιριστική ενημέρωση του αγροτικού κόσμου και ευρύτερα του κοινού.

ε) Έρευνα, μελέτες και εκδόσεις για συνεταιριστικά και γεωργοοικονομικά θέματα.

Η Βασική εκπαίδευση

Η Βασική Εκπαίδευση απευθύνεται σε απόφοιτους Λυκείου και έχει ως σκοπό να μορφώνει νέα υπαλληλικά στελέχη, ικανά και κατάλληλα για τις εργασίες των συνεταιριστικών οργανώσεων. Η φοίτηση είναι τριμήνη, οπωσδήποτε δώδεκα (12) διδακτικών εβδομάδων, μετά από ένα χρόνο τουλάχιστον πρακτικής συνεταιριστικής εμπειρίας και λαμβάνει χώρα σε τρεις διδακτικές περιόδους και συγκεκριμένα: Α' (Οκτώβριος - Δεκέμβριος), Β' (Ιανουάριος - Μάρτιος) και Γ' (Απρίλιος - Ιούνιος).

Κατά τη διάρκεια του 1986 λειτούργησαν 3 Βασικές Εκπαιδύσεις με συνολική συμμετοχή 82 σπουδαστών - συνεταιριστικών υπαλλήλων από 33 συνεταιριστικές οργανώσεις.

Το πρόγραμμα μαθημάτων περιλαμβάνει τριανταπέντε (35) ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα και συγκεκριμένα: 1) Συνεταιριστική Ιδεολογία (4 ώρες), 2) Συνεταιριστική Οικονομία (4 ώρες), 3) Συνεταιριστικό Δίκαιο (4 ώρες), 4) Λογιστική (8 ώρες), 5) Στοιχεία Οικονομίας (2 ώρες), 6) Αγροτική Οικονομία (3 ώρες), 7) Μάρκετινγκ Αγροτικών Προϊόντων (4 ώρες), 8) Οικονομικά Μαθηματικά - Στατιστική (2 ώρες), 9) Δημόσιες Σχέσεις (2 ώρες) και 10) Στοιχεία Δικαίου (2 ώρες).

Προκαταρτική Εκπαίδευση

Η Προκαταρτική Εκπαίδευση έχει ως σκοπό τη συνεταιριστική ενημέρωση των νεοπρολαμβανόμενων συνεταιριστικών υπαλλήλων, σε ένα πλαίσιο εναλλασσόμενης θεωρίας και πρά-

Σπουδαστές βασικής εκπαίδευσης 22-9—19-12-1986

ξης. Διοργανώνονται τέσσερα (4) αλληπλάλληλα σεμινάρια των δέκα (10) ημερών σε κάθε ημερολογιακό έτος. Κατάληξη της προκαταρκτικής εκπαίδευσης είναι η τρίμηνη βασική εκπαίδευση.

Μετεκπαίδευση

Η Μετεκπαίδευση έχει ως σκοπό την επιμόρφωση και συνεχή ενημέρωση των υπαλληλικών στελεχών του κύριου προσωπικού σε ειδικότερα θέματα της απασχόλησής τους. Με τη μετεκπαίδευση επιτυγχάνεται ακόμη η εξειδίκευση, η οποία είναι απαραίτητη στη σύγχρονη οικονομική και επιχειρηματική πρακτική.

Η Συνεταιριστική Σχολή διοργάνωσε κατά τη διάρκεια του 1986 τα εξής σεμινάρια μετεκπαίδευσης:

- 1) Νέο Νομικό Πλαίσιο, με συμμετοχή 27 υπαλλήλων από 16 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 2) Κίνητρα Ανάπτυξης, με συμμετοχή 31 υπαλλήλων από 16 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 3) Συλλογική Γεωργία, με συμμετοχή 22 υπαλλήλων από 12 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 4) Κτηνοτροφική Ανάπτυξη, με συμμετοχή 26 υπαλλήλων από 14 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 5) Πτηνοτροφική Ανάπτυξη, με συμμετοχή 63 στελεχών από 10 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 6) Φορολογία Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με συμμετοχή 53 υπαλλήλων από 30 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 7) Ισολογισμός με συμμετοχή 34 υπαλλήλων από 22 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 8) Νέα Διαρθρωτική Πολιτική, με συμμετοχή 10 υπαλλήλων από 6 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 9) Κίνητρα Ανάπτυξης Συνεταιριστικών Οργανώσεων, με συμμετοχή 9 υπαλλήλων από 6 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 10) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, με συμμετοχή 79 υπαλλήλων από 32 συνεταιριστικές οργανώσεις.
- 11) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, με συμμετοχή 142 στελεχών από 61 συνεταιριστικές οργανώσεις και:
- 12) Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, με συμμετοχή 64 στελεχών από 33 συνεταιριστικές οργανώσεις.

Συνολικά παρακολούθησαν τα 12 σεμινάρια Μετεκπαίδευσης της Συνεταιριστικής Σχολής 560 συνεταιριστικά στελέχη.

Εκπαίδευση αιρετών

Η Εκπαίδευση των αιρετών στελεχών έχει ως σκοπό τη συνεταιριστική καλλιέργεια, ενημέρωση και επιμόρφωση των αιρετών στελεχών των συνεταιριστικών οργανώσεων, ιδιαίτερα των δευτεροβάθμιων και τριτοβάθμιων συνεταιρισμών, σε συνεταιριστικά και γεωργοοικονομικά θέματα, γίνεται σε σεμινάρια διάρκειας 4-6 ημερών και απευθύνεται στα μέλη των Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων των Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών, τους Αντιπροσώπους τους και τα μέλη των Διοικητικών και Εποπτικών Συμβουλίων των Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Συνεταιριστικών Εταιρειών.

Η Συνεταιριστική Σχολή κατά τη διάρκεια του 1986 διοργάνωσε 4 σεμινάρια Αιρετών όπου φοίτησαν 64 συνεταιριστικά στελέχη.

Συνεταιριστική ενημέρωση του οικείου

Η Συνεταιριστική Ενημέρωση απευθύνεται στον αγροτικό κόσμο, στους νέους γεωργούς, στα πνευματικά ιδρύματα, στις υπηρεσίες και τους παράγοντες που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τον αγροτικό κόσμο και το συνεταιριστικό κίνημα και το ευρύτερο κοινό γενικότερα, για τη σωστή πληροφόρησή τους για τους σκοπούς και τις αρχές του Συνεργατισμού, την οργάνωση και λειτουργία των γεωργικών συνεταιρισμών και το ρόλο των γεωργικών συνεταιρισμών στην οικονομική, κοινωνική αλλά και πολιτιστική πρόοδο της χώρας μας.

Προς την κατεύθυνση αυτή οι Καθηγητές της Συνεταιριστικής Σχολής έλαβαν μέρος ως εισηγητές συνεταιριστικών θεμάτων σε πολλές εκπαιδεύσεις, όπως σε σεμινάρια των ΚΕΓΕΘ Θεσσαλονίκης, Βέροιας, Κοζάνης, Σιδηροκάστρου, Καστοριάς, Κατερίνης, Κιλκίς και Εάνθης, επίσης σε σεμινάρια του ΕΛΚΕΠΑ Θεσσαλονίκης και σε σεμινάρια των ΝΕΑΕ Σερρών, Καστοριάς, Φλώρινας, Αλεξανδρούπολης κλπ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ — ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ - ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ» - ΕΛΚΕΠΑ: 1985

Με την έκδοση αυτή το Ελληνικό Κέντρο Παραγωγικότητας, επιδίωξε, όπως αναφέρει στον πρόλογο του βιβλίου, την απόκτηση ενός βοηθήματος για τα σεμινάρια συνεταιριστικής εκπαίδευσης που οργανώνει τα τελευταία χρόνια (με ποιά υποδομή;) και για τους συνεταιριστές που δεν τα παρακολουθούν.

Κάθε έκδοση που πλουτίζει την Ελληνική Συνεταιριστική Βιβλιοθήκη, δεν μπορεί παρά να είναι ευπρόσδεκτη. Με την ελεύθερη διατύπωση ιδεών και απόψεων, αλλά παράλληλα και με τη σωστή απόδοση των ιστορικών γεγονότων, που δεν επιδέχονται αλλοίωση. Όταν μάλιστα μια έκδοση προορίζεται και για εγχειρίδιο συνεταιριστικής εκπαίδευσης, πρέπει να εναρμονίζεται με τις συνεταιριστικές αρχές και να μην έχει μονομέρειες από κομματικές κατευθύνσεις που δεν ευνοούν την ανάπτυξη της συνεργασίας.

Η τάση που παρουσιάζεται από μερικούς στα τελευταία χρόνια για την υποβάθμιση, ή ακόμα μηδενισμό ιστορικών στοιχείων, είναι απαράδεκτη και δεν αποτελεί κολακευτικό στοιχείο για τους συγγραφείς βιβλίων ή άρθρων, πολύ περισσότερο μάλιστα όταν αυτά εμφανίζονται σαν μορφωτική προσπάθεια. Γι αυτό θεωρούμε, ότι αποτελεί χρέος η αντικειμενική αποκατάσταση, ώστε ο μελετητής να αποκτήσει ολοκληρωμένη την εικόνα της πραγματικότητας. Το καλύτερο θα ήταν τα επιστημονικά ιδρύματα που προβαίνουν σε έκδοση εκπαιδευτικών βιβλίων, να πρόσεχαν για να διαφυλάσσεται η ακρίβεια των ιστορικών στοιχείων ή γεγονότων και η αντικειμενικότητα πριν τα διοχετεύσουν στους εκπαιδευόμενους.

Στο παραπάνω βιβλίο τονίζεται, ανάμεσα σε άλλα, ότι στην εβδομηντάχρονη πορεία της συνεταιριστικής κίνησης δεν εκδηλώθηκε καμιά μορφωτική προσπάθεια διαμόρφωσης συνεταιριστικών στελεχών. Αγνωσείται έτσι η λειτουργία Συνεταιριστικής Σχολής στην Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή Αθηνών 1930 - 1937 (που την αντικατέστησε η 4η Αυγούστου με τη δική της Σχολή). Επίσης παραβλέπεται η λαμπρή διδακτική λειτουργία της Υπηρεσίας Συνεταιριστικής Εκπαίδευσης της ΠΑΣΕΓΕΣ για την περίοδο 1950 - 1963 με υπεύθυνο τον πρότανη της συνεταιριστικής μας κίνησης και μόρφωσης αείμνηστο Θεόδ. Τζωρτζάκη, όπου διδάξαν επιφανείς επιστήμονες - συνεταιριστές και γαλουχήθηκαν εκατοντάδες συνεταιριστικά στελέχη. Αγνωσείται στη συνέχεια η Σχολή Συνεταιριστικών Στελεχών της ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. στη Θεσσαλονίκη που λειτουργεί μέχρι σήμερα. Αγνωσούνται τόσες άλλες παλαιότερες και νεώτερες μορφωτικές προσπάθειες για επιμόρφωση αριετών και υπαλληλικών στελεχών.

Αποτελεί ακόμα σοβαρό λάθος το αναφερόμενο στο βιβλίο, ότι ο Συνεταιρισμός λειτουργεί με βάση τους οικονομικούς νόμους του καπιταλισμού. Αυτό επισφραγίζεται από τις διεθνικές συνεταιριστικές αρχές και την εφαρμογή του σε κάθε κοινωνικό σύστημα.

Η δημιουργία κοινών επιχειρήσεων Συνεταιρισμών με κρατικούς ή κοινοτικούς φορείς που εξαιρείται σαν συνεταιριστική ανάπτυξη και καλλιεργείται τα τελευταία χρόνια, δεν έχει πηγαία συνεταιριστική προέλευση, αλλά διαμορφώνεται από εξωτερικούς παράγοντες. Ο Συνεταιρισμός δεν πρέπει να ταυτίζεται με οργανισμό κοινής ωφέλειας και να κατανέμει το προϊόν του μόχθου των μελών του σε κοινωνικούς παράγοντες.

Η Εθνική Τράπεζα όχι μόνο δεν πρωτοστάτησε στην ίδρυση Συνεταιρισμών, αλλά αρχικά υποχρεώθηκε από τις συμβάσεις για το εκδοτικό προνόμιό της και αργότερα τους χρησιμοποίησε κυρίως για διασφάλιση των χορηγήσεών της. Γι' αυτό και αργότερα στάθηκε αντίθετη και στην ίδρυση της Αγροτικής Τράπεζας.

Η ανάπτυξη των Γεωργικών Συνεταιρισμών στις αναφερόμενες πρώτη και δεύτερη περίοδο, οφείλεται κυρίως στην προσπάθεια εκλεκτών συνεταιριστών και

φωτισμένων στελεχών της Εποπτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Γεωργίας και βέβαια στις μεγάλες ανάγκες που υπήρχαν.

Κατά την κατοχική (τέταρτη) περίοδο, δεν μεταβλήθηκε ο αριθμός των Συνεταιρισμών, ούτε ήταν δυνατό να εξασφαλισθούν συνθήκες ελεύθερης εκλογής διοικητικών οργάνων κάτω από την μπότα του κατακτητή. Η μεγάλη προσφορά των Γεωργικών Συνεταιρισμών στην περίοδο αυτή ανάγεται στη διακίνηση προϊόντων και οργάνωση των ανταλλαγών. Παράλληλα υπήρξε μεγάλη ανάπτυξη Αστικών Συνεταιρισμών για εξασφάλιση ειδών διατροφής στους εργαζομένους, (δυστυχώς οι περισσότεροι αστικοί δεν κατάφεραν να επιβιώσουν μετά την απελευθέρωση). Σε καμιά περίπτωση δεν υπήρξε επέμβαση συμμαχικών παραγόντων στη λειτουργία των Συνεταιρισμών (πέμπτη περίοδος) και αποτελεί ιστορική ανακρίβεια ν' αποδίδεται σ' αυτούς καταστροφή συνεταιριστικών εγκαταστάσεων

Ο Α.Ν. 389)45 αποτελεί ιστορικό ορόσημο στη δημοκρατική λειτουργία των Συνεταιρισμών, γιατί επανέφερε τις αιρετές διακρίσεις τους της 3 Αυγούστου 1936, που είχαν εκλεγεί δημοκρατικά και κατάργησε όλες τις ανελεύθερες διαφοροποιήσεις της δικτατορικής και κατοχικής περιόδου. Στην ΠΑΣΕΓΕΣ δεν καταργήθηκε δημοκρατική διοίκηση, αλλά εκείνη που έφερε τη σφραγίδα του διορισμού από την κατοχική κυβέρνηση και επανήλθε η δημοκρατικά εκλεγμένη ηγεσία που είχε καταργηθεί από τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου μαζί με την κορυφαία Οργάνωση.

Στην περίοδο του εμφύλιου πολέμου, ο διχασμός ήταν φυσικό να επιδράσει στη συνεταιριστική κίνηση που δεν έχει καμιά ευθύνη σ' αυτό το θέμα.

Η πληθώρα των Πιστωτικών Συνεταιρισμών (μετά την περίοδο 1922), δεν οφείλεται στη διαμόρφωση τραπεζιτικών πρακτορείων, αλλά στην ιστορική ανάγκη στήριξης οικονομικά των απελευθερωμένων κολλήλων και προσφύγων μετά την αγροτική τους αποκατάσταση με την απαλλοτρίωση των τσιφλικιών, για να γίνει δυνατή η διοχέτευση πιστώσεων στη γεωργία, που εξακολουθητικά μέχρι σήμερα έχει ανάγκη εξωτερικής χρηματοδότησης.

Η διαμόρφωση αναγκαστικής συνεταιριστικής δομής, που εμφανίζεται σαν μέθοδος ξεπερασμού της καθυστέρησης του συνεταιριστικού κινήματος, υλοποιήθηκε με το Ν. 1541, ο οποίος είναι γνωστό που οδήγησε και αναζητεί σωτηρία στις συνεχείς τροποποιήσεις του.

Η έξαρση της πράξης 60)1943 της ΠΕΕΑ στον περιορισμό του κρατικού παρεμβατισμού, δε συμβιβάζεται με το περιεχόμενό της που καθιερώνει την άμεση κρατική εποπτεία και τον έλεγχο των Συνεταιρισμών από το Υπουργείο Γεωργίας (άρθρο 29) που οδηγεί σε αυθαίρετες επεμβάσεις. Ενώ η νομοθεσία πρέπει να στηρίζεται στην ελεύθερη έκφραση και στους δημοκρατικούς κανόνες, αποφεύγοντας κάθε καταναγκασμό και εξωτερικές επεμβάσεις στην εσωτερική λειτουργία των Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Τέλος ως προς τα επιτεύγματα της συνεταιριστικής κίνησης σημειώνουμε, ότι σε κάθε χώρα η ανάπτυξη της συναρτάται και κρίνεται με τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική ανάπτυξή της. Για το σχηματισμό μιας αντικειμενικής εικόνας, απαραίτητη θα ήταν η παράθεση των επίσημων στοιχείων συνεταιριστικών δραστηριοτήτων αντί της απήρικτης τάσης υποθίψασμού, ότι τίποτα σχεδόν δεν έγινε στα 70 χρόνια και ότι τώρα αρχίζει η σωστή ανάπτυξη των Συνεταιρισμών. Αρκετά έγιναν και πολλά μπορούν να γίνουν ακόμη, γιατί η συνεταιριστική ανάπτυξη έχει πλατείσει ορίζοντες.

Σκιαγραφήσαμε μερικές από τις κυριότερες ανακρίβειες που περιέχονται στην έκδοση.

Γ. Σ.

— Γερ. Καζάνας: «Ο δεκάλογος των αρχών του Ασφαλιστού» Αθήνα 1986.

Λίγοι είναι οι συγγραφείς που επικεντρώνουν την προσοχή του αναγνώστη των βιβλίων τους στο δικό τους απόλυτα γνώριμο κόσμο, στα δικά τους ενδιαφέροντα και που μεθοδικά προσπαθούν να του δώσουν τα όσα στοιχεία του χρειάζονται για να κρίνει το περιεχόμενό τους. Τέτοιο είναι το νέο βιβλίο του Ασφαλιστού, Οικονομολόγου και Αγροτικού Συνεταιριστή Γεράσιμου Καζάνας, «Ο δεκάλογος των αρχών του ασφαλιστού».

Γραμμένο με απλή γλώσσα, ταξινομημένο μεθοδικά και σε γλαφυρή διατύπωση εισάγει τον αναγνώστη πολύ σύντομα στα προβλήματα της ασφαλιστικής πρακτικής και του δίδει με άνεση τη δυνατότητα να θγάλει τα συμπεράσματά του για την ασφαλιστική αγορά.

Γι' αυτό δεν αφήνει περιθώρια στον κριτή του για να αναλύσει το περιεχόμενό του. Είναι δουλειά του ίδιου του αναγνώστη. Αυτό το βιβλίο δεν θέλει παρουσίαση, θα μιλήσει από το διάβασμα των 10 πρώτων σελίδων του. Έτσι η πένα του κριτή παίρνει άλλη εντολή: Να επαινέσει την πρωτοβουλία των ανθρώπων που συγγράφουν τις εμπειρίες τους με διδακτικό — όπως ο κ. Καζάνας — τρόπο.

Γ. Σελλιανάκης

— Β. Τ. Δρούγκα, Δ.Ι. Μηλιάκου, «Η ΑΤΕ και το Τραπεζικό Σύστημα», (Α. Τ.Ε. Δ)νη Μελετών και Προγραμματισμού), Αθήνα 1986, (σελ. 139).

Αξιόλογη, χρήσιμη και επίκαιρη είναι η έκδοση αυτή της ΑΤΕ. Μετά από επισκόπηση του χρηματοδοτικού συστήματος της χώρας, παρουσιάζονται οι τελευταίες εξελίξεις των τραπεζικών εργασιών, που συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητάς τους, καθώς και τα σημεία της Οδηγίας 77)780 της ΕΟΚ

που ενδιαφέρουν το εξεταζόμενο θέμα. Αυτά αποτελούν το πλαίσιο για την εξέταση της θέσης και του ρόλου της ΑΤΕ στο τραπεζικό σύστημα της χώρας. Αναλύονται οι ειδικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει ένα ίδρυμα εξειδικευμένο στη χρηματοδότηση του γεωργικού τομέα για την εξασφάλιση κεφαλαίων, ιδίως μετά την απόφαση (το 1983) να πάψει η Τράπεζα της Ελλάδας να στηρίζει την πιστωτική επέκταση της ΑΤΕ. Η διάρθρωση των επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων από την ΑΤΕ (το κείμενο έχει προφανώς γραφεί πριν από την αναπροσαρμογή των επιτοκίων χορηγήσεων της ΑΤΕ) δεν αφήνει διεξόδους αντιμετώπισης του προβλήματος με διεύρυνση των καταθέσεων, γεγονός που σημαίνει περιορισμό των δυνατοτήτων χρηματοδότησης του γεωργικού τομέα. Οι δυνατοί τρόποι άντλησης πόρων εκ μέρους της ΑΤΕ εξετάζονται σε συνδυασμό με τη διατήρηση χαμηλών (αλλά εκλογικευμένων) επιτοκίων για τον γεωργικό τομέα. Μεταξύ των τρόπων αυτών αναφέρεται και η μετατροπή της ΑΤΕ σε κρατικοσυνεταιριστική Τράπεζα, λύση που οι συγγραφείς αντιμετωπίζουν θετικά, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η αντιμετώπιση όμως αυτή δεν μεταφέρεται και στις προτάσεις τους, αφού τη θεωρούν επικείμενη.

Κ.Α.Π.

— Κ. ΛΑΜΠΟΥ - «Συνεταιρισμοί και Ανάπτυξη», Έκδοση Κογλίας, Αθήνα 1986 (σ. 176).

Πρόκειται για μια συλλογή από έξι δοκίμια, που γράφηκαν μεταξύ 1982 και 1986 και παρουσιάστηκαν σε σεμινάρια και συνέδρια. Αναφέρονται στην ιστορική εξέλιξη των συνεταιρισμών, στην οργάνωση - διοίκηση, στο ρόλο των συνεταιρισμών στην περιφερειακή ανάπτυξη καθώς και στους αγροτοβιομηχανικούς και τους σχολικούς συνεταιρισμούς.

Όπως αναφέρει ο συγγραφέας στο εισαγωγικό σημείωμά του, τα κείμενα αυτά «αποσκοπούν να αφυπνίσουν τη δημιουργική οργή, το προμηθεϊκό πάθος όλων μας, όλων όσων ευδαιμονιζόμενοι αφήσαμε την ανθρώπινη κοινωνία να εκφυλιστεί σε «ανθρωποτροφείο» των

καπήλων της προόδου, της δημοκρατίας και της ειρήνης και των εμπόρων των Λαών και των Εθνών».

Τα κείμενα αυτά δεν απευθύνονται μόνο στους «ειδικούς» — όπως ειρωνικά τους αναφέρει ο συγγραφέας — αλλά κυρίως στη νεολαία και στα στελέχη των συνεταιρισμών για να τους προσφέρει διέξοδα και προοπτικές.

Για να «αφυπνίσει τη δημιουργική οργή» ο συγγραφέας χρησιμοποιεί την οργή ως μέσο έκφρασής του. Οργή για κάθε τι που προϋπήρξε μέχρι τις 18 Οκτώβρη 1981 και εξιδανίκευση όλων υπόσχεται ο «αναπροσανατολισμός της χώρας» μετά την ημερομηνία αυτή.

Με σαρωτική διάθεση θεωρεί το σύστημα διακυβερνήσεως των δυτικών χωρών ως ολιγαρχικό και συγκεντρωτικό και αποκομμένο από την πλειοψηφία των πολιτών.

Ευαγγελιζόμενος τη «δίκαιη όλων για όλους», κινούμενος περισσότερο στο χώρο του οράματος και λιγότερο στον επιστημονικό ρεαλισμό, με άνεση ανάγει το μερικό σε γενικό και το φανταστικό σε υπαρκτό. Έτσι η αμφοδότηση, που αποτελεί δημιουργικό στοιχείο για μια κοινωνία, αποδυναμώνεται από τη ρηχή και συχνά αντιεπιστημονική επιχειρηματολογία.

Τους συνεταιρισμούς τους αντικρύζει ο συγγραφέας μέσα από χρωματιστό κομματικό τζάμι. Απορρίπτει με σκληρούς χαρακτηρισμούς ό,τι προηγήθηκε και εξιδανικεύει κάθε μεταβολή που έγινε τα τελευταία χρόνια προτρέχοντας και στη συναγωγή συμπερασμάτων.

Όμως οι συνεταιριστές και όταν είναι δηλωμένοι οπαδοί κομμάτων, διαθέτουν περισσότερο ρεαλισμό. Εξαιρετικό παράδειγμα η ομιλία του Προέδρου της ΠΑΣΕΓΕΣ στη Γενική Συνέλευση του Δεκεμβρίου 1986.

Στη σημερινή εποχή που και η κομματική διαφώτιση πρέπει να είναι τεκμηριωμένη για να είναι πειστική, η συνθηματολογία και οι απόλυτες διατυπώσεις μαζί με την επιφανειακή επιχειρηματολογία, που συναντώνται συχνά σ' αυτό το κείμενο, μοιάζουν ξεπερασμέ-

να. Οι εμφανιζόμενοι ως κάτοχοι της μιας και μόνης αλήθειας λειτουργούν τουλάχιστον αντισυνεταιριστικά, αφού στο συνεταιρισμό ο καθένας οφείλει να σέβεται τις απόψεις και τις πεποιθήσεις του άλλου έστω κι αν διαφωνεί μ' αυτές.

K. A. II.

— ΜΩΥΣΗ ΣΑΚΚΗ, Γεωργοοικονομολόγος, τ. Τμηματάρχη ΑΓΕ. «Πρωτεργάτες της Γεωργικής προόδου κατά την 150ετία 1821 - 1971» (Για έκδοση).

Στην ανέκδοτη αυτή μελέτη του ο συγγραφέας παρουσιάζει απανθίσματα από την πνευματική εργασία των κυριότερων πρωτεργατών της γεωργικής ανάπτυξης στην Ελλάδα από τον πρώτο Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια μέχρι τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

Πρόκειται για πρωτότυπη και πολύ επιμελημένη εργασία που προέρχεται από την αναδίφηση κειμένων της 150ετίας με χαρακτηριστική επιλογή.

Μέσα στις 370 σελίδες της, αναβλύζουν τα κυριότερα προβλήματα της αγροτικής μας οικονομίας και της γεωργικής ανάπτυξης με τις απόψεις επιφανών επιστημόνων και υπευθύνων παραγόντων, καθώς και αγωνιστών των αγροτικών συμφερόντων που έδωκαν τη σφραγίδα της αποτελεσματικής επιρροής τους στην αγροτική πρόοδο της χώρας.

Αποτελεί πραγματικό άθλο η αναδίφηση τόσων πολλών κειμένων και η εκλεκτική επιλογή αποσπασμάτων που προκαλούν το διαρκές ενδιαφέρον του αναγνώστη και κεντρίζουν τον επιστήμονα στην εκτίμηση σκέψεων και απόψεων που συνδέονται εξακολουθητικά με τα σημερινά προβλήματα της αγροτικής οικονομίας.

Με τα παραπάνω κείμενα η ελληνική βιβλιογραφία πλουτίζεται. Γι αυτό επιβάλλεται οι αρμόδιοι παράγοντες και οργανισμοί να ενδιαφερθούν για την εκτύπωση και κυκλοφορία της.

Γς Στρε

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΥΔΕΠ

Περίληψη από την ομιλία του Προέδρου του Δ.Σ. της ΚΥΔΕΠ
κ. Κώστα Μαρκούλη στη Γενική Συνέλευσή της.

Από τα συγκεκριμένα στοιχεία της χρήσεως 1986 προκύπτει ότι η χρονιά αυτή για την ΚΥΔΕΠ υπήρξε ιδιαίτερα δημιουργική, με πολύ θετικά αποτελέσματα.

Το σημαντικό έργο που επετέλεσε η ΚΥΔΕΠ μέσα στη χρήση αυτή, είναι συνάρτηση και επιστέγασμα των προσπαθειών και της πολιτικής που άσκησε η Διοίκηση της Κοινοπραξίας κατά τη διάρκεια της θητείας της. Χαρακτηριστικό της ανάπτυξης της ΚΥΔΕΠ αποτελεί το γεγονός ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις αρμόδιων φορέων, η ΚΥΔΕΠ είναι σήμερα η δεύτερη σε οικονομικά μεγέθη μονάδα στη χώρα μας, που συγκεντρώνει και διακινεί το 40% περίπου της γεωργικής παραγωγής των προϊόντων που διαχειρίζεται.

Για συναγωγή σωστών συμπερασμάτων κι εκτιμήσεων για το τεράστιο έργο και τα σημαντικά επιτεύγματα που πραγματοποίησε η ΚΥΔΕΠ, αναφέρονται τα παρακάτω συνοπτικά στοιχεία από τις δραστηριότητές της σε βασικούς τομείς:

Στο νευραλγικό τομέα των σπόρων καταβλήθηκε συστηματική προσπάθεια με στόχο την επιλογή των πιο κατάλληλων ποικιλιών και την αυτάρκεια στη σποροπαραγωγή. Τα αποτελέσματα υπήρξαν ικανοποιητικά και παρέχουν την αισιοδοξία για αυτοδύναμη κάλυψη των αναγκών της χώρας μας σε σπόρους, την απαλλαγή της από την εξάρτηση από το εξωτερικό και την αποφυγή εξαγωγής συναλλάγματος. Ήδη έχει επιτευχθεί αυτάρκεια σε μια σειρά είδη, όπως είναι τα σιτάρια και τα κριθάρια. Η συστηματική καλλιέργεια των υβριδίων καλαμποκιού σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Το υβρίδιο ΑΡΗΣ δίνει αποδεδειγμένα καλύτερα αποτελέσματα συγκριτικά με τα αντίστοιχα ξένα υβρίδια, γιατί έχει μεγάλες αποδόσεις και μειωμένα καλλιεργητικά έξοδα. Η παραγωγή του 1986 των 4.500 τόννων καλύπτει τις ανάγκες της χώρας.

Στον τομέα της εκμηχάνισως της καλλιέργειας, που αποτελεί βασικό συντελεστή στην αύξηση της παραγωγής και τη μείωση των καλλιεργητικών εξόδων, η συμβολή της ΚΥΔΕΠ υπήρξε σημαντική. Σε συνεργασία με τον Οργανισμό Βάμβακος, πραγματοποίησε μέσα σε 3 χρόνια, προμήθεια και διάθεση στους βαμβακακαλλιεργητές 621 βαμβακосуλλεκτηικών μηχανών. Αν' τη μαζική αυτή προμήθεια οι παραγωγοί οφελήθηκαν 1200 εκατ. δρχ.

Σε διάστημα 4ετίας υλοποιήθηκε πραγματικά τεράστιο έργο κατασκευής αποθηκευτικών χώρων, Ξηραντηρίων κι άλλων έργων υποδομών δόθηκε έτσι η λύση στο οξύ πρόβλημα αποθήκευσης των προϊόντων που αντιμετωπίζουν οι αγρότες. Κατασκευάσθηκαν 185 σύγχρονα σιλό ως αποθήκες, 30 Ξηραντήρια, συσκευαστήρια και ψυγεία. Έτσι, αυξήθηκε η χωρητικότητα των αποθηκευτικών χώρων κατά 700.000 τόννους, ανεβάζοντας τη συνολική χωρητικότητα σε 2.300.000 τόννους, που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών κι ενισχύει τη διαπραγματευτική ικανότητα των παραγωγών.

Από τη σύστασή της και μέχρι το 1982, η ΚΥΔΕΠ ενεργούσε, κυρίως, ως φορέας συγκέντρωσης και διαχείρισης, για λογαριασμό του Δημοσίου, γεωργικών προϊόντων όπως τα σιτάρι, ρύζι, βαμβάκι κλπ. Αυτόνομη και αυτοδύναμη δραστηριότητα σε διάφορους τομείς είχε αναπτύξει μόνο σε περιορισμένη έκταση. Η μεγάλη προσπάθεια για αυτόνομη δραστηριότητα ξεκίνησε το 1982 (με την ένταξη στην ΕΟΚ) κι όπως ήταν φυσικό υπήρχαν πολλές δυσκολίες και προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία από την ΚΥΔΕΠ χάρη η στους εύστοχους χειρισμούς και τις επίπονες προσπάθειες όλων των παραγόντων. Τα αποτελέσματα υπήρξαν ικανοποιητικά και για τους παραγωγούς.

Στο διάστημα της τετραετίας η ΚΥΔΕΠ έχει πραγματοποιήσει συγκέντρωση 11.883.300 τόννους προϊόντων κι οι εξαγωγές έφθασαν σε 2.434.744 τόννους.

Οι δραστηριότητες αυτές της ΚΥΔΕΠ αποτελούν τρανή απόδειξη ότι μόνο η συνεταιριστική μορφή οργάνωσης είναι εκείνη που μπορεί να δώσει ώθηση, στην ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας, να δώσει μεγαλύτερο εισόδημα και να βελτιώνει τη θέση του αγρότη.

Α. Σ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΒΡΙΔΙΑ

ΑΡΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΘΗΝΑ

σπέρνεις και παίρνεις

- δεν πλαγιάζουν
- αντέχουν στις ασθένειες
- γεμίζουν τη ρόκα πάντοτε ως πάνω
- προσορμίζονται ε' όλα τα εδάφη
- έχουν μεγάλη και σταθερή απόδοση

ΤΑ ΥΒΡΙΔΙΑ
ΑΡΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, ΑΘΗΝΑ
ΕΙΝΑΙ ΑΝΩΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ
ΓΙΑΤΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΑΝ ΕΙΔΙΚΑ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

*Φέτος κάντε τη σπορά σας
με Ελληνικά υβρίδια καλαμίσκου.*

Συμφέρουν

ΚΥΔΕΠ

Καρόλου 27, Πλατεία Καραϊσκάκη, 104 37 Αθήνα, τηλ.: 51.46.212-51.46.312, τ.ε.λ.ε.φ.: 218515

ΝΕΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΝΟΜΟΣ 1667/1986

«Αστικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις»

Άρθρο 1.

1. Αστικός συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με τη συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.

2. Οι συνεταιρισμοί είναι ιδίως παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοί μεταφορικοί και τουριστικοί.

Στις δραστηριότητες των συνεταιρισμών περιλαμβάνονται ιδίως:

α) Η κοινή οργάνωση παραγωγής.

β) Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.

γ) Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.

δ) Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους.

ε) Η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.

στ) Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση.

ζ) Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.

3. Για τη σύσταση συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού που υπογράφεται από δεκαπέντε τουλάχιστον πρόσωπα και καταχώριση του καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός σύμφωνα με την παράγραφο 6 αυτού του άρθρου. Αν πρόκειται για καταναλωτικό συνεταιρισμό το καταστατικό υπογράφεται από εκατό τουλάχιστον πρόσωπα.

4. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει:

α) Την επωνυμία, την έδρα και το σκοπό του συνεταιρισμού. Ως έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται δήμος ή κοινότητα.

β) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών.

γ) Τους όρους εισόδου και εξόδου των μελών.

δ) Την έκταση της ευθύνης των συνταίρων.

ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας.

στ) Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού.

5. Η επωνυμία του συνεταιρισμού ορίζεται από το σκοπό του, το είδος του συνεταιρισμού και την έκταση της ευθύνης των συνταίρων. Ονόματα συνταίρων ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία του συνεταιρισμού.

6. Ο ειρηνοδίκης με πράξη του διατάσσει ή αρνείται την καταχώριση του καταστατικού μέσα σε δέκα ημέρες από την κατάθεσή του. Ο ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώριση όταν λείπουν τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού ή τούτο περιέχει διατάξεις αντίθετες σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου ή στα χρηστά ήθη. Στην περίπτωση αυτήν καλεί με πράξη του την προσωρινή διοικητική επιτροπή και της υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Κατά της πράξης του ειρηνοδίκη που αρνείται την καταχώριση η προσωρινή διοικητική επιτροπή δικαιούται να ασκήσει προσφυγή, κατά το άρθρο 891 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας, που είναι η έδρα του συνεταιρισμού. Έστερα από την καταχώριση, ο γραμματέας του ειρηνοδικείου υποχρεούται μέσα σε 30 ημέρες να σταλεί αντίγραφο του καταστατικού με την ημερομηνία καταχώρισης και τον αριθμό μητρώου στο δήμο ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού, στη νομαρχία και στην Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

7. Από την κατά την προηγούμενη παράγραφο καταχώριση ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.

8. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση του συνεταιρισμού επιτρέπεται μόνο με αγωγή, που ασκείται μέσα σε δύο μήνες από

τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης και πάντως όχι αργότερα από έξι μήνες ύστερα από την καταχώριση.

Άρθρο 2.

1. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι επ' όσον δεν τελούν υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του καταστατικού.

2. Δήμοι, κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού αν το προβλέπει το καταστατικό.

3. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό.

4. Για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού μετά τη σύσταση του απαιτείται να υποβάλει, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού, γραπτή αίτηση προς το διοικητικό συμβούλιο που αποφασίζει για την αποδοχή της στην πρώτη του συνεδρίαση.

Η εγγραφή των νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται από την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα που προβλέπει ο νόμος αυτός επιτρέπεται μετά την έγκριση εγγραφής από τη γενική συνέλευση. Η ίδια γενική συνέλευση αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών, που δεν έγιναν δεκτές από το διοικητικό συμβούλιο.

6. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός, μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίησή της. Το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συνεταιρισμός μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίησή της προσβαλλόμενης απόφασης και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.

7. Ο συνεταιρισμός μπορεί να αποχωρήσει από

το συνεταιρισμό με γραπτή δήλωσή του που υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ελάχιστο χρόνο παραμονής του συνεταιριστού στο συνεταιρισμό, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια.

8. Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 5 παράγραφοι 4 και 6 εδ. 2, ο συνεταιρισμός μπορεί να αποκλειστεί από το συνεταιρισμό στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή αν, από παράδοση των υποχρεώσεών του, βλάπτονται τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Ο αποκλεισμός γνωστοποιείται με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της γενικής συνέλευσης που περιέχει και τους λόγους αποκλεισμού. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης ο συνεταιρισμός μπορεί να προσφύγει στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Στην περίπτωση αυτήν ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα που δημοσιεύεται η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προσεχμία.

9. Στο συνεταιρισμό που αποχωρεί ή αποκλείεται από το συνεταιρισμό αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή ο αποκλεισμός.

Άρθρο 3.

1. Κάθε συνεταιρισμός εγγράφεται για μια υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα που καθορίζεται από το καταστατικό. Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η εισφορά της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση του συνεταιρισμού ή από την εγγραφή του συνεταιρισμού.

2. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταιριστές.

3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταιριστή έως πέντε προαιρετικών μεριδίων εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταιριστή μέχρι εκατό προαιρετικών μεριδίων και μπορεί να ο-

ρίζει χωρίς περιορισμό τον αριθμό προαιρετικών μερίδων που μπορούν να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.

4. Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον στο πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του συνεταίρου κατά το άρθρο 2 παρ. 1. Η μεταβίβαση γίνεται με γραπτή συμφωνία και συντελείται με την καταχώρισή της στο μητρώο κατά το άρθρο 1 παρ. 3.

5. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση για χρέη των συνεταίρων προς τρίτους: α) η συνεταιριστική μερίδα και β) τα προϊόντα της παραγωγής των μελών από την παράδοσή τους στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.

Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας του συνεταιρισμού ως τρίτου: α) χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του και β) απαιτήσεων για παροχές σε είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του.

Άρθρο 4.

1. Η συνεταιριστική μερίδα δεν κληρονομείται ούτε κληροδοτείται, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Ο συνεταίρος που πέθανε διαγράφεται στο τέλος της χρήσης. Έως τότε οι κληρονόμοι του υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν αποκτούν την ιδιότητα του συνεταίρου, τους αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος υπολογιζομένης της αξίας της σε πραγματικούς όρους.

2. Ο συνεταίρος συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτει. Ο συνεταίρος έχει δικαίωμα να ζητεί πληροφορίες για την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού και να παίρνει αντίγραφα των πρακτικών της γενικής συνέλευσης, του ισολογισμού και του λογαριασμού κερδών και ζημιών. Ο συνεταίρος έχει δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της χρήσης, σύμφωνα με το άρθρο

9 παρ. 3 και στο προϊόν της εκκαθάρισης ανάλογα με τις συνεταιριστικές του μερίδες.

3. Κάθε νέος συνεταίρος υποχρεούται να καταβάλει, εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να ορίζει καταβολή μικρότερης εισφοράς. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι συνεταίροι υποχρεούνται να καταβάλουν ορισμένο χρηματικό ποσό για την κάλυψη ζημιών του συνεταιρισμού. Το ποσό αυτό καταβάλλεται όταν το αποθεματικό είναι ανεπαρκές για την κάλυψη ζημιών και ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης. Ο συνεταίρος έχει υποχρέωση να συμμετέχει και να συνεργάζεται στη λειτουργία του συνεταιρισμού και να μην προβαίνει σε ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.

4. Ο συνεταίρος ευθύνεται εις ολόκληρον για τα χρέη του συνεταιρισμού, έναντι των τρίτων, είτε απεριόριστα (συνεταιρισμός απεριόριστης ευθύνης) είτε ως ένα ορισμένο χρηματικό ποσό που ορίζεται από το καταστατικό (συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης) και είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας κάθε συνεταιριστικής μερίδας. Η ευθύνη του συνεταίρου υφίσταται και για τα χρέη που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνει μέλος και δεν περιλαμβάνει τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδό του. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνεταίρου ή από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης.

Άρθρο 5.

1. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού απαρτίζεται από όλα τα μέλη που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση όπως ορίζει ο νόμος αυτός.

Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Σε συνεταιρισμούς που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους - μέλη του συνεταιρισμού, που εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των συνεταίρων της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων και η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης των αντιπροσωπευτικών τους

καθηκόντων και ο τρόπος ανάκλησής τους καθορίζονται από το καταστατικό.

2. Η γενική συνέλευση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το έτος ύστερα από πρόσκληση του διοικητικού συμβουλίου και μέσα σε τέσσερις μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δυνατότητα σύγκλησης της γενικής συνέλευσης δύο φορές το έτος.

3. Η γενική συνέλευση συνέρχεται έκτακτα όποτε τα συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο ή όταν το ζητήσει, ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα για συζήτηση, το εποπτικό συμβούλιο ή το 1)10 των μελών του συνεταιρισμού, αλλά όχι λιγότερα από τρία μέλη.

Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση και τα θέματα που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στους συνεταίρους επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από την μέρα της γενικής συνέλευσης με προσωπικές επιστολές ή με άλλο πρόσφορο μέσο, που ορίζεται από το καταστατικό.

Αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των συνεταίρων, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδικείο ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δε συντρέχει λόγος.

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά τουλάχιστο μέλη του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρχει απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση, στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφ' όσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίσταται το ένα πέμπτο τουλάχιστον των μελών του συνεταιρισμού. Αν δεν υπάρξει και πάλι απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης όσα μέλη και αν παρίστανται, ο αριθμός των οποίων στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος των επτά.

4. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού, τη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας ή της ευθύνης των συνεταίρων,

τον αποκλεισμό του συνεταίρου, την παράταση, τη διάλυση, την αναβίωση, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού ή τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών και την ανάκληση και αντικατάσταση μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου και των κατά το άρθρο 12 αντιπροσώπων του συνεταιρισμού, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ' αυτήν τα δύο τρίτα των μελών. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς καθώς και σε περιπτώσεις επαναληπτικής ψηφοφορίας σε συνεταιρισμό οποιουδήποτε είδους για λήψη αποφάσεων αυτής της παραγράφου, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τα μισά τουλάχιστον μέλη.

5. Στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγεται από τα μέλη ο πρόεδρος και ο γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του προέδρου τα καθήκοντά του ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ο αντιπρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παραδίδεται κανένα, ένα μέλος του συνεταιρισμού που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και από τον ίδιο. Στη συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού. Η γενική συνέλευση συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρίσταται το σύνολο των συνεταίρων, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα εικοστό των μελών, αλλά όχι λιγότερα από τρία. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Ειδικά για αρχαιρεσίες, παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα η ψηφοφορία είναι μυστική. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίσουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.

6. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών. Στα θέματα του άρθρου 5 παρ. 4 απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Σ. Π. Ε.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.

Ιδρύθηκε το 1949 - ΕΔΡΑ: Αθήνα, Μακεδονίας 46

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΝΟΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ Αθήνα - Μακεδονίας 45
ΒΟΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ Θεσσαλονίκη - Πολυτεχνείου 17
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Λάρισα - Ηλιοδώρου 27
ΚΡΗΤΗΣ Ηράκλειο - Παπαναστασίου 138

ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ Μυτιλήνη - Κομνηνάκη 31

Αποκλειστικοί Μέτοχοι της ΣΠΕ: 15 Τριτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, 634 Τριτοβάθμιες Εταιρείες, 85 Δευτεροβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις, 17 Πρωτοβάθμιες Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

Η ΣΠΕ είναι το Κεντρικό Όργανο εφοδιασμού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων για την κάλυψη των αναγκών τους και του αγροτικού κόσμου γενικότερα, με τα απαραίτητα είδη γεωργικής χρησιμότητας και βιοτικής ανάγκης. Το βασικό πρόγραμμα δραστηριοτήτων της ΣΠΕ περιλαμβάνει τους παρακάτω 6 κλάδους:

1. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΦΟΔΙΑ

Υλικά συσκευασίας: σάκκοι, σύρματα, σπάγγοι, λινάτσες, καπνοτσούλια, λαμαρίνες, Ξηραντήρια αραβοσίτου, σιλό, μεταλλικά κλπ.

2. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ψεκαστικά, Σκαπτικά, Αντλητικά, Αμελκτικά, Καπνοφυτευτικά, Σπαρτικά, Κινητήρες, Αλυσοπρίονα, Εξαρτήματα, Ανταλλακτικά κλπ.

3. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ

Εντομοκτόνα, Μυκητοκτόνα, Ζιζανιοκτόνα, Απολυμαντικά εδάφους και σπόρων κλπ.

4. ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ - ΑΡΔΕΥΣΕΙΣ

Μεταλλικά θερμκήπια - Εξαρτήματα υλικά, Συγκροτήματα τεχνητής βροχής, σωλήνες μεταλλικοί και πλαστικοί κλπ.

5. ΕΙΔΗ ΒΙΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Καταλαωτικά αγαθά Τρόφιμα, Ποτά, Είδη καθαρότητας, Καλλυντικά, Σκεύη, Υαλικά, Ηλεκτρικές συσκευές κλπ.

6. ΜΕΛΕΤΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ

Η ΣΠΕ έχει πραγματοποιήσει για Ενώσεις Συνεταιρισμών και Αγροτικούς Συνεταιρισμούς μελέτη, οργάνωση και εξοπλισμό 400 Σούπερ Μάρκετς, τα οποία και εφοδιάζει με διάφορα είδη. Επίσης, η ΣΠΕ εφοδιάζει κρατικά και κοινωφελή ιδρύματα και υπηρεσίες, με προϊόντα των Γεωργικών Οργανώσεων κλπ.

Πρόεδρος του Δ.Σ.: Απόστολος Ντούσιος

Γενικός Διευθυντής: Γεώργιος Λάμπρος

Ο συνολικός αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού είναι 188.

«ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ»

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΛΑΙΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (Συν. Π.Ε.)

Ιδρύθηκε το 1949 - Έδρα ΑΘΗΝΑ

ΜΕΛΗ: 62 ΕΝΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ελαιοπαραγωγικών περιοχών που περιλαμβάνουν το 90% των ελαιοπαραγωγών της χώρας.

Η ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ, που συμπλήρωσε 36 χρόνια γόνιμης και δημιουργικής δραστηριότητας, είναι η μεγαλύτερη, η πιο δυναμική και εξειδικευμένη μονάδα στην αξιοποίηση των ελαιοκομικών προϊόντων στο χώρο της Ελλάδας και της Ευρώπης.

Πρόεδρος Δ.Σ.: ΜΑΝΩΛΗΣ ΓΑΒΑΛΑΣ

Γενικός Διευθυντής: ΜΑΝΩΛΗΣ ΑΛΥΓΙΖΑΚΗΣ

Αναπλ. Γενικός Διευθυντής: Π. ΔΙΑΚΟΥΜΑΚΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 1985

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

	Δρχ.
Αξία ακινήτων - Εγκαταστάσεων - Δεξαμενών κλπ.	4.840.918.000
Συμμετοχές - Επενδύσεις	60.180.831
Αξία εμπορευμάτων - υλικών	2.469.348.312
Απαιτήσεις εν γένει	5.382.317.210
Διαθέσιμα: Ταμείο - Καταθέσεις	269.736.165

ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

Συνεταιρικά Κεφάλαια και Αποθεματικά	377.438.311
Υποχρεώσεις εν γένει	9.575.841.826
Ο ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ χρήσεως 1985	13.093.683.000
Σύνολο ανεκκαθάριστων ωφελειών χρήσεως	1.749.468.766
Σύνολο εξόδων Διαχείρισεως - Διοικήσεως - Αποσβέσεις	1.929.732.538

Απασχολούμενο τακτικό προσωπικό 332.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ Αγροτικές - Συνεταιριστικές

— Η Γενική Συνέλευση της ΚΥΔΕΠ

Συνήλθε στα Γραφεία της στις 12 Δεκεμβρίου 1986 με την παρουσία 272 αντιπροσώπων σε σύνολο 340. Παρέστη ο τ. Υφυπουργός Γεωργίας και εκπρόσωποι άλλων Κεντρικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων.

Τον ομολογιασμό έκανε ο Πρόεδρος κ. Μαρκούλης που επισήμανε τις κυριότερες δραστηριότητές της τονίζοντας ανάμεσα σε άλλα: «Το ισχυρό διαπραγματευτικό μέγεθος επιτυγχάνεται με τη συσπειρώσή μας. Γι αυτό επιμένουμε πάντα στην ανάγκη να γίνει συνειδηση σε όλους η ανάγκη για διεργασίες που μας συσπειρώνουν και όχι για ενέργειες που μας διασπούν... Τη μάχη της αυτάρκειας και της προώθησης των επιτευγμάτων μας πρέπει να την δόσουμε με πίστη και φανατισμό, γιατί έτσι μόνο θα την κερδίσουμε... Με όσα σας εξέθεσα αναδείχτηκε η συνέπεια και η αποτελεσματικότητα με την οποία λειτουργήσε η Οργάνωσή μας, στην πρώτη ενότητα συντελεστών που επηρεάζουν την τελική διαμόρφωση του αγροτικού εισοδήματος... Με οδηγό την πρόθεση να υπηρετήσουμε τα συμφέροντα του αγρότη κι όλου του ελληνικού λαού, πράξαμε εκείνο που κρίναμε ότι ήταν πιο σωστό και αυτό μας δίνει τη βεβαιότητα ότι η ανοδική πορεία της Οργάνωσης θα συνεχιστεί».

Επακολούθησε πλατειά συζήτηση και στο τέλος εγκρίθηκε με ψηφοφορία ο απολογισμός με ψήφους 140 υπέρ και 105 κατά.

— Παράταση θητείας Συμβουλίων Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων

Με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας αρ. 53214)22.12.86, (που εκδόθηκε με βάση την εξουσιοδότηση του άρθρου 1 παρ. 7 της 90)20.6.86 πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου που κυρώθηκε με το άρθρο 32 του Ν. 1644)86 τροποποιητικής της παρ. 2 του άρθρου 76 Ν. 1541)85), παραινείται η προθεσμία διεξαγωγής των αρχαιρεσιών στις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μέχρι 30 Ιουνίου 1987 με ισόχρονη παράταση της θητείας των υπορχόντων οργάνων διοίκησης και αντιπροσώπων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΑΣΕΓΕΣ

με απόφασή του καθόρισε τις χρονολογίες νέων εκλογών βάσει του άρθρου 76 του Ν. 1541: α) 4-30.4.87 για τους Συνεταιρισμούς β) 17-24.5.87 για τις Ενώσεις και γ) 18-25.6.87 για τις Κεντρικές Ενώσεις.

— Νέες Νομοθετικές ρυθμίσεις

Συζητήθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή και μετά από έγκριση κατά πλειοψηφία προωθήθηκε στην Ολομέλεια της Βουλής νομοσχέδιο με τον τίτλο «Ρύθμιση νομικών θεμάτων εποπτείας του Υπουργείου Γεωργίας και άλλες διατάξεις» στο οποίο περιέχονται οι παρακάτω διατάξεις που αφορούν τους Συνεταιρισμούς:

1. Με το άρθρο 9 αντικαθίσταται το άρθρο 26 του Ν. 4332)1929 όπως είχε τροποποιηθεί με τον Α.Ν. 271)1936 και καθορίζεται η σύσταση Επιτροπής Πιστώσεων κατά Υποκατάστημα ΑΤΕ που θα αποφασίζει σε αιτήματα δανειοδότησης για επενδυτικά έργα και θα επιλύει γενικά θέματα αγροτικής πίστης. Η Επιτροπή αποτελείται:

- α. Από δύο εκπροσώπους της ΑΤΕ
- β. από ένα εκπρόσωπο των εργαζομένων στην ΑΤΕ
- γ. από δύο εκπροσώπους των τοπικών Υπηρεσιών Γεωργίας
- δ. από ένα εκπρόσωπο των Αγροτικών Συνεταιρισμών
- ε. από ένα εκπρόσωπο των Αγροτικών Συλλόγων.

Δηλαδή οι Συνεταιριστικές Οργανώσεις, που εκπροσωπούν το 75% των συναλλασσομένων με την ΑΤΕ συμμετέχουν με ποσοστό 1)7.

2. Με το άρθρο 12 κυρώνεται με ισχύ νόμου η 17)2.1.87 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που τροποποίησε το Ν. 1541)1985 (ΦΕΚ ΤΑ 2/9.1.87), καθώς επίσης η 420288)7.5.86 κοινή απόφαση Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Οικονομικών και Γεωργίας (ΦΕΚ ΤΒ 364/2.6.86) για τη ρύθμιση θεμάτων δαπανών κίνησης υπαλλήλων Υ.Γ. και υπηρεσιακής κατάστασής τους που αποσπώνται σε Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις.

— Ένωση Βιοτεχνικών Συνεταιρισμών Ξύλου

Από ενυπόγραφη ανακοίνωση της παραπά-

να Ενώσεως («ΝΕΑ» 27.2.87) πληροφορούμαστε ότι υπάρχουν 34 Συνεταιρισμοί επεξεργασίας Ξύλου από τους οποίους οι 26 είναι μέλη της Ενώσεως και έχουν (οι 28) μέλη περίπου 3.000 θιατέχνες (θιοτεχνίες) που κατασκευάζουν οι περισσότερες, κουφώματα και (οι άλλες) σουηδικά έπιπλα. Ότι οι εισαγωγές Ξύλου έγιναν σε κοινοπρακτική βάση με την PROMET. Ότι οι εισαγωγές Ξυλείας πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις ανάγκες που έχει ο κάθε συνεταιρισμός, ο δε ποιοτικός έλεγχος γίνεται κατά την παραλαβή στη χώρα προελεύσεως (κυρίως Φινλανδία) από εκπροσώπους της PROMET και του κλάδου τους.

Ότι η Ξυλεία που εισήγαγε μέχρι σήμερα η PROMET κοινοπρακτικά με τους συνεταιρισμούς, δεν διέφερε σε τίποτα ποιοτικά από την Ξυλεία που έφερναν οι εισαγωγείς έμποροι, ενώ οι τιμές ήταν αισθητά χαμηλότερες.

Από την πρώτη συνεργασία των Συνεταιρισμών με την PROMET (1984) και μέχρι σήμερα οι τιμές της Ξυλείας έχουν καθλωθεί στο επίπεδο των τιμών του 1984, πράγμα πρωτοφανές για την Ελλάδα προς όφελος φυσικά της εθνικής οικονομίας και του Έλληνα καταναλωτή.

— Διαμχρτυρία Αστικών Συνεταιρισμών

Με ψήφισμά τους Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί διαμαρτύρονται για τη βιαστική κατάθεση στη Βουλή, χωρίς προηγούμενη συζήτηση και την ψήφιση του νέου νόμου για τους Αστικούς Συνεταιρισμούς με συνοπτική διαδικασία (βλ. το κείμενο του σε άλλες σελίδες μας).

Θεωρούν το νόμο αντίθετο προς τις επιδιώξεις της Καταναλωτικής Συνεταιριστικής κίνησης και ζητούν την πραγματοποίηση δημιουργικού διαλόγου για την κατάδειξη της αδυναμίας εφαρμογής ορισμένων διατάξεών του και την ανάγκη δημιουργίας νέου θεσμικού πλαισίου που να προωθεί την συνεταιριστική ανάπτυξη.

— Οι Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί

αθθακολουθεί να τελεί υπό μελέτη στο ΥΠ.ΧΩ.ΔΕ. το Π.Δ. που θα τροποποιεί τις διατάξεις του προηγούμενου 17)15.1.84, που ομοιαστικά έχει στονήσει. Η καθυστέρηση ό-

μως αυτή δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στην λειτουργία των Οικοδομικών Συνεταιρισμών.

— Φόρος Προστιθεμένης Αξίας

Όπως είναι γνωστό, με το ν. 1642)86 και το συμπληρωματικό Ν. 1676)29.12.86, καθιερώθηκε από 1.1.1987 ο φόρος προστιθεμένης αξίας και ορίστηκαν οι συντελεστές κατά κατηγορία διακινουμένων αγαθών και παρεχομένων υπηρεσιών, με παράλληλη κατάργηση άλλων έμμεσων φόρων.

Στους παραπάνω νόμους γίνεται ειδική μνεία για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς και τις Ενώσεις τους (Ν. 1642 άρθρο 20 και Ν. 1676 άρθρο 22). Το άρθρο 22 του ν. 1676)86 αναφέρεται στην απαλλαγή των Α.Σ.Ο. από τον ΦΠΑ επί συγκέντρωσης κεφαλαίων, το δε άρθρο 20 του ν. 1642 αναφέρεται στη διάθεση των προϊόντων τους σε εξαγωγή που έχει όμως την υποχρέωση να πραγματοποιήσει την εξαγωγή μέσα σε ορισμένη προθεσμία που καθορίζεται με κοινή απόφαση Υπουργών Οικονομικών και Γεωργίας.

Το Υπουργείο Οικονομικών με εγκύκλιό του προέβη σε διευκρινιστικές οδηγίες σχετικά με τις διατάξεις του νόμου.

— Ο Καταναλωτικός Συνεταιρισμός Δράμας

Συμπλήρωσε τρίχρονη λειτουργία. Διαθέτει άριστα οργανωμένο Πρατήριο. Ανέπτυξε κύκλο εργασιών 301.000.000 δρχ. το 1986. Εκδίδει και τρίμηνη κατατοπιστική εφημερίδα με πλούσιο περιεχόμενο. Για την προσέλευση νέων καταναλωτών καθιέρωσε λαχείο δώρων με κλήρωση στους πελάτες - μέλη του. Πραγματοποίησε από τις παραπάνω συναλλαγές καθαρό πλεόνασμα 6.365.000 δρχ.

Επιδίδκει συνεργασία με την αγροτική συνεταιριστική κίνηση και στη σχετική του πρόταση γράφει: «Είμαστε όλα παιδιά των ειλικρινών Σκαπανένων της Ροταντέιλ, που έστησαν και πέτυχαν να επιβιώσει οικονομικά ο πρώτος Καταναλωτικός Συνεταιρισμός. Κάνουμε μια πρόταση στο Αγροτικό Συνεταιριστικό Κίνημα. Εσείς στην παραγωγή, εμείς στη διάθεση...»

Με την ευκαιρία της παραπάνω περιληπτικής παρουσίας των δραστηριοτήτων του Συνεταιρισμού Δράμας, σημειώνουμε ότι ο Πρόεδρος του κ. Παπαγεωργίου επανέρχεται

στις θέσεις του που διατύπωσε στο άρθρο του που δημοσιεύτηκε στη προηγούμενο τεύχος μας και στη διευκρινιστική υποσημείωση που θέσαμε ως Σύνταξη. Και υποδεικνύει «Ν' ανοίξουν τις πόρτες τους ώστε να μπορούν να γίνουν μέλη τους όλοι οι εργαζόμενοι. Εμείς, οι ανοιχτοί Καταναλωτικοί Συνεταιρισμοί «ο Καταναλωτής KONSUM» θα τους περιμένουμε. Μέχρι τότε θα οργανώσουμε την Ένωση Καταναλωτικών Συνεταιρισμών Ελλάδος καθώς και την πανελλήνια προβολή του θεσμού μας».

(Για τους Καταναλωτικούς Συνεταιρισμούς θλ. και έρευνα στο «Βήμα» Αθηνών 25.1.1987).

— Μεταβολές στελεχών στο Υπουργείο Γεωργίας

Στη θέση του Γενικού Γραμματέα τοποθε-

τήθηκε ο κ. Παν. Αλεξόπουλος, Διευθυντής Γεωργικού Συνεργατισμού, αντί του κ. Γ. Δρυ (πρώην μέλους του Δ. Συμβουλίου της ΠΑΣΕΓΕΣ και Συμβούλου του Πρωθυπουργού). Επίσης τοποθετήθηκαν οι παρακάτω Ειδικοί Γρομματείς:

1. Στη Φυτική Παραγωγή ο κ. Ευάγ. Σεφεριάδης, Γεωργοοικονομολόγος ΑΤΕ, Πρόεδρος Ο.Κ.Λ.Α.

2. Στη Ζωική Παραγωγή ο κ. Δημ. Οικονόμου, Υποδιευθυντής ΑΤΕ.

3. Στον τομέα Δασών ο κ. Βασ. Γιωτάκης Δασολόγος, Διευθυντής του Υπουργείου.

4. Στον τομέα Έργων Υποδομής και μεταποίησης ο κ. Γεώργ. Γιασημακόπουλος, πρώην Διευθυντής Υπ. Συντονισμού.

5. Στον τομέα Έρευνας και Εφαρμογών ο κ. Σωτ. Χοντζέας, Καθηγητής.

ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΙΡΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ

Από το Μανταμάδο της Λέσβου ο 74 χρονος αγρότης - Συνεταιριστής Ευάγγελος Συριτέλης, μας γράφει:

Αγαπητοί φίλοι του συνεργατισμού, είμαι ένας αγρότης. Εργάζομαι από 14 χρόνων στη γεωργία και κτηνοτροφία. Είμαι σήμερα 74 χρόνων, έχω εργασθεί στα κοινά του χωριού μου, στην Κοινότητα 10 χρόνια, στα συμβούλια και 12 χρόνια ως πρόεδρος των Συνεταιρισμών Ελαιουργικού και Γαλακτοκομικού.

Διαβάζω τακτικά το περιοδικό σας και από ένα περιστατικό που μου συνέβη αυτές τις μέρες, σας γράφω.

Η αιτία πολλών προσπειρών μέσα στους συνεταιρισμούς και στην Ένωση είναι οι κομματικές αντιθέσεις. Πρέπει να αφαιρεθούν από τις εκλογές τα κομματικά ψηφοδέλτια. Όλοι οι συνεταιρισμοί μέσα στους συνεταιρισμούς έχουν τα ίδια συμφέροντα. Η μετοχή (μερίδα) στο συνεταιρισμό, όταν γράφεται ένας καινούργιος συνεταιρισμός να έχει πάντοτε μια βάση όπως την τιμή του προϊόντος και όχι σε δραχμές, άλλοτε 100, 1.000 10.000 και 20 χιλιάδες.

Το αγροτικό επάγγελμα είναι το πιο δύσκολο, δεν υπάρχει εορτή ούτε Κυριακή, ούτε Σάββατα, ούτε άδεια.

Καμιά κυβέρνηση δεν μελέτησε τα σοβαρά προβλήματα που υπάρχουν και αυτό είναι η κυριότερη αιτία που κανείς δεν θέλει να αφήσει το παιδί του να μείνει στα χωριά. Προβλήματα είναι:

- 1) Οι αγροτικοί δρόμοι.
- 2) Ο πολυτεμαχισμένος κλήρος.
- 3) Η αδικία που υπάρχει στις επιδοτήσεις.
- 4) Η αγροτική σύνταξη.

Όταν το παιδί μας ακολουθήσει το αγροτικό επάγγελμα και του παραδώσουμε τα κτήματά μας, τότε τί γίνεται, πώς θα ζήσουμε με 7.000 δραχ. το μήνα; Στο χωριό μας ήλθε το ΙΚΑ. Όταν πάρεις τεχνίτη πληρώνεις πάνω στο ημερομίσθιο του ΙΚΑ. Όταν έχεις υπάλληλο στο γραφείο του Συνεταιρισμού πληρώνεις για τη σύνταξή του. Όταν έχεις εργάτη στο ελαιουργείο ή το τυροκομείο τα ίδια. Πάρε και συ αγρότη 7.000 και ζήσε!

Ένα μεγάλο ζήτημα στο χωριό μας είναι το ζήτημα των βοσκότοπων. Ο πιο δυνατός εκτοπίζει τον αδύνατο. Πρέπει να ψηφιστεί νόμος ώστε οι τιμές να κανονίζονται από μια νότια επιτροπή και να ανεβαίνουν σύμφωνα με την τιμή των προϊόντων και ο κάθε ισχυρός να μην έχει το δικαίωμα να εκτοπίζει τον αδύνατο από τις βοσχές. Όταν πωλείται ένα χωράφι να έχει προτίμηση ο γείτονας αν είναι πραγματικός αγρότης και όχι όποιος έχει τα περισσότερα λεπτά. Να μην γίνεται ο ένας τσιφλικάς και ο άλλος να παραμένει με μικρό κλήρο.

Σας χαιρετώ με όλη μου την αγάπη για το Συνεργατισμό και σας εύχομαι καλή χρονιά και δύναμη. Να βοηθήσετε όσο μπορείτε για ένα καλύτερο μέλλον και για μας τους αγρότες.

«SINETERISTIKI PORIA»

Cooperative Review - Published by the 'FRIENDS OF
COOPERATION SOCIETY', 25 Koumoundourou Str.,
104 37 Athens, Greece.

CONTENTS of No. 5/1987

	page
- About our Review	1
- P.A. Theodossiou, Experiences from the Implementation of Law No. 1541/85 on Agricultural Cooperatives	3
- G. Mergos, The Cooperative of Anand in India	9
- V. Lambropoulou-Dimitriadou, On the Treatment of the Meaning and the Principles of Cooperation by Courts and Legislators	17
- New Amendments of Law No. 1541/85	25
- The European Conference of Cooperative, Mutual and Non-profit Sector	29
- Obituary: S. Tryphonopoulos	32
- Our Views	33
- The General Meeting of PASEGES	35
- G. Mouzakitis, Cooperatives in Greece	42
- C. Archondakis, On Mergers of Unions of Agricultural Cooperatives	44
- The Cooperative School of Thessaloniki in 1986	46
- Books	49
- The Activities of KYDEP	53
- New Law on Non-Agricultural Cooperatives	55
- Agricultural - Cooperative News	61
- Suggestions from Experience in Farm Life	63

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΔΡΑΣΗ — ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ — ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Τρίμηνη έκδοση του Επιστημονικού - Ιδεολογικού Σωματείου

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Κουμουνδούρου 25 (4ος όροφος) Αθήνα 10437 (τηλ. 52.47.162)

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού

Υπεύθυνος κατά νόμο: Γιάννης Στρογγύλης (Πρόεδρος της Εταιρείας)
οδός Αιγίνης 62-64 Αθήνα 113 62 τηλ. 82.39.502.

Διεύθυνση για τη Σύνταξη: Αριστ. Ν. Κλήμης, Ασκληπείου 37, Γλυφάδα
16675 (τηλ. 89 49 123)

Συντακτ. Επιτροπή: Β. Δημητριάδου - Κ. Παπαγεωργίου - Γ. Σελλιανάκης

Εισφορές 1987: Για Νομικά Πρόσωπα δρχ. 2.000. Για άτομα δρχ. 1.000.

Εμβάσματα: Στον Ταμία κ. Νικ. Πατρίκιο, οδός Καλλιρρόης 12
Αθήνα 117 43 (τηλ. 92.26.777)

Τυπογραφείο: Νικήτα Κ. Καράλη, Γερανίου 7 - Τηλ. 52 33 965

Κυκλοφορία 27.3.1987

**ΤΑ ΚΕΡΔΟΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ
ΣΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΑΣ**

ΣΕΚΟΒΕ

ΒΙΟΧΥΜ

**Ε.Γ.Σ. ΛΕΣΒΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΣΕΡΡΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
Ε.Γ.Σ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ**

**Α.Ε.Β.Ε. ΚΕΡΚΥΡΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΗΛΕΙΑΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΣ
Ε.Γ.Σ. ΝΑΞΟΥ
Ε.Γ.Σ. ΤΗΝΟΥ
Σ/σμός ΣΚΟΠΕΛΟΥ**

ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΠΟΙΚΙΛΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

- Κονσέρβες
- Κατεψυγμένα Λαχανικά
- Χρυσή Πατάτα
- Τυριά
- Αλλαντικά
- Ελιές
- Ρύζι - "Όσπρια
- Τουρσιά
- Λάδια - Πυρηνέλαια
- Χυμοί
- Κρασιά
- Δαμάσκηνα

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ**

Ελληνική Συνεταιριστική Εταιρία Διανομών - Εξαγωγών και Εισαγωγών Α.Ε.

Ακαδημίας και Γενναδίου 8· Αθήνα 142 τηλ: 36.42.311-13

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

προσφέρει τη σιγουριά της ολοκληρωμένης κάλυψης σε όλους τους ζωτικούς κλάδους και εξασφαλίζει:

- τη γρήγορη και πρόθυμη εξυπηρέτηση
- την αντικειμενική και δίκαιη αποζημίωση
- τον σεβασμό και την πλήρη κατανόηση προς τους ασφαλισμένους.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

- Από το 1978, η πρώτη και η μόνη αμιγής Συνεταιριστική Ασφαλιστική Εταιρία στην Ελλάδα, με αποκλειστικούς μετόχους 60 Συνεταιριστικές Οργανώσεις και με κεφάλαια και αποθεματικά πάνω από 300 εκατομμύρια δραχμές.
- Αντασφαλιστική κάλυψη από τα μεγαλύτερα διεθνή συνεταιριστικά και ιδιωτικά αντασφαλιστικά συγκροτήματα.

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Κεντρικά Γραφεία:

Ακαδημίας και Γ. Γεωργιάδου 8 - Αθήνα, Τηλ. 36.42.611 - 15

Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης:

Τσιμισκή 17 - Θεσσαλονίκη - Τηλ. 268.503

Πρακτορεία και γραφεία σ' όλη την Ελλάδα και στις Ενώσεις των Γεωργικών Συνεταιρισμών.